

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง
ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

โดย

พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์
รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓

พลโท

(พิสิทธิ์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

การวิจัย เรื่องแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหาร ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้านเครื่องมือและยุทโธปกรณ์ และ ปัจจัยด้านเวลา

ปัญหา และอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่ โครงสร้างองค์กรที่ไม่ทันสมัยที่ไม่ครบถ้วน การขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความรู้และขาดแคลนแรงจูงใจในการทำงาน การขาดแคลนงบประมาณงบประมาณไม่ต่อเนื่องและล่าช้า ข้อจำกัดด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ข้อจำกัดอุปกรณ์เครื่องมือและยุทโธปกรณ์ เก่า ล้าสมัย และไม่เพียงพอ รวมถึงปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีกำหนดนโยบายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและต่อเนื่อง มีปรับปรุงโครงสร้างองค์กร พัฒนาบุคลากร พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของศูนย์การเรียนรู้ของเศรษฐกิจพอเพียงฯ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการ และมีการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม รวมถึงผู้บริหารในทุกระดับต้องแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง

Abstract

Title Guidelines for Driving Development according to the Philosophy of Sufficient Economy to Support Development Work for Stability of Armed Forces Development Command

Field Military

Name Col. Nopparat Rattanapong

Course NDC Class 62

The research of guidelines for driving the development following the philosophy of sufficient economy is aimed to support development for stability of Armed Force Development Command to study the factors, problems and obstacles that affect the driving of development following the sufficiency economy philosophy , and study ways to drive development according to the sufficiency economy philosophy in order to support works of development for the security of Armed Forces Development Command.

The results of the study revealed that the factors affecting the driving of development following the sufficiency economy philosophy to support the security development works of the command are organizational structure factor, personnel factor, budget factor, operational area factor, location and geopolitics factor, tool and equipment factor, and time factor.

Problems and obstacles that affect the driving of development according to the sufficiency economy philosophy to support security development work of the command are incomplete organizational structures, personnel shortage, lack of knowledge and lack of motivation to work, budget shortages, intermittent and delayed budgets, limitations on operating area, location and geopolitics restrictions, old and inadequate tool and equipment, and the problem of determining the duration of work which is inconsistent with the activities to be performed.

Guidelines for driving development according to the sufficiency economy philosophy to support development work for stability of Armed Forces Development Command is setting a policy on philosophy of the sufficiency economy clearly and continuously, making improvements in the organizational structure, human resource development, quality and standardization of the Sufficiency Economy Learning Center. There should be a budget allocated to support the project, and develop communities to strengthen and educate people to create participation. In addition, executives at all levels should seriously play roles in driving the management of the philosophy of sufficiency economy.

คำนำ

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติ
ของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ
ให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจึงน้อมนำแนวหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาดำเนินการ
ให้เป็นรูปธรรมโดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๘ พรรษา
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไถ่ มหาราชัน จำนวน ๘๔ แห่ง เพื่อขยายผลหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ชุมชน ผ่านการเข้ามาศึกษาดูงานของประชาชน และผ่านกิจกรรมการพัฒนา
และช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
โดยหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นตัวขับเคลื่อน ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งการพัฒนาแบบ
พึ่งตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ของประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

พันเอก

(นพรัตน์ รัตนพงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ รวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ และเป็นทีที่ปรึกษาตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร และกำลังพลหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทุกท่านที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัย เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ฉบับนี้ จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้นำไปเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและขอขอบความกตัญญูทุกเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่าน ที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

พันเอก

(นพรัตน์ รัตนพงศ์)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ซ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
คำจำกัดความ	๖
บทที่ ๒ ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
ทฤษฎีและแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๗
ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนาทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ	๑๓
แนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑๗
แผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญา	
ของเศรษฐกิจพอเพียง	๒๐
การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง	๒๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๗
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๓๑
สรุป	๓๒
บทที่ ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญา	
เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง	๓๓
ประวัติความเป็นมา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๓
ภารกิจ หน้าที่ และการจัดส่วนราชการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๔
ภารกิจ และการจัดหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๗
โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๙
การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง	๕๖
สรุป	๖๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา	๖๓
การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๖๓
แนวความคิดผู้ทรงคุณวุฒิ	๖๔
สังเคราะห์ บทสัมภาษณ์เชิงลึก ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนา เพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๘๒
แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๘๖
สรุป	๘๘
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๙๐
สรุป	๙๐
ข้อเสนอแนะ	๙๒
บรรณานุกรม	๙๔
ภาคผนวก	๙๖
แบบสอบถามการวิจัย	๙๗
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๑๐

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒-๑	กลยุทธ์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง	๒๓
๓-๑	บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๑	๓๙
๓-๒	บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๒	๔๐
๓-๓	บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๓	๔๑
๓-๔	บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๔	๔๒
๓-๕	บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๕	๔๓
๓-๖	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไถ่ มหาราชัน	๕๑

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒-๑	แสดงกรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐
๓-๑	ผังการจัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.)	๓๕
๓-๒	ผังหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๖
๓-๓	ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๘
๓-๔	ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๓๙
๓-๕	ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๐
๓-๖	ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๑
๓-๗	ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๒
๓-๘	ผังการจัดสำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๓
๓-๙	ผังการจัดสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๕
๓-๑๐	ผังการจัดหน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๖
๓-๑๑	ผังการจัดศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๗
๓-๑๒	ผังการจัดหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ - ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	๔๘

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร หรือพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ในการครองราชย์ เพื่อประโยชน์สุขของมหาประชาชน ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ดังที่ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการ ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” นับแต่การเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นต้นมา เป็นเวลากว่า ๖๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงรับรู้ทุกข์สุขของราษฎรทั้งจากการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ชนบททั่วทุกภูมิภาค ด้วยพระองค์เองและจากการทรงงานด้านข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จึงได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขและบรรเทาความทุกข์ยาก ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อมิให้เกษตรกรเหล่านั้นละทิ้งแผ่นดิน โดยทรงเน้นให้มีความ “พออยู่ พอกิน” สามารถพึ่งตนเองได้ก่อน แล้วจึงค่อยสร้างความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้นไป ดังพระบรมราโชวาท ความตอนหนึ่งว่า “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังได้ทรงชี้แนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยให้ยึดมั่นในวิถีพอกินพอกินและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งทรงหมายรวมถึงเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ทั้งนี้ ทรงอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนว่าหมายถึง มีอยู่มีกิน ไม่ฟุ่มเฟือย มีความโลภน้อย ไม่เบียดเบียนผู้อื่น พอประมาณตามอัตภาพ และมีเหตุผล

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีความเพียร

มีสติ มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกเป็นอย่างดี

ซึ่งในสภาวะการณ์ปัจจุบันการดำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบายวางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย มีหน่วยขึ้นตรง ๙ หน่วย แบ่งเป็น ๓ กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย กลุ่มปฏิบัติการจำนวน ๖ หน่วย ได้แก่สำนักงานพัฒนาภาค ๑ - ๕ และหน่วยพัฒนาการพิเศษ มีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติหลักในการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (หน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นหน่วยงานก่อสร้างใช้ในการช่วยส่วนรวม เพื่อสนับสนุนงานของสำนักงานพัฒนาภาคให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น) สำนักงานพัฒนาภาคทั้ง ๕ สำนักงาน มีหน่วยขึ้นตรงประกอบด้วย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๖ หน่วย รวมทั้งสิ้น ๓๐ หน่วย ตั้งอยู่ทุกภาคของประเทศ หน่วยช่างพัฒนามีหน้าที่ก่อสร้างซ่อมบำรุงเส้นทางสะพาน ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น การพัฒนาบ่อน้ำบาดาล รวมทั้งงานช่างอื่น ๆ สถานีวิทยุกระจายเสียง มีหน้าที่ส่งกระจายเสียงเผยแพร่ข่าวสาร วิชาการด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่ของประชาชน เป็นสื่อที่สร้างความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ทหาร และรัฐบาล นอกจากนี้ยังมี กลุ่มศึกษาและวิจัยจำนวน ๒ หน่วย ได้แก่ สำนักงานทหารพัฒนา มีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ วิชาชีพด้านการช่าง ให้แก่ทหารกองประจำการและประชาชน นอกจากนั้นได้ดำเนินการวิจัยพัฒนาและส่งเสริมการขยายพันธุ์สัตว์ การผสมเทียม และการผลิตอาหารสัตว์ ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย ที่มีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์ฝึกการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและบรรเทาภัยพิบัติของอาเซียน และกลุ่มสนับสนุน จำนวน ๑ หน่วย ได้แก่ สำนักงานสนับสนุน ที่มีหน้าที่สนับสนุนงานด้าน ส่งกำลัง ซ่อมบำรุง และการบริการอื่น ๆ ให้แก่หน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค รวมทั้งให้การบริการทางการแพทย์แก่กำลังพลของหน่วย และครอบครัว ตลอดจนประชาชนทั่วไป

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาทุก ๆ ด้าน พร้อมกันไป ทั้งทางวัตถุและจิตใจอันเป็นการช่วยเหลือประชาชนตามหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนช่วยตนเองได้ต่อไป หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นตาม ๘ แผนงานหลัก คือ ๑. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคมถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการนำผลผลิตของผู้คนออกมาสู่ตลาด ๒. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์อาชีพ การผลิตน้ำเชื้อแช่แข็ง เพื่อผสมเทียมให้แก่แม่โคพันธุ์พื้นเมืองของเกษตรกร การผลิตพันธุ์ปลาน้ำจืดสนับสนุนเกษตรกร การจัดตั้งโครงการประมงหมู่บ้าน ประมงโรงเรียน รวมทั้งการผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าเพื่อเป็นอาหารสัตว์ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ยืนต้น โครงการสหกรณ์การเกษตรซึ่งในปัจจุบันมีสหกรณ์การเกษตรในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน ๓๕ แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค ๓. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ๔. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณสุขการได้แก่ การสร้างถนนภายในหมู่บ้าน การขุดเจาะ

บ่อน้ำบาดาล การสร้างระบบประปาหมู่บ้าน ระบบประปาภูเขา การสร้างถังเก็บน้ำฝน สร้างศาลาประชาคม ศาลาที่พักริมหาด และสนามเด็กเล่น ๕. แผนงานการสาธารณสุข การสร้างสถานีอนามัยให้แก่หมู่บ้านและประสานขอรับการสนับสนุนเจ้าหน้าที่ประจำสถานีอนามัย รวมถึงจัดชุดแพทย์เคลื่อนที่ออกไปให้บริการถึงหมู่บ้าน ๖. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เช่น สร้างอาคารเรียน จัดหาอุปกรณ์การเรียน การกีฬา ทุนการศึกษา และส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน เช่น การจัดตั้งศูนย์เยาวชน การฝึกอาชีพให้แก่เยาวชน รวมทั้งการขยายโอกาสทางการศึกษาและฝึกอาชีพแก่ทหารกองประจำการ ๗. แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา เช่น หอกระจายข่าว และสถานีวิทยุกระจายเสียงของหน่วย ๘. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ การช่วยเหลือตามแผนงานนี้หมายรวมถึงงานของศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แผนงานหลักในการปฏิบัติงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น ถือว่าได้กำหนดไว้ให้สามารถตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชน ได้อย่างครอบคลุม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในมิติใหม่ให้สามารถเข้าถึงและเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนในทุกพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยได้ประสานกับทางศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทยในการนำปัญหาเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนในแต่ละพื้นที่มาประสาน หน่วยพัฒนาเคลื่อนที่ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศอยู่แล้ว สามารถเข้าไปแก้ไขความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้มีความคล่องตัวและสะดวก รวดเร็วขึ้นด้วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ไม่ใช่มีหน้าที่แค่การซ่อมบำรุง สร้างทางสร้างถนนหนทางต่าง ๆ เท่านั้น หน่วยยังมีการฝึกฝนสร้างความเชี่ยวชาญให้กับทหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้สามารถเข้าไปถ่ายทอดความรู้ในการสร้างงาน เพื่อฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้กับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล รวมไปถึงขยายผลไปถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และจัดหาตลาดรองรับอีกด้วยซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเลี้ยงตัวเองได้

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้น้อมนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พระองค์มาใช้บริหารงานภายในหน่วย และขยายสู่ชุมชนโดยดำเนินการให้เป็นรูปธรรม จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เขตใต้ มหาราชัน จำนวน ๓๗ แห่ง ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยพัฒนาเคลื่อนที่ทั้ง ๓๐ หน่วย หน่วยละ ๑ แห่ง กองการเกษตรและสหกรณ์ ๑ แห่ง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ ๑ - ๕ หน่วยละ ๑ แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ฯ กองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่ กรมการสื่อสารทหาร ๑ แห่ง และ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายนอกหน่วยขึ้นจำนวนหนึ่ง เพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ต้นแบบที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนทั่วไป เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของพื้นที่ โดยเน้นกระบวนการร่วมคิด เรียนรู้จากการลงมือทำตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งได้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระบบสารสนเทศของ ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง เพื่อนำข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งกำหนดจุดโครงการฯ บนแผนที่ โดยสามารถสืบค้นโครงการฯ ผ่านทางเว็บไซต์และโมบายแอปพลิเคชันทั้งระบบ IOS (ไอโอเอส) และ Android (แอนดรอยด์) เพื่อขยายผลสู่ชุมชน และให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง

ของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ของประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

โดยการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของศูนย์เรียนรู้ฯ ทั้ง ๓๗ ศูนย์ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาลงสู่ชุมชน ได้มีการดำเนินการตามแผนงานโครงการของหน่วย ซึ่งที่ผ่านมาแต่ละศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ดำเนินการตามสมรรถนะและขีดความสามารถของหน่วย ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการอย่างหลากหลายตามโครงสร้างภายในของศูนย์การเรียนรู้ฯ ประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง ฐานการเรียนรู้ ตลาด และพื้นที่ ๑ ไร่พอเพียง การนำเสนอการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯต่อชุมชน ดำเนินการผ่านการเข้ามาศึกษาดูงาน และนำไปขยายผลผ่านกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และโดยการริเริ่มขอประชาชนเอง ซึ่งการได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากชุมชน ไม่เหมือนกันทำให้ได้รับผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน

ด้วยผู้วิจัยเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและเคยดำรงตำแหน่งผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ชุมชน จึงมุ่งจะศึกษาแนวทางที่จะขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านศูนย์การเรียนรู้ฯ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาลงสู่ชุมชนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษา ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยกระทำภายใต้ขอบเขตงานของหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของบุคลากรที่มีภารกิจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติสามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยทางแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา รวมทั้ง ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ประกาศ บันทึก และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๒. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Interview) ที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ที่มีภารกิจหรือมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บังคับหน่วยพัฒนาเคลื่อนที่ และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงฯ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นข้อมูลปฐมภูมิ

๓. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้เขียนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก ในการตรวจสอบและรับรองผลสำหรับเทคนิควิจัยที่นำมาใช้ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามรายละเอียด ดังนี้

๑. กำหนดนิยามและรูปแบบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนากับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ให้เหมาะสมและครอบคลุมตามสภาวะแวดล้อม ซึ่งแหล่งข้อมูลในการวิจัยได้จาก เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา งานเขียน และผลงานในอดีตด้านการพัฒนาประเทศ รวมถึง การสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการ และผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น

๒. ศึกษารวบรวมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อหาข้อมูล ขั้นตอนการเตรียมการและการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงปัจจัย ปัญหา และอุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อ การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๒. ได้แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

คำจำกัดความ

กองบัญชาการ กองทัพอากาศ	หมายถึง	กองบัญชาการกองทัพอากาศ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และส่วนราชการอื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑
หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	หมายถึง	หน่วยงานที่มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนดเพื่อการป้องกันอธิปไตย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ รวมทั้ง พัฒนากำลังพลของทหารเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย
งานความมั่นคง	หมายถึง	การปฏิบัติงานเพื่อให้ชาติหรือรัฐมีเอกราช สวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความปลอดภัย ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม
งานความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	หมายถึง	การปฏิบัติงานเพื่อให้ชาติหรือรัฐมี เอกราช สวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความปลอดภัย ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีระเบียบวินัย และมีวัฒนธรรม ซึ่งหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา แบ่งเป็น แผนงานหลัก ๘ แผนงาน
เศรษฐกิจพอเพียง	หมายถึง	แนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันทุกด้าน ซึ่งจะทำได้สามารถทำให้อยู่ได้อย่างสมดุลในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	หมายถึง	การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ซึ่งในสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับการมีภูมิคุ้มกันพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และความสมดุลในชีวิตครอบครัว ชุมชน และประเทศ

ศูนย์การเรียนรู้	<p>หมายถึง การจัดเรียนรู้ และพื้นที่การเรียนรู้ทางกายภาพ เพื่อให้บุคลากรของหน่วยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เหล่าทัพ และประชาชนสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มคณะ ตามงานที่วางแผน กำหนดให้ โดยจัดเป็นฐานการเรียนรู้ หรือกลุ่มงาน และมีสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบสื่อประสม ช่วยในการเรียนรู้โดยมีวิทยากร ผู้สอนคอยแนะนำ เพื่อเสริมสร้างให้มีศักยภาพในการดำเนินชีวิต ตามสภาวะของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน</p>
การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน หมายถึง	<p>การดำเนินกิจกรรมโครงการในด้านการพัฒนา ศักยภาพของคน ชุมชนและพื้นที่ เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพ ทั้งด้านการเกษตร ปศุสัตว์ อุตสาหกรรม การบริการและการสหกรณ์ เพื่อเพิ่มรายได้ เกิดความมั่นคงในการดำรงชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย ให้มีความอยู่ดีกินดี มีงานทำ มีบริการพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการที่จำเป็น สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีความสุขอย่างยั่งยืนในการดำเนินชีวิต โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นฐานของสภาพสังคมเศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่</p>

บทที่ ๒

ทฤษฎี แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. พระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...” (วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗)

“...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่ดีใหม่ แต่เราอยู่พอกินพอกิน และขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพอกินพอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธาน ในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกินพอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพอกินพอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพอกินพอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้...” (วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

“...เมื่อปี ๒๕๑๗ วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้พอกินพอกิน พอกินพอกินนี้ ก็แปลว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอกินพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอกินพอกินก็ยิ่งดี และประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอกินพอกิน บางคนก็มีมาก บางคนก็ไม่มีเลย...” (วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

“...พอเพียง มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่าพอ ก็พอเพียงนี้ก็พอแค่นั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อย ถ้าประเทศใดมีความคิดอันนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมี มีมากอาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น...” (วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

“...โครงการต่าง ๆ หรือเศรษฐกิจที่ใหญ่ ต้องมีความสอดคล้องกันดีที่ไม่ใช่เหมือนทฤษฎีใหม่ ที่ใช้ที่ดินเพียง ๑๕ ไร่ และสามารถที่จะปลูกข้าวพอกิน กิจการนี้ใหญ่กว่า แต่ก็ยังเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน คนไม่เข้าใจว่ากิจการใหญ่ ๆ เหมือนสร้างเขื่อนป่าสักก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน เขานึกว่าเป็นเศรษฐกิจสมัยใหม่ เป็นเศรษฐกิจที่ห่างไกลจากเศรษฐกิจพอเพียง แต่ที่จริงแล้ว เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน...” (วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๑๗)

“...ฉันพูดเศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง คือทำจากรายได้ ๒๐๐-๓๐๐ บาท ขึ้นไปเป็นสองหมื่น สามหมื่นบาท คนชอบเอาคำพูดของฉัน เศรษฐกิจพอเพียงไปพูดกันเลอะเทอะ เศรษฐกิจพอเพียง คือทำเป็น Self-Sufficiency มันไม่ใช่ความหมายไม่ใช่แบบที่ฉันคิด ที่ฉันคิดคือเป็น Self-Sufficiency of Economy เช่น ถ้าเขาต้องการดู

ทีวี ก็ควรให้เขามีดู ไม่ใช่ไปจำกัดเขาไม่ให้ซื้อทีวีดู เขาต้องการดูเพื่อความสนุกสนาน ในหมู่บ้านไกล ๆ ที่ฉันไป เขามีทีวีดูแต่ใช้แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้า แต่ถ้า Sufficiency นั้น มีทีวีเขาฟุ่มเฟือยเปรียบเสมือนคนไม่มีสตางค์ไปตัดสูทใส่ และยังมีเนคไทเวอร์ซาเซ อันนี้ก็เกินไป...” (วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๔)

“...การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมี พอกินนั้น หมายความว่า อุ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...” (วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๙)

“...เดี๋ยวนี้ประเทศไทยก็ยังอยู่ดีพอสมควร ใช้คำว่า พอสมควร เพราะเดี๋ยวมีคน เห็นว่ามีคนจน คนเดือดร้อน จำนวนมากพอสมควร แต่ใช้คำว่า พอสมควรนี้ หมายความว่าตามอัตภาพ...” (วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๙)

๒. ความหมายของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมีเงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

๑. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในการปฏิบัติ

๒. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แผนภาพที่ ๒-๑ แสดงกรอบแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐

๓. การดำเนินวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

“...เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตรองรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจากวารสารชัยพัฒนาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาปรัชญาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเน้นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. คำนิยามความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ ลักษณะพร้อม ๆ กัน ดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความเพียงพอนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ไกล

๔. เงื่อนไข การตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆให้อยู่ระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือเงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้ เน้นเกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน และมีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

๕. แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

๔. แนวทางในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ประเทศไทยประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจมายาวนาน หลายคนอาจมีปัญหาในการดำเนินชีวิตหลาย ๆ ด้าน แต่ถ้าเราอยากหลุดพ้นจากเหล่านี้ได้ เราควรนำแนวคิดเศรษฐกิจของในหลวงรัชกาลที่ ๙ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตของเรา แค่นี้เราก็จะสามารถพึ่งตนเองได้

๔.๑ มีความพอประมาณ พื้นฐานสำคัญสำหรับการสร้างเศรษฐกิจอย่างพอเพียงก็คือ ต้องรู้จักพอประมาณ เพราะถ้าคนเรารู้จักพอในความต้องการของตน ความโลภก็จะเริ่มน้อยลง แต่คำว่าพอประมาณก็ไม่ได้หมายถึงน้อยเกินไป บางคนอ้างว่าพอประมาณจึงกินน้อยจนเกิดโรค ซึ่งนั่นไม่ได้แปลว่าพอ แต่หมายถึงการเบียดเบียนตนเอง ดังนั้นความหมายของพอประมาณจึงแปลได้ว่า ความพอดี ไม่มากเกินไป หรือ น้อยเกินไปจนสุดโต่ง และที่สำคัญคือต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

๔.๒ รู้จักเหตุและผล การจะใช้ชีวิตอย่างพอเพียงส่วนหนึ่งต้องมาจาก การรู้จักเหตุ และผล ซึ่งไม่ได้หมายถึง เหตุและผลในการจับจ่ายซื้อของหรือใช้เงินเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึง การมีเหตุผลทุกการตัดสินใจ ทุกการลงทุน ทุกการกระทำต้องคำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และ ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ และถ้าเราสร้างการมีเหตุและผลให้ติดตัวแล้วต่อไปถ้าเราจะหยิบเงิน จากกระเป๋า ความยับยั้งชั่งใจก็จะเกิดตามมาเป็นอัตโนมัติในทันที

๔.๓ สร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ชีวิต ในยุคที่บ้านเมืองมีการเติบโต และผกผันทาง เศรษฐกิจรวดเร็วเช่นนี้การสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมที่จะเผชิญ ทุกสิ่งทุกอย่างจะเป็นอีกเรื่องที่ต้อง จำเป็น โดยเราจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญพร้อมยอมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงที่มาจาก ทั้งภายในและภายนอกทั้งนี้วัคซันที่ต้องฉีดก็คือ ความรู้กับ คุณธรรม ความรู้คือการรอบรู้รอบคอบ รู้จักนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาวางแผนและปฏิบัติ ส่วนคุณธรรมคือความอดทน ความเพียร และ ความซื่อสัตย์ ซึ่งทั้งหมดจะนำไปสู่การเกิดสติปัญญาในการใช้ชีวิต

๔.๔ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย หลักการนี้ถือเป็นพื้นฐานของการออมเลยก็ว่าได้ สำหรับการเพิ่มรายได้นั้นเราต้องยอมรับความจริง ก่อนเสียว่าทุกสิ่งในโลกไม่มีอะไรได้มาฟรี ๆ ทุกอย่างต้องมีการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนค้าขาย การหาอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ บางครั้งก็ต้อง ลงทุนลงแรง เช่น การหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเป้าหมายในการเพิ่มเงินเดือน หรือหาโอกาสก้าวหน้า ในอนาคต ส่วนการลดรายจ่ายต้องเริ่มที่รายการรายจ่ายในชีวิตประจำวัน และให้ลำดับความสำคัญ จากนั้นลดทอนสิ่งที่ไม่จำเป็นจนเหลือแต่สิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตจริง ๆ

๔.๕ ฉลาด ซื้อ ฉลาดใช้ เมื่อเราจัดทำรายการแล้วว่าสิ่งไหนที่จำเป็นต่อการ ดำรงชีวิต ที่นี้เราต้องฉลาดที่จะซื้อด้วย โดยการเลือกซื้อสินค้าที่คุ้มค่า คุ้มประโยชน์ ที่สำคัญคือ ต้องฉลาดคิดก่อนก่อนนี้ เช่น ถ้าคิดจะก้อหนี้เงินกู้เพื่อเช่าที่อยู่อาศัย ไม่ควรให้มีภาระการผ่อนชำระ เกิน ๓๐% ของรายได้ครอบครัว และถ้าจะกู้เพื่อซื้อรถยนต์ก็ ไม่ควรให้มีรายการผ่อนชำระเกิน ๑๕% ของรายได้ครอบครัวเช่นกัน ส่วนฉลาดใช้คือ การรักษาสิ่งของต่างๆให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับ การใช้งานได้นาน ๆ รวมถึงประหยัดค่าใช้จ่าย จำพวกค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ด้วย

๔.๖ พอเพียงด้วยวิถีพุทธ การที่จะให้เศรษฐกิจชุมชน เป็นเศรษฐกิจที่พอเพียงได้ ก่อนอื่นเราต้องสร้างวินัยให้ตนเอง และสร้างชุมชนเล็ก ๆ อย่างครอบครัวให้กลายเป็นชุมชน ที่พอเพียงเสียก่อน โดยหัวใจหลักคือการพึ่งพาตนเอง รู้จักคุณค่าของธรรมชาติและรู้จักใช้สิ่งที่ ธรรมชาติให้มาให้มาเป็นประโยชน์ที่สุด และต้องไม่ลืมที่จะ ลด ละ เลิก อบายมุข

๔.๗ จดทุกครั้งเมื่อจ่าย การจดคือหลักง่าย ๆ ในการบริหารเงิน หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ เป็นการเฝ้าติดตามรายจ่าย พร้อมทั้งบริหารการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับชีวิตจริง ซึ่งบัญชีรายรับ รายจ่ายเหล่านี้จะเป็นหลักฐานชั้นดีในการเตือนตัวเองว่าใน แต่ละเดือนเรามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง ที่จำเป็น และไม่จำเป็น พอเราจดจะเห็นทันทีว่าเงินหายไปไหน และพอรู้เส้นทางจากไป ของเงินแล้ว เราก็จะได้จัดการปิดเส้นทางนั้น และตั้งหน้าตั้งตาเก็บเงิน ไม่ปล่อยให้มันไปเที่ยวไหน อีกแล้ว

๔.๘ เทคนิคให้มีเงินออม การออม จะไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปหากเราตั้งใจแน่วแน่ ที่จะกำหนดเป้าหมายการ เก็บออมว่า ในแต่ละเดือน แต่ละปี จะมีเงินออมเท่าไร จากนั้นกำหนด เป้าหมาย การใช้จ่ายในแต่ละวัน แต่ละเดือน และเมื่อไหร่ต้องใช้เงินก้อนใหญ่แล้วจึงประหยัดรายจ่าย

ด้วยการจ่ายน้อยกว่าหรือเท่ากับเป้าหมายการใช้จ่าย เพื่อให้มีเงินเหลือมากขึ้น และถ้าเป็นไปได้ไม่ควรก่อกวนเมื่อโดยจำเป็น และเกินกำลัง ซึ่งไม่ได้แปลว่ามีหนี้ไม่ได้ แต่ให้เตือนตัวเองเสมอว่าหนี้มีได้แต่ต้องไม่เกินกำลัง และต้องชำระคืนให้หมดโดยเร็ว

๔.๙ ฉลาดใช้ชีวิต ทำที่สุดของการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง ก็คือฉลาดใช้ชีวิต ซึ่งการฉลาดนี้ไม่ได้แปลว่าการฉลาดซื้อ ฉลาดใช้ ฉลาดออม และฉลาดหาเงินเพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงความฉลาดใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ไม่ต้องร่ำรวยเป็นเศรษฐี แต่ก็ไม่ได้อดอยากจนต้องเบียดเบียนตนเอง และก็ไม่ใช่ว่าอยากได้จนต้องเบียดเบียนคนอื่นนั่นเอง

ทฤษฎีและแนวความคิดว่าด้วยการพัฒนาทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ

๑. ทฤษฎีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามลำดับขั้น (The Stages of Economic Growth Theory)

เจ้าของทฤษฎีนี้คือ W.W. Rostow เป็นทฤษฎีที่เน้นหนักไปในทางการพัฒนาระบบการผลิต การขยายตัวด้านการผลิต การกระจายผลผลิต ซึ่งจะทำให้ระบบเศรษฐกิจเจริญก้าวหน้า โดยมี ๕ ขั้นตอน คือ ๑. ระบบเศรษฐกิจสังคมแบบดั้งเดิม (Tradition Society) เป็นเศรษฐกิจของมนุษย์สังคมดั้งเดิม ผลิตผลจึงมีน้อย ครอบครัวเป็นหน่วยงานสังคมที่สำคัญที่สุด ทำหน้าที่ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ๒. ขั้นเตรียมการพัฒนา (Precondition for Take-off) เป็นระบบที่สังคมได้มีการติดต่อค้าขายกับสังคมภายนอกมากขึ้น ผลผลิตกลายเป็นการผลิตเพื่อส่งขายมากขึ้น ขั้นนี้มีการนำเทคโนโลยีวิธีการใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้น มีการสร้างทุนพื้นฐานอย่างกว้างขวาง ๓. ขั้นเข้าสู่กระบวนการพัฒนา (Take-off Stage) เป็นระยะที่มีการตื่นตัวด้านการลงทุนทุกสาขาทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรมการศึกษา ๔. ขั้นทะยานเข้าสู่ภาวะของความอุดมสมบูรณ์ (Drive to Maturity Stage) มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่มีฝีมือ มีเครื่องทุ่นแรงเข้ามาใช้แทนแรงงานคนมาก สถานภาพของคนในสังคมส่วนใหญ่ และ ๕. ขั้นอุดมสมบูรณ์ (Stage of High Mass Consumption) ประชาชนมีการบริโภคที่สมบูรณ์ โดยทั่วหน้ากัน มีการจ้างงานเต็มที่ ประชาชนจะมีความรู้สึกมั่นคงดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (Gracia, 1985) ทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้ เพราะการพัฒนาชุมชนนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ คือมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่สัมพันธ์กัน และต้องใช้เวลาในการที่จะปรากฏผลออกมา ดังนั้นในการพัฒนาชุมชนจึงต้องดำเนินงานเป็นขั้นตอน มีการแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสม และนำไปสู่ขั้นตอนสูงขึ้นเสมอจนกระทั่งบรรลุจุดหมายปลายทาง

๒. ทฤษฎีฝนหล่นจากฟ้า (Trickle Down Effect Theory)

ทฤษฎีนี้มีแนวความคิดว่าคนในสังคมนั้นมีหลายระดับชั้น แต่ละระดับมีความสามารถในการรับการพัฒนาดังกล่าวไม่เท่ากัน ในขณะที่ทรัพยากรสำหรับการใช้ในการพัฒนา มีอยู่อย่างจำกัด หากนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมดแบ่งเฉลี่ยให้กับทุกคนในสังคมในจำนวนที่เท่า ๆ หรือมาจัดสรรให้เกิดผลประโยชน์ต่อทุกคนในปริมาณที่เท่ากันแล้วประโยชน์ที่เกิดขึ้นในสังคม ก็จะมีไม่มากเท่าที่ควร เพราะการเร่งรัดพัฒนาจะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น งบประมาณ

ทรัพยากร เทคโนโลยี และคุณภาพของประชากร ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจจึงต้องให้เกิดขึ้นกับกลุ่มคนที่มีความพร้อมหรือได้เปรียบในสังคมก่อน เมื่อคนกลุ่มนี้สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่แล้วผลของการพัฒนาก็จะค่อยๆ กระจายลงมายังกลุ่มคนชั้นกลาง และคนยากจนในสังคม แต่อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชุมชนได้โดยในขั้นตอนของการดำเนินงานนั้นต้อง มีการเตรียมการหลายด้าน ประการสำคัญคือการเตรียมคนต้องคำนึงกลุ่ม คนที่พร้อมที่สุดในชุมชนก่อน ซึ่งได้แก่ผู้มีฐานะอันจะกินและกลุ่มผู้นำในชุมชน แล้วจึงไปสู่กลุ่มคนอื่น ๆ (สนธยา พลศรี, ๒๕๓๓)

๓. ทฤษฎีการกระจายรายได้ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Redistribution with Economic Growth Theory)

ทฤษฎีนี้เห็นว่าการสนับสนุนการพัฒนาในกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นคนชั้นสูงนั้นสามารถบรรลุผลได้อย่างรวดเร็วมั่นคง แน่นอนกว่าการลงทุนให้เสมอภาคกันทุกคนในสังคม โดยมีมาตรการต่าง ๆ ดังนี้ ๑. การให้ความสำคัญต่อสาขาต่างๆในการพัฒนาที่สำคัญคือ การเกษตร ผู้ที่ไม่มีที่ดิน ทำกินของตนเอง ตลอดจนผู้ที่ขายแรงงานรับจ้างทางการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย ๒. การให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท เพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของชาวชนบท โดยส่งเสริมให้มีความสามารถในการเพิ่มผลผลิต การให้บริการของรัฐในเรื่องต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการเกษตรแผนใหม่ การชลประทาน การตลาดสินค้า น้ำดื่ม น้ำใช้ การคมนาคมการสื่อสาร ๓. การให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อเทคนิคการผลิตที่ใช้แรงงานมากกว่าการใช้ทุน เช่น การระดมการสร้างงานฝีมือในรูปแบบต่างๆ การประหยัด การใช้ทุนและเงินตราจากต่างประเทศ ๔. การควบคุมประชากรให้มีจำนวนที่สามารถเพิ่มคุณภาพได้อย่างเต็มที่ ๕. การกำหนดกลุ่มประชากรที่ยากจนเพื่อหาแนวทางในการกระจายรายได้ และการพัฒนาได้ตรงจุด ๖. การปรับปรุงเรื่องโอกาสให้กลุ่มคนยากจน เพื่อให้เข้าถึงการบริการจากรัฐบาล ทฤษฎีนี้นำมาใช้งานพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นการมุ่งการกระจายผลของการพัฒนาไปสู่กลุ่มคนที่พึ่งตนเองไม่ได้

๔. ทฤษฎีความทันสมัย (Modernization Theory)

เป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่คล้ายกับทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การพัฒนาที่นำไปสู่ความทันสมัย การขยายความเป็นเมือง การยกระดับความมีเหตุผลของประชาชน โดยเน้นการพัฒนาทางวัตถุเป็นสำคัญ มีการกำหนดเป้าหมายหลักไว้ล่วงหน้าในเชิงปริมาณที่ชัดเจน รูปแบบการพัฒนาแบบทันสมัย ๓ รูปแบบ คือ ๑. การเคลื่อนไหวทางกายภาพ หมายถึง การนำเอาสิ่งใหม่ ๆ หรือของใช้ทันสมัยเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ ๒. การเคลื่อนไหวทางจิต เป็นการเคลื่อนไหวทางค่านิยม รสนิยม ความรู้สึกนึกคิดที่ก้าวไกลออกไปจากสภาพของความเป็นจริงในขณะนั้น ๓. การเคลื่อนไหวทางสังคม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคม หรือทางเศรษฐกิจ เช่น บุคคลที่มีการศึกษาสูงขึ้น ประสบผลสำเร็จในหน้าที่การงานมากขึ้น หรือเมื่อมีรายได้มากขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นก็เกิดการเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจขึ้น ทฤษฎีนี้อาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก (Neo-Classic Theory) และทฤษฎีสังคมศาสตร์ของอเมริกันมาประยุกต์เป็นกรอบการวิเคราะห์ปัญหา ซึ่งจุดเน้นของแนวคิดทฤษฎีนี้ คือ การที่จะพัฒนาประเทศให้ทันสมัยนั้นต้องมีการดำเนินไปในทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม การเมืองความรู้สึกนึกคิด และความรู้ของคนในสังคม ทั้งนี้ ทฤษฎีภาวะทันสมัยเน้นในเรื่องต่อไปนี้คือ ๑. เน้นการสร้างความสำเร็จเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยอุตสาหกรรมเป็นตัวนำในการพัฒนา

๒. เน้นบทบาทของรัฐในการวางแผนจากส่วนกลาง (Top – down Planning) ๓. เน้นพัฒนาสังคมเมือง (Urbanization) โดยสร้างสังคมเมืองให้ทันสมัย ๔. เน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และ ๕. เน้นการใช้ทุนเข้มข้นจากภายนอกประเทศ

๕. ทฤษฎีการด้อยพัฒนาและการพึ่งพา (Underdevelopment and Dependency Theory)

ทฤษฎีการด้อยพัฒนาและการพึ่งพาเป็นทฤษฎี ๒ แนวความคิดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าการด้อยพัฒนาเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการพัฒนาและการพัฒนาประเทศแบบนิยมของประเทศตะวันตก คือ สาเหตุของการด้อยพัฒนาในประเทศโลกที่สาม ช่องว่างของการพัฒนาดังกล่าวนี้เนื่องจากลัทธิล่าอาณานิคม และการถือเอาประโยชน์ของประเทศพัฒนา แล้วจากประเทศในโลกที่สามนั่นเอง ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้ทำให้ประเทศโลกที่สามอยู่ในลักษณะประเทศบริวารอยู่ภายใต้ขอบข่ายของอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจเป็นแหล่งวัตถุดิบ ตลาดสินค้าอุตสาหกรรมแหล่งขยายตัวของการลงทุน ผลประโยชน์และรายได้ และจุดสำคัญทางยุทธศาสตร์ให้กับประเทศทุนนิยมตะวันตก ซึ่งเรียกว่าการพึ่งพา (Dependence) ทั้งในด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจและการเมือง

๖. แนวความคิดของการพัฒนาอีกรูปแบบหนึ่ง (The Concept of Another Development)

แนวความคิดนี้นักทฤษฎีประเทศสวีเดน กลุ่ม Dag Hammars Jold Foundation เผยแพร่เป็นครั้งแรก เมื่อ ค.ศ.๑๙๗๕ โดยแนวความคิดได้เปลี่ยนจากการพัฒนาที่ยึดถือการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นหลักสำคัญมาเป็นการยึดถือคนเป็นหลัก โดยถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การที่สามารถนำเอาศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ของคนออกมาใช้ในการพัฒนาได้ถือว่าเป็นทั้งวิถีทาง (Means) และเป้าหมาย (End) ของการพัฒนา แนวความคิดนี้มีหลักการพื้นฐาน ๕ ประการ คือ ๑. การพัฒนาเป็นเรื่องของประชาชน และประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเอง ๒. การพัฒนาเป็นเรื่องของทั้งประเทศยากจนและประเทศร่ำรวย จึงต้องให้ความสำคัญทั้งสองส่วนนี้ร่วมกัน ๓. ถ้ามีการจัดสรรทรัพยากรหรือใช้อย่างถูกแล้ว ทรัพยากรของโลกก็จะมีปริมาณเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้ทั่วโลก ๔. การพัฒนาเป็นกระบวนการที่ต้องพัฒนาจากภายใน (Edogencous Process) ต้องให้สอดคล้องกับค่านิยมระบบการเมือง และพื้นฐานทรัพยากรของแต่ละประเทศ ไม่ใช่การลอกเลียนแบบหรือการหยิบยืมตัวแบบสำเร็จรูปมาใช้เพียงอย่างเดียว และ ๕. ระบบและวิธีการต่าง ๆ ในระดับโลกสามารถพัฒนาให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาของโลกที่สามได้ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการพัฒนาระดับโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๗. ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory)

ทฤษฎีนี้ได้พัฒนามาจาก ๒ แนวคิด คือ ๑. การพัฒนาเพื่อการจ้างงาน (Employment Oriented Strategy) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ(International Labour Organization) ซึ่งได้จัดการประชุมสมัชชาว่าด้วยการจ้างงานโลกขึ้นเป็นครั้งแรก ณ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ในปี ค.ศ.๑๙๗๖ เน้นการใช้แรงงานเข้มข้นแทนการใช้ทุน โดยมีการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

และ ๒. การกระจายรายได้ควบคู่กับการเจริญเติบโต (Redistribution with Growth) และธนาคารโลก (World Bank) โดย Chenery รองประธานธนาคารโลกได้เสนอแนวคิดนี้ในหนังสือชื่อ Redistribution with Growth (1974) เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการกระจายรายได้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่ยากจน

การพัฒนาอีกวิธีหนึ่ง (Another Development) ได้นำเสนอในที่ประชุมมูลนิธิ Dag Hammars Jold Foundation (อดีตประธานองค์การสหประชาชาติชาวสวีเดน) ได้แก่ John Galtung และ Paul Streeten ซึ่งแบ่งความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ไว้ ๔ ด้าน คือ ความมั่นคงปลอดภัย (Security Needs) สวัสดิภาพของชีวิต (Welfare Needs) เอกลักษณ์ (Identity) และเสรีภาพ (Freedom) โดยเฉพาะเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ส่วน Streeten (1972) แบ่งความจำเป็นออกเป็น ๒ ส่วน คือ ทางกายภาพ (วัตถุ) และทางจิตภาพ (ไม่ใช่วัตถุ) กลยุทธ์ที่สำคัญในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนได้แก่ การลดอัตราการว่างงาน การเพิ่มผลผลิตให้ถึงระดับความต้องการพื้นฐานการกระจายบริการสาธารณสุขไปภาคด้านสาธารณสุข การศึกษา แหล่งน้ำ บ้านเรือน สุขาภิบาลที่เพียงพอแก่ประเทศด้อยพัฒนา

สำหรับประเทศไทย โครงการพัฒนาสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำแนวคิดนี้มาปรับใช้ โดยกำหนดเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Minimum Needs Indicators) เรียกว่า “จปฐ” และมีการเก็บข้อมูลครัวเรือนทั่วประเทศ โดยนำมาใช้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ เป็นต้นมา ทั้งนี้ ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานเกิดจากแนวคิดของนักวิชาการกลุ่มองค์การกรรมกรระหว่างประเทศ (ILO = International Labour Organization) และนักเศรษฐศาสตร์ เช่น ดัดเลย์ ซีเยร์ (Duley Seer) พอลสตรีทเทิน (Paul Streeten) กุนนาร์ ไมด์ดัล (Gunnar Myrdal) ซึ่งเรียกร้องให้มีการดำเนินการวิเคราะห์เพื่อกำหนดเงื่อนไขทางสังคมและการจัดเตรียมสถาบันต่างๆก่อนการพัฒนา ตามทฤษฎีนี้แนวทางการพัฒนามาจากกรอบความคิดในการวางแผนจากส่วนกลางไปสู่การวางแผนจากระดับล่าง (Bottom – up Planning) ตามความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประเทศจุดเน้นสำคัญของทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐานคือ ๑. เน้นการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการที่จำเป็นพื้นฐานของประชาชน ๒. เน้นการกระจายอำนาจ (Decentralization) และความเจริญไปยังพื้นที่เป้าหมายอย่างทั่วถึง ๓. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเกษตรกรรม และพื้นที่ชนบทมาก ๔. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate Technology) ๕. เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ของประเทศ ๖. เน้นการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันแบบบูรณาการ (Integration) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การบริหาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗. สนับสนุนการใช้แรงงาน และทุนภายในประเทศ (Labour & Capital) และ ๘. เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) ของประชาชนในชุมชน

๘. แนวคิดการพัฒนาที่เน้นความจำเป็นพื้นฐาน หรือ จปฐ. (BMN : Basic Minimum Needs Approach)

แนวคิดนี้ได้พัฒนามาช่วงกลางทศวรรษที่ ๑๙๗๐ เป็นแนวคิดใหม่ที่เปลี่ยนจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจมาเป็นการพัฒนาที่ตัวคนเป็นหลักในลักษณะของการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน และการพัฒนาสังคมซึ่งแนวคิดนี้ถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญ

ที่สุดของโลก ดัชนีบ่งชี้คุณภาพชีวิตของประชากรที่ใช้กันมาก ได้แก่ ความยืนยาวของชีวิต สุขภาพ พละทานามัยที่ดีการศึกษา ความเสมอภาคทางเพศ รวมทั้ง เสรีภาพทางสังคมและการเมือง ถึงแม้ว่า ดัชนีเชิงปริมาณเหล่านี้จะไม่สามารถครอบคลุมแนวคิดว่าด้วยการพัฒนาทรัพยากรได้ทั้งหมด

แนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานกลางระดับนโยบายที่มีบทบาทหลักในการจัดทำแผนพัฒนาได้น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัญชานำทางการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบัน ซึ่ง สศช. ไม่เพียงแต่น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาบรรจุไว้ในแผนเท่านั้น แต่ยังได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ในมิติต่างๆ ร่วมกับภาคีการพัฒนาทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน สรุปได้ ดังนี้

๑. ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ.๒๕๔๐ - ๒๕๔๔)

สศช. ได้ทบทวนกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ โดยน้อมนำพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ที่ได้พระราชทานแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแก่พสกนิกรชาวไทย โดยให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” ในการดำเนินวิถีชีวิตอย่างมั่นคง บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ไม่ประมาท ตระหนักถึงความถูกต้องในหลักวิชา มีคุณธรรมเป็นกรอบ ในการดำเนินชีวิต โดยมีแนวคิดในการทำงานคือ “เข้าใจ เข้าถึง และร่วมพัฒนา” อย่างสอดคล้องกับ “ภูมิสังคม” ที่หลากหลายของระบบภูมินิเวศ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมประเพณี เพื่อผลประโยชน์ ของประชาชนโดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ ได้ปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นการพัฒนา เศรษฐกิจเป็นจุดมุ่งหมายหลักแต่เพียงอย่างเดียวเป็นการเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางหรือเป้าหมาย สุดท้ายของการพัฒนา เพราะคนเท่านั้นที่เป็นปัจจัยชี้ขาดถึงความสำเร็จของการพัฒนา ในทุกเรื่อง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้คนมีความสุข และมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้นเท่านั้น ไม่ใช่เป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาอีกต่อไปรวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการวางแผน จากการวางแผนแบบแยกส่วนรายสาขาเศรษฐกิจหรือสังคมที่ขาดความเชื่อมโยงเกื้อกูลต่อกัน มาเป็นการพัฒนาแบบรวมส่วนหรือบูรณาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มุ่งเน้นที่จะให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศทุกชั้นตอนตั้งแต่ต้นจนจบ คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามผลร่วม ปรับปรุงวิธีการดำเนินงาน และร่วมได้รับประโยชน์จากการพัฒนาที่เน้นให้คนเป็นศูนย์กลาง หรือ เป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนา เรียกอีกนัยหนึ่งคือ เป็นการพัฒนาของคน โดยคน และเพื่อคน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาประเทศไทย ก้าวเข้าสู่การพัฒนาที่พึงปรารถนาในระยะยาว คือ เศรษฐกิจดี สังคมไม่มีปัญหา และการพัฒนายั่งยืน

๒. ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๔๕ -๒๕๔๙)

โดย สศช. ได้อัญเชิญ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาฯ โดยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ซึ่งในส่วนของ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติในช่วงนี้เป็นการจุดประกายและ เน้นย้ำความรู้ เพื่อจุดประกายความสนใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดย สศช. ได้ดำเนินการ จัดทำเอกสารเผยแพร่ทั้งเชิงวิชาการและการจัดทำแผนภาพปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการสื่อสารสาธารณะที่มีเนื้อหาง่ายต่อการทำความเข้าใจรวมทั้งส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความเข้าใจ ไปยังกลุ่มบุคคล หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในลักษณะการสร้างองค์ความรู้ การถ่ายทอดความรู้ผ่านรูปแบบ ต่าง ๆ เช่นหลักสูตรการศึกษา การขยายผลในชุมชน การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง เป็นต้น

๓. ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) เน้นการขยายเครือข่าย สร้างคน และสื่อสารแบบผสมผสานสู่สาธารณชน

ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ การปฏิบัติ ให้กับหน่วยงาน องค์กร ภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐผ่านกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาฯ ภาคเอกชนผ่านกระบวนการการสร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ การปฏิบัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านกระบวนการแปลงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ การปฏิบัติในระดับพื้นที่ และระดับชุมชนผ่านกระบวนการวางแผนพัฒนาชุมชน เป็นต้น

๔. ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ -๒๕๕๙)

ใช้แนวคิดต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙-๑๐ ที่ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” ที่ให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” โดยทิศทางการ พัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ คือ การสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนา ประเทศมีความสมดุลและยั่งยืนโดยมีการนำทุนด้านต่าง ๆ ที่ภายในประเทศมีอยู่มาใช้ประโยชน์ อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน ซึ่งก็คือการพัฒนาบนฐานของภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้ง เสริมสร้างการพัฒนาคนและสังคมให้เกิดความแข็งแกร่งสู่สังคมคุณภาพ อันเป็นรากฐานของการ พัฒนาประเทศซึ่งในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ สศช. เน้นการขยายผลการนำใช้ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในบุคคล ครัวเรือน ชุมชน หน่วยงาน องค์กรระดับต่าง ๆ

๕. ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ -๒๕๖๔)

“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้ถูกน้อมนำเป็นปรัชญานำทางการพัฒนาไว้ ในแผนพัฒนาฯ มาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เกิดการบูรณาการการพัฒนาในทุกมิติอย่าง สมเหตุสมผล มีความพอประมาณและมีระบบภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี ซึ่งเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพ มีที่ยืนและเปิดโอกาสให้กับทุกคนในสังคมได้ดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุข และอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพมีเสถียรภาพ มีการกระจายความมั่งคั่งอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม อันเป็นการเติบโต

ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งชุมชน วิถีชีวิตค่านิยม ประเพณี และวัฒนธรรมที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี” เป็นกรอบของวิสัยทัศน์ประเทศในแผนพัฒนาฯ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” รวมทั้งยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี พ.ศ.๒๕๗๙” ที่เป็นเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี มาเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุใน ๕ ปีแรกและเป้าหมายในระดับย่อยลงมา ควบคู่กับกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็น ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) สู่การปฏิบัติ ซึ่งการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้ตั้งอยู่บนหลักการขององค์ประกอบของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการตั้งเป้าหมายบนหลักการความพอดีความพอประมาณ และการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศ รวมถึงการสร้างเสริมคุณธรรม และการพัฒนาองค์ความรู้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายในมิติหลัก ๆ ประกอบด้วย

๑. คนไทยที่มีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดีมีความเจริญทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง ความเป็นไทย

๒. การลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจน การเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๔๐ มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕

๓. ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งและแข่งขันได้โครงสร้างเศรษฐกิจปรับสู่เศรษฐกิจฐานบริการและดิจิทัล มีผู้ประกอบการรุ่นใหม่และเป็นสังคมผู้ประกอบการ มีผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กที่เข้มแข็งสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างสรรค์คุณค่าสินค้าและบริการรวมทั้งมีระบบการผลิตและให้บริการจากฐานรายได้เดิมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพ และมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ ต่อปีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๙

๔. ทนทางธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมสามารถสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารพลังงาน และน้ำ โดยเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ประเทศ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงาน และขนส่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เทียบกับการปล่อยในกรณีปกติมีปริมาณหรือสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่ได้รับการจัดการอย่างถูกหลักสุขาภิบาลเพิ่มขึ้น และรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๕. มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ที่ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลงประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ

๖. มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระขึ้น

แผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. แนวคิดพื้นฐานในการขับเคลื่อนพัฒนา

๑.๑ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ซึ่งในสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับการมีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม และความสมดุลในชีวิต ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

๑.๒ การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area - based Approach) คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจในสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนของทุกหน่วยงาน และชุมชนร่วมกัน โดยให้ “ระเบิดจากข้างใน”

๑.๓ การ “ทำตามลำดับขั้น” คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางธรรมชาติ โดยจัดสรรผลประโยชน์ให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยเริ่มจากความพอเพียง ดังนี้

๑.๓.๑ ระดับครัวเรือน ให้ชาวบ้านมีอาหารกินตลอดปี ลดรายจ่าย สร้างรายได้ ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร

๑.๓.๒ ระดับชุมชน รวมกลุ่มและแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โครงสร้างพื้นฐานการผลิตระดับชุมชน

๑.๓.๓ ระดับพื้นที่และภูมิภาค ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน แผนการผลิต การแปรรูปและการตลาด ระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนระบบการผลิตระดับครัวเรือนและชุมชน (Supply Chain)

๑.๓.๔ ระดับประเทศ กำหนดเป็นนโยบาย ระเบียบกฎหมาย การกำกับดูแล การสนับสนุน งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละภูมิภาค

๑.๔ บูรณาการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและภาคส่วนอื่น การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมลงมือปฏิบัติ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนมาร่วมแก้ไขปัญห ซึ่งจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของคนในพื้นที่ในลักษณะทำไป ปรับไป เรียนรู้ไป เพื่อพัฒนารูปแบบและกลไกการทำงานที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

๑.๕ การจัดการความรู้และพัฒนาคน มีหมวดหมู่การจัดเก็บฐานข้อมูล และความรู้ โดยการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และสกัดความรู้จากการพัฒนาพื้นที่ จัดทำเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (DSSI) และคลังความรู้ ใช้แนวทาง/เทคนิคการทำงานรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อถ่ายทอดให้แก่บุคคลทุกระดับ และการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐาน

๒. ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน

ในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๐) มียุทธศาสตร์ คือ “บูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของทุกภาคส่วน” โดยมียุทธศาสตร์ที่ต้องบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกัน รวม ๗ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท เน้นพื้นที่ (Area - based Approach) เป็นหลัก โดยบูรณาการการทำงานในพื้นที่เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ซึ่งจะดำเนินการร่วมกันทุกภาคส่วนเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และนำไปสู่การจัดทำแผนชุมชนหรือแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ มีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกฝังให้เด็กเยาวชน และประชาชน มีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรในวิชาชีพครู การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในระดับพื้นที่ มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ บริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการรายย่อย มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจภาคเอกชน อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการรายย่อย ดำเนินธุรกิจตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการเข้าไปมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการพัฒนาในชุมชนต่าง ๆ ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการต่างประเทศ มุ่งเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประเทศต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ มีกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เพิ่มบทบาทการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาธารณชนในวงกว้าง เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ภาคปฏิบัติ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทุกยุทธศาสตร์และของภาคส่วนต่าง ๆ ให้สาธารณชนได้รับทราบในวงกว้าง มีกรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง มุ่งบูรณาการขับเคลื่อนระหว่างกองทัพกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่แนวบริเวณชายแดนเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น มีกองทัพไทยเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ สร้างกลไกการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ภาคปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการบูรณาการการปฏิบัติร่วมกัน โดยมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเป็นศูนย์กลางการประสานติดตาม และส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการเชื่อมโยงและสนับสนุนกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และข้อมูลระหว่างกัน มีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานหลัก

การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง

๑. หลักการและเหตุผล

ความมั่นคงของชาติ เป็นสภาพที่รัฐใดรัฐหนึ่งสามารถดำรงสภาพของรัฐนั้นๆ ได้ในทุกสถานการณ์ไม่ว่าสภาวะนั้นจะเป็นเช่นไร ซึ่งความมั่นคงประกอบด้วย คนที่อยู่ภายในรัฐนั้น มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ และทางสติปัญญา และประกอบด้วยพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง หรือมีความอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่มากระทบในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านเอกราช อธิปไตย ด้านบูรพาแห่งดินแดน รวมทั้งด้านการปกครองของประเทศและวิถีการดำเนินชีวิตของคน อีกทั้งจะต้องมีขีดความสามารถที่จะพร้อมเผชิญต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก็คือมีความเข้มแข็งทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เมื่อคนมีความเข้มแข็งประกอบเข้ากับพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง ความมั่นคงย่อมเกิดขึ้นในพื้นที่นั้น

ในปัจจุบัน มิติปัญหาด้านความมั่นคง มิได้จำกัดความหมายอยู่เพียงเฉพาะปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ครอบคลุมและขยายวงกว้างออกไปในหลายมิติในความหมายที่ว่าปัญหาใด ๆ ก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของภาคประชาชนในวงกว้าง ล้วนเป็นปัญหาด้านความมั่นคงทั้งสิ้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงของพื้นที่ชายแดนในอดีต มุ่งเน้นการแก้ปัญหาโดยการใช้อำนาจทหารเป็นหลัก ต่อมาได้เริ่มมีแนวคิดในการประสานแผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงเข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อสนับสนุนและแก้ไขปัญหาคความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และมีการขยายผลออกไปในหลายพื้นที่ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการยังขาดการบูรณาการในการปฏิบัติของส่วนราชการในพื้นที่ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ต้องหันมาให้ความร่วมมือประสานการปฏิบัติร่วมกันทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญให้ทุกหน่วยงานนำไปขยายผลสู่ประชาชนอย่างจริงจังเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านความพอเพียง บนหลักการพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ควบคู่ด้วยความรู้และคุณธรรมที่จะนำไปสู่เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรมที่สมดุลพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลง การลดและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดความมั่นคงของประเทศชาติ

พื้นที่พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง หมายถึง พื้นที่จังหวัด พื้นที่กลุ่มจังหวัดที่มีปัญหาความมั่นคง หรือมีเงื่อนไขที่ส่งกระทบต่อความมั่นคงของชาติ หรือพื้นที่เฉพาะซึ่งกำหนดขอบเขตอย่างชัดเจน เพื่อการเฝ้าระวังปัญหา ลด หรือควบคุมเงื่อนไขที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งจะมีปัญหาและภัยคุกคามความมั่นคงทั้งรูปแบบเก่า กับปัญหาและภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ อันได้แก่ การสู้รบตามแนวชายแดน ความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดน การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง การค้าอาวุธสงคราม การกำหนดสถานะบุคคลอาสาเสพติด แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อแนวเขตแดน สาธารณภัยขนาดใหญ่ โรคระบาดตามแนวชายแดนและอาชญากรรมข้ามชาติ สรุปรหมู่บ้านที่มีปัญหาด้านความมั่นคง หมายถึง พื้นที่หมู่บ้านที่มีปัญหาความมั่นคง ซึ่งปัญหาเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อความเดือดร้อนของภาคประชาชนในวงกว้าง และส่งผลต่อเสถียรภาพความมั่นคงของประเทศในภาพรวม

ตารางที่ ๒-๑ กลยุทธ์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง

กลยุทธ์	แนวคิดของกลยุทธ์	ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม
๑. กลยุทธ์การสร้าง ความเข้าใจและจิตสำนึก ด้านความพอเพียงและ ด้านความมั่นคง	๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ เจ้าหน้าที่และประชาชนมี ความรู้พื้นฐานและจิตสำนึก ด้านการพัฒนาและความ มั่นคง โดยใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่อง ชี้นำทาง ๑.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ ประชาชน ชุมชนและพื้นที่ เป้าหมายมีความพร้อมในการ ผนึกกำลังร่วมใจพัฒนาและ รักษาความมั่นคง ๑.๓ สนับสนุนให้ประชาชน ให้ความสำคัญกับกระบวนการ มีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน และความมั่นคงให้สอดคล้อง กับความต้องการของคนและ ชุมชนในพื้นที่	๑. การจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมของศูนย์ ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริและความมั่นคง ๒. การสัมมนาวิทยากรด้านหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ๓. การฝึกอบรมวิทยากรโครงการ ฝึกอบรมราษฎรด้านปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๔. การฝึกอบรมราษฎรและการศึกษาดู งาน ๕. การจัดเวทีประชุมชี้แจงในพื้นที่ต่าง ๆ ๖. การสัมมนาผู้นำชุมชนด้านหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๗. การเสริมศักยภาพความเข้มแข็งให้ วิทยากรประจำศูนย์การเรียนรู้และแหล่ง เรียนรู้ ๘. การจัดค่ายเยาวชนเพื่อเรียนรู้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ

ตารางที่ ๒-๑ กลยุทธ์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวคิดของกลยุทธ์	ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม
๒. กลยุทธ์การพัฒนาฐานข้อมูลและองค์ความรู้	<p>๒.๑ บริหารจัดการความรู้โดยกระทำผ่านกระบวนการสำรวจความรู้ การวางแผนความรู้เพื่อรวบรวมและจัดเก็บ การพัฒนาความรู้ และการถ่ายทอดความรู้หรือการแบ่งปันความรู้</p> <p>๒.๒ สนับสนุนการพัฒนาข้อมูลและระบบฐานข้อมูลรวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลในทุกระดับ โดยการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องนำมาจัดเก็บแยกหมวดหมู่ การวิเคราะห์และสรุป ข้อมูลเหล่านี้ ได้แก่ ๒.๒.๑ ข้อมูลประชากร</p> <p>๒.๒.๒ ข้อมูลสภาพพื้นที่เพื่อการพัฒนา</p> <p>๒.๒.๓ ข้อมูลระบบป้องกัน</p> <p>๒.๒.๔ ข้อมูลปัญหาในพื้นที่</p> <p>๒.๒.๕ ข้อมูลความต้องการของชุมชน</p> <p>๒.๓ นำข้อมูลมาใช้พิจารณาจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และตอบสนองความต้องการของชุมชน</p> <p>๒.๔ ใช้เป็นฐานข้อมูลเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่และประชาชน</p>	<p>๑. การเก็บข้อมูลในพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>๒. การจัดทำฐานข้อมูลหมู่บ้านเป้าหมาย เพื่อการวางแผนและตัดสินใจ</p> <p>๓. การจัดทำคู่มือขั้นตอนการปฏิบัติงาน คู่มือขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูล ระบบติดตามสนับสนุน</p> <p>๔. การเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ</p> <p>๕. การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และตลาดนัดความรู้ในระดับท้องถิ่น</p> <p>๖. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ</p>

ตารางที่ ๒-๑ กลยุทธ์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวคิดของกลยุทธ์	ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม
๓. กลยุทธ์การสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง	โดยการสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ทั้งหน่วยที่ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาหน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมทั้งองค์กรอื่นที่มาร่วมดำเนินงาน เพื่อให้สามารถดำเนินการตามยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- การสนับสนุนหน่วยร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา - การสนับสนุนหน่วยในพื้นที่
๔. กลยุทธ์การสนับสนุนการปรับวิถีชีวิตและการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับฐานทรัพยากรวัฒนธรรมและการป้องกัน	๔.๑ สนับสนุนการส่งเสริมอาชีพเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ๔.๒ สนับสนุนการขยายผลการพัฒนาไปสู่ราษฎรและชุมชนอื่นๆ ๔.๓ เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายให้มีการรวมกลุ่มและแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ๔.๔ สนับสนุนการพัฒนาระบบสหกรณ์ในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ๔.๕ ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชนให้กลุ่มเครือข่ายสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน ๔.๖ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การสร้างอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืน บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ ๒. การส่งเสริมขยายผลการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ครัวเรือนราษฎรในชุมชน ๓. โครงการของหน่วยงานต่างๆ ๔. โครงการตามความต้องการในพื้นที่ ๕. การพัฒนาแหล่งน้ำ ๖. การส่งเสริมอาชีพ ๗. การสร้างเครือข่ายตามโครงการบ้าน วัด โรงเรียน (บวร) ๘. กิจกรรมกลุ่มอาชีพ ๙. กิจกรรมการสหกรณ์

ตารางที่ ๒-๑ กลยุทธ์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง (ต่อ)

กลยุทธ์	แนวคิดของกลยุทธ์	ตัวอย่างโครงการ/กิจกรรม
	๔.๗ ให้ชุมชนมีต้นแบบการพัฒนาเป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
๕. กลยุทธ์การบูรณาการบริหารจัดการอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ	๕.๑ การบูรณาการการดำเนินงานให้มีความเกี่ยวข้องกัน ๕.๒ การบริหารจัดการการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีเอกภาพ รวมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ และวัสดุครุภัณฑ์ให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ๕.๓ ส่งเสริมการศึกษาวิจัยให้มีการพัฒนาการบริหารและการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ๕.๔ ส่งเสริมกำลังใจให้กับแบบอย่างที่เป็นเลิศโดยการประกวดและประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด ๕.๕ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑. การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการร่วมขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง ๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการบูรณาการ ๓. การติดตามและประเมินผล ๔. การรายงานประจำปี ๕. การศึกษาวิจัยแนวทางการขับเคลื่อน ๖. การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการจัดระบบบูรณาการในพื้นที่ ๗. การพัฒนาการติดตามและประเมินผล ๘. การพัฒนาระบบสนับสนุน ๙. จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่
๖. กลยุทธ์การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน	๖.๑ สนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ๖.๒ สนับสนุนการค้าชายแดนเพื่อส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ๖.๓ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนชายแดนไทยกับชุมชนชายแดนต่างประเทศ	๑. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับประเทศเพื่อนบ้าน ๒. การพัฒนาในพื้นที่หมู่บ้านแนวชายแดน และหมู่บ้านด้านตรงข้ามประเทศเพื่อนบ้าน

ที่มา : ประมวลผลโดยผู้วิจัย, ๒๕๖๓

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวข้างต้น จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้โดย

งานวิจัยเรื่อง พลวัตชุมชนบ้านเป็ดในภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของ กังสตาล อยู่เย็น (๒๕๔๔) พบว่า รูปแบบที่ปฏิบัติตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตรทางเลือก ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะเศรษฐกิจพอเพียงคือ ๑. ผู้นำชุมชน เป็นผู้มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและการปฏิบัติของประชาชนในชุมชน ๒. กระบวนการเรียนรู้และการได้รับการฝึกอบรม การดูงานสื่อมวลชน ๓. กลุ่มองค์กร และการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ และกลุ่มออมทรัพย์ ๔. สังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญา เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ๕. เศรษฐกิจและภาวะหนี้สิน ๖. หน่วยงานจากภายนอกชุมชน เป็นหน่วยงานจากราชการ หลังจากที่ชุมชนได้ดำเนินชีวิตตามรูปแบบการผลิตแบบเกษตรทางเลือก ทำให้ชุมชนมีความมั่นคงทางรายได้

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ของ ศศิพร ปาณิกบุตร (๒๕๖๐) ต้องการศึกษาค้นคว้าความแตกต่างของผู้ดำเนินชีวิตในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่กับผู้ที่ไม่ได้ดำเนินชีวิตในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรในอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า เกษตรกรที่เลือกดำเนินชีวิตในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม รายได้ รายจ่าย การถือครองที่ดิน และการได้รับข่าวสารและความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และงานวิจัยของ สกกล พรหมสิน (๒๕๖๑) ศึกษากลุ่มตัวอย่างเกษตรกรตำบลหงษ์เจริญ อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๔๘ : ๙๒-๙๘) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่รู้จักและเคยได้ยินคำว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับเกินร้อยละ ๙๐ โดยสิ่งที่ประชาชนรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การรู้จักความพอดี การใช้ชีวิตบนทางสายกลาง แต่ประเด็นที่ประชาชนยังมีความเข้าใจไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องของการใช้ของฟุ่มเฟือยได้แต่ไม่รู้จักความพอดี ส่วนการรับรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้มานาน โดยผ่านสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุกระจายเสียง ตามลำดับ

นพพร เมธื่อนันต์ (๒๕๔๙) ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีศึกษา เกษตรกรลูกค้า อ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรลูกค้า อ.ก.ส. อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการนำแนวปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับน้อย เมื่อมีการพิจารณาเป็นรายได้

พบว่า ด้านที่มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับมาก คือ การนำไปใช้ประโยชน์ของชุมชน ส่วนด้านที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตน้อย คือ การรับรู้ในเนื้อหาสาระความเข้าใจในเนื้อหาสาระและการนำมาใช้ประโยชน์ของตนเอง

ปวัน มีนรักษ์เรืองเดช (๒๕๔๙ : ๘๑-๘๙) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ผลการศึกษาพบว่า การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคมประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่รับเป็นประจำ และการรับรู้ เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ การปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

สิริพร รัตนกำเนิด (๒๕๕๐ : ๘๐-๘๙) ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร ต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับสูง ทั้งในด้านครอบครัว ด้านสังคม และปัจจัยที่มีผลต่อการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการรับราชการ ระดับตำแหน่ง สำหรับจำนวนครั้งที่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลต่อการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต

วิษณุศากรณ์ วีระพันธ์ (๒๕๕๐ : ๘๑-๘๗) ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษากรณีบ้านบัวงาม ตำบลสีบัวทอง อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษา พบว่า ๑. วิธีการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีแบบแผนในการดำเนินชีวิตประจำวัน ใช้ชีวิตแบบพอเพียง ให้เวลาแก่ครอบครัว ใช้เหตุผลในการดำเนินชีวิต มีแบบแผนการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามบรรพบุรุษ แผนประกอบอาชีพหลักและเสริมวางแผนการผลิต เช่าที่ดินทำการเกษตรเพื่อเสริมรายได้ มีแบบแผนการออม เพิ่มรายได้ โดยมีอาชีพเสริม พัฒนาอาชีพรวมกลุ่มอาชีพ มีแบบแผนการดำเนินชีวิตด้านการใช้จ่าย โดยใช้เหตุผลในการใช้จ่ายวางแผนจัดสรรค่าใช้จ่าย มีการเลือกซื้อสินค้าตามความจำเป็น มีรายได้เพียงพอแต่มีหนี้สิน เพื่อปลูกสร้างบ้านและลงทุนในการประกอบอาชีพ กู้จากธนาคารหรือกลุ่มออมทรัพย์ญาติ หรือเพื่อนบ้าน มีการวางแผนการชำระหนี้ สามารถคืนตามเวลาที่กำหนดได้ ๒. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การอบรมสั่งสอน ความสนิทสนมระหว่างเครือญาตินอกจากนั้น ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน การให้ความร่วมมือในกิจกรรมของหมู่บ้านมีกระบวนการก่อเกิดกลุ่ม ความเข้มแข็งของกลุ่มมีความศรัทธาในตัวแกนนำหมู่บ้านและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ๓. สำหรับปัญหาเกิดจากการขาดความเชื่อมั่นในตัวของผู้ใหญ่บ้านขาดการส่งเสริมด้านการใช้สารชีวภาพ คนรุ่นใหม่ขาดการสืบทอดการทำกิจกรรม

สุรางค์พิมล สายโรจน์ (๒๕๕๑ : ๕๗-๖๓) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตของประชาชน กรณีศึกษา : ชุมชนสหกรณ์ชุมชนโครงการ ๑ เขตสายไหมกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนชุมชนสหกรณ์ชุมชนโครงการ ๑ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำรงชีวิตด้วยการร่วมกันจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

เพื่อตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ปัญหาและเพิ่มรายได้ของชุมชนตามด้วยการบริหารจัดการกลุ่มกิจกรรมและวิสาหกิจชุมชนจนมีความเข้มแข็ง สามารถที่จะขยายการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งการดำเนินการใช้แนวคิดทฤษฎีใหม่ ส่วนการดำรงชีวิตประชาชนมีความรู้ความเข้าใจด้านความพอประมาณ การมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ทัศนีย์ ม่วงจินดา (๒๕๕๒ : ๘๔-๘๙) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมทหารราบที่ ๑ รักษาพระองค์ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ข้อมูลต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีผลต่อการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม รองลงมา คือ ด้านความมีเหตุผล ด้านเงื่อนไขความรู้ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ และด้านความพอประมาณ ส่วนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับดีมาก คือ ด้านการปฏิบัติตนที่ดี ด้านการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ชุมชน ด้านการวางแผนและแก้ไขปัญหา และด้านการเงิน ค่าใช้จ่าย ตามลำดับ

ปนัดดา ดวงแก้ว (๒๕๕๓ : ๖๕-๖๗) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการสังกัดกองกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์กรมการทหารสื่อสาร ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยรายได้ต่อเดือน มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ โดยภาพรวม ข้าราชการในหน่วยงานดังกล่าว มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตบ่อยครั้ง ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันและด้านคุณธรรม ในขณะที่ด้านความรู้และด้านความพอประมาณมีการนำไปใช้เป็นบางครั้ง และพบว่า ปัจจัยด้านเพศระดับชั้นยศ และอายุมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ส่วนปัจจัยด้านอายุราชการมีความสัมพันธ์กับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้

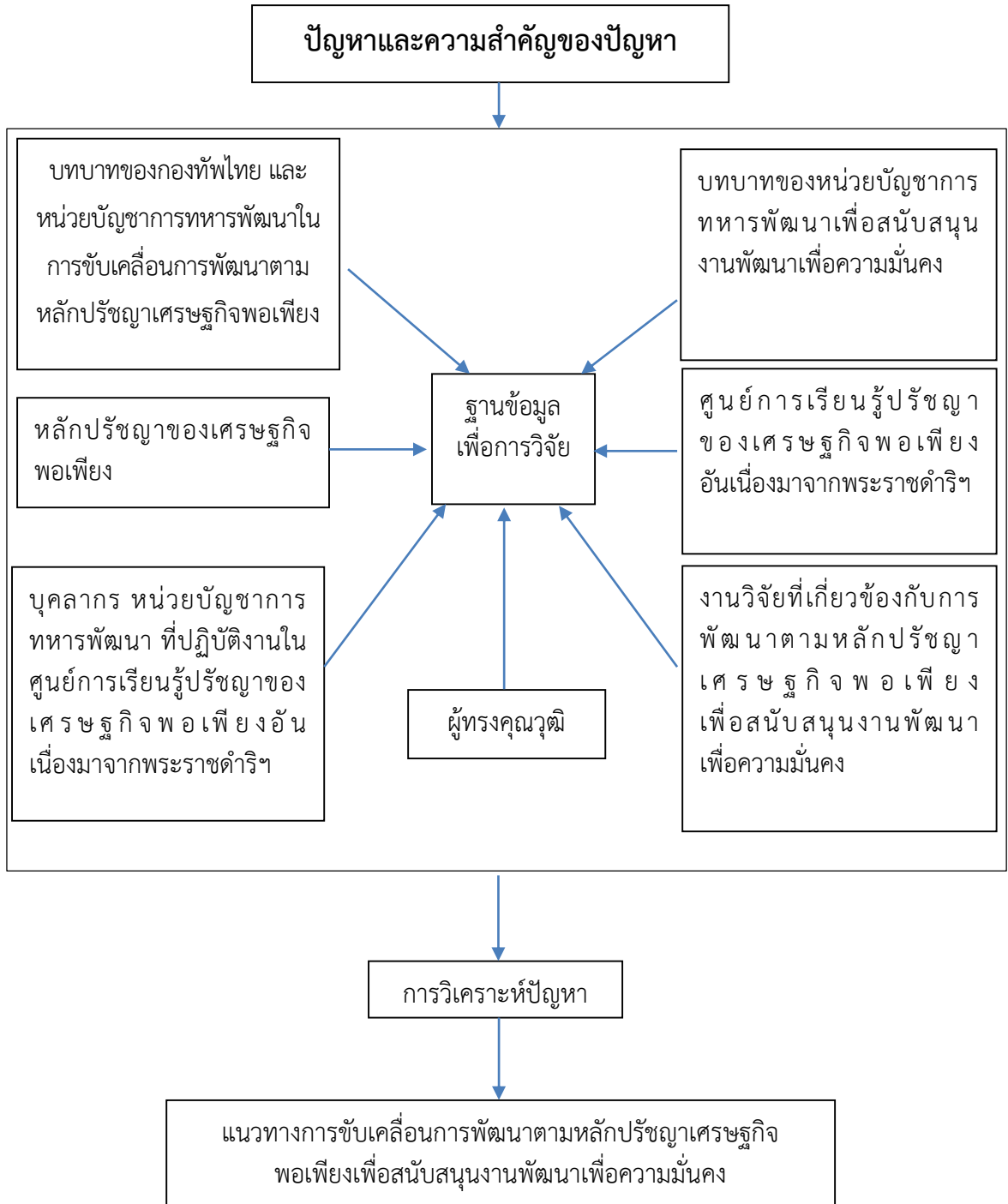
ภุริปัญญา เกิดศรี (๒๕๕๓ : ๓-๗) ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตปฏิรูปที่ดิน : ศึกษากรณี ตำบลนิคมกระเสี้ยว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ๑. ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีผล ไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ๒. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้นำชุมชนและผู้นำเกษตรกร ๓. ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความรู้ความเข้าใจ ภาวะผู้นำ ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกันระหว่างเกษตรกร การประสานงาน การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ๔. ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวพยากรณ์ในการอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ดีที่สุดและมีผลในทางบวกต่อความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจ ภาวะผู้นำ และการประสานงานส่วนความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ไม่สัมพันธ์และไม่ช่วยในการอธิบายความสำเร็จในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เกษรา จูทอง (๒๕๕๔) ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน : กรณีศึกษาประชาชนในตำบลวังตะกู อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตตำบลวังตะกู อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีการรับรู้ข่าวสารแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง มีการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ความรู้และความเข้าใจแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยด้านความมั่นคงของมนุษย์อยู่ในระดับมาก และมีปัจจัยด้านความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด จากการเปรียบเทียบการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านอายุและอาชีพ ส่วนการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันกับความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ข่าวสาร ปัจจัยทางด้านความมั่นคงของมนุษย์และปัจจัยทางด้านความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นัฐพงษ์ สุพร (๒๕๕๔ : ๔-๘) ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลอินทร์แปลง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ๑. การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านสังคมอยู่ในระดับมาก ด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับน้อย ๒. กลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านความพอประมาณและด้านความมีเหตุมีผลอยู่ในระดับน้อย ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและเงื่อนไขด้านความรู้ อยู่ในระดับปานกลาง และเงื่อนไขด้านคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ๓. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิต่อการพัฒนาท้องถิ่นพบว่า เพศและอาชีพที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนา ส่วนอายุ ระดับการศึกษา รายได้ ครอบครัวและการรับรู้ข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น ๔. เศรษฐกิจพอเพียง เงื่อนไขด้านความรู้ด้านความมีเหตุผล และด้านความพอประมาณ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ๕. ปัจจัยเกื้อหนุนด้านชุมชนเข้มแข็งและด้านบทบาทผู้นำ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะส่งผลดีต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งประสบกับปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่ในขณะนี้ ที่สำคัญปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพย่อมจะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งจะต้องศึกษาวิจัยในเชิงลึกและกว้างเพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนในปัจจุบันและอนาคตให้มีความยั่งยืนตลอดไป

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

สรุป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงยึดหลักการทรงงานในลักษณะเน้นการพัฒนา “คน” ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการนำใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ในทุกกิจกรรมของชีวิต ทั้งในระดับบุคคล ระดับชุมชน ระดับองค์กร และระดับประเทศ โดยมีหลักการว่า การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องตั้งอยู่บนฐานความรู้ โดยเฉพาะความรู้ใน “ภูมิสังคม” ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่าง ๆ การมีคุณธรรมในแง่ของความซื่อสัตย์สุจริต และการมีความเพียรในการดำเนินกิจกรรมงานด้วยความตั้งใจผ่านกระบวนการที่ตั้งบนหลักการของความพอประมาณ ที่เป็นไปตามอัตภาพและภูมิสังคม ทำเป็นขั้นตอน ความมีเหตุผล ในการพิจารณาที่จะดำเนินงานใด ๆ ด้วยความถี่ถ้วนรอบคอบและการมีภูมิคุ้มกัน โดยเฉพาะการมีความพร้อมรองรับต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

ผลการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้พัฒนาประเทศไทยสู่ความสมดุลของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งองค์การสหประชาชาติ ได้ขอพระราชทานพระราชวโรกาส เข้าเฝ้าและทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญ “U N D P Human Development Life time Achievement Award” เป็นรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ และกราบบังคมทูลว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้เป็นประโยชน์เฉพาะกับประเทศไทย แต่เป็นประโยชน์กับทุกประเทศที่ต้องการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน ซึ่งในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในระดับสากลนั้น จะต้องมีการจัดการองค์ความรู้และการรวบรวมบทเรียนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จเพื่อจัดทำเป็นชุดความรู้ “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” และพัฒนาเป็นตัวแบบการพัฒนาที่ยั่งยืนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป อันจะเป็นประโยชน์กับทุกประเทศในการพัฒนาประเทศและมวลมนุษยชาติอย่างยั่งยืน

บทที่ ๓

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และการขับเคลื่อนตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนา เพื่อความมั่นคง

ประวัติความเป็นมา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

เมื่อพ.ศ.๒๔๗๕ พรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นโดยการแยกตัวออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์มลายู และได้มีการเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างลับ ๆ ในหมู่กรรมกร ชาวจีนชาวไทย นักหนังสือพิมพ์ ครู นักศึกษา และนักเรียน ในปี พ.ศ.๒๔๘๕ ได้มีการก่อตั้ง พรรคคอมมิวนิสต์ไทย ต่อมาประเทศไทยได้ยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ เนื่องจากไทย ต้องการเข้า ไปเป็น สมาชิกองค์การสหประชาชาติอีกทั้งสาธารณรัฐสหภาพโซเวียต เรียกร้องให้ยกเลิกกฎหมาย ดังกล่าวด้วยโดยอ้างว่ากฎหมายของไทยฉบับนี้ขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน จากผลของการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยคอมมิวนิสต์ทำให้คอมมิวนิสต์ในประเทศไทยสามารถ ดำเนินการได้อย่างเปิดเผยต่อมาในสมัย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้ตระหนักถึงปัญหานี้และเห็นว่าการที่ฝ่ายตรงข้ามสามารถดำเนินการ อย่างได้ผลในพื้นที่ชนบท เพราะความทุกข์ยากของประชาชน ประกอบกับกระทรวงมหาดไทย ได้รายงานให้ทราบว่คอมมิวนิสต์ได้จัดส่งตัวแทนเข้าไปแทรกซึมอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อบ่อนทำลาย ศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลโดยได้เริ่มปฏิบัติการในเขตที่ประชาชนขาดการศึกษาและ ยากจน เจ้าหน้าที่ ของรัฐดูแลไม่ทั่วถึง เพราะการคมนาคมไม่ สะดวกและเป็นถิ่น ทุรกันดารทำให้ ขาดการติดต่อระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน กระทรวงมหาดไทยจึงได้เสนอให้ใช้วิธีการ พัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือดำเนินการ เพื่อขจัดปัญหาของดินเหตุ รวมทั้งความเห็นจากการประชุม คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ทางความมั่นคงขององค์กร สปอ. ครั้งที่ ๓๓ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ ว่าการปฏิบัติการทางสาธารณะ (Civic Action) หรือการช่วยเหลือประชาชน เป็นการต่อต้านการบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นการแก้ปัญหา ที่ดินเหตุ ดังนั้น เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๐๕ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้พิจารณาเห็นชอบตาม ข้อเสนอของฝ่ายอำนวยการกองบัญชาการทหารสูงสุด ได้ให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นหน่วยหนึ่ง มีอำนาจประสานการปฏิบัติงานและรวมขีดความสามารถของส่วนราชการต่าง ๆ มาไว้ในที่เดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย ๑๓ หน่วยงาน มีทั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร มีอำนาจสั่งการได้ทุกกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัดการปฏิบัติงานพัฒนาท้องถิ่น เป็นการแก้ปัญหาพื้นฐานให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น จึงนำเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาอนุมัติให้จัดตั้ง หน่วยงานพิเศษขึ้น เรียกว่า “กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ” ใช้คำย่อว่า “กรป.กลาง” เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๐๕ จากนั้นได้มีการส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่หน่วยแรก

ออกปฏิบัติงานที่ อ.กุณินารายณ์ จ.กาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๐๕ ใช้ชื่อเรียกหน่วยว่า “หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จ.กาฬสินธุ์”

หลังจากที่คณะรัฐมนตรีลงมติและอนุมัติให้จัดตั้ง กรป.กลาง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๐๕ ต่อมาจึงได้กำหนดให้ วันที่ ๑๐ เมษายน ของทุกปี เป็นสถาปนา กรป.กลาง ตั้งแต่นั้น เป็นต้นมา และเมื่อปี ๒๕๓๙ ได้มีการปรับปรุงการจัดส่วนราชการของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๓๙ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ โดยในมาตรา ๔ พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ได้กำหนดแบ่งส่วนราชการกองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม โดยปรับเปลี่ยนชื่อหน่วยเป็น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันการแทรกซึม บ่อนทำลาย ความมั่นคงของชาติ ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่น ทุรกันดาร และในพื้นที่ที่กำหนด เพื่อการป้องกันอธิปไตย และรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ รวมทั้งพัฒนากำลังพลของทหาร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

และใน ปี ๒๕๕๒ ให้ยกเลิกอัตราเฉพาะกิจ หมายเลข ๒๔๐๐ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และให้ใช้อัตราเฉพาะกิจ หมายเลข ๒๑๐๐ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาแทน ตามคำสั่ง กระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๐๔/๕๒ เรื่อง อัตรากองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพไทย ตั้งแต่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒

ภารกิจ หน้าที่ และการจัดส่วนราชการ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. วิสัยทัศน์

“หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานชั้นเยี่ยมของกองทัพไทยในด้านการพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยเตรียมความพร้อมของ ทหารยากรบุคคล ชุมชน พื้นที่ เพื่อป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และประชาชนมีความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อกองทัพไทย”

๒. พันธกิจ

๒.๑ เติบโตทุนสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒.๒ สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ การช่วยเหลือประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านภัยและภัยพิบัติ

๒.๓ สนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาสำคัญเร่งด่วนของชาติ ตลอดจนปฏิบัติการกิจอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. ค่านิยมหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ทหารอาชีพ ความมุ่งมั่นในการทำดีที่สุดในการปฏิบัติงานเพื่อผลสัมฤทธิ์ของงาน ซึ่งจะก่อให้เกิดความภูมิใจในการทำงาน ประกอบด้วย มีวินัยมุ่งผลสัมฤทธิ์ คิดสร้างนวัตกรรม มีความเป็นผู้นำ ซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา

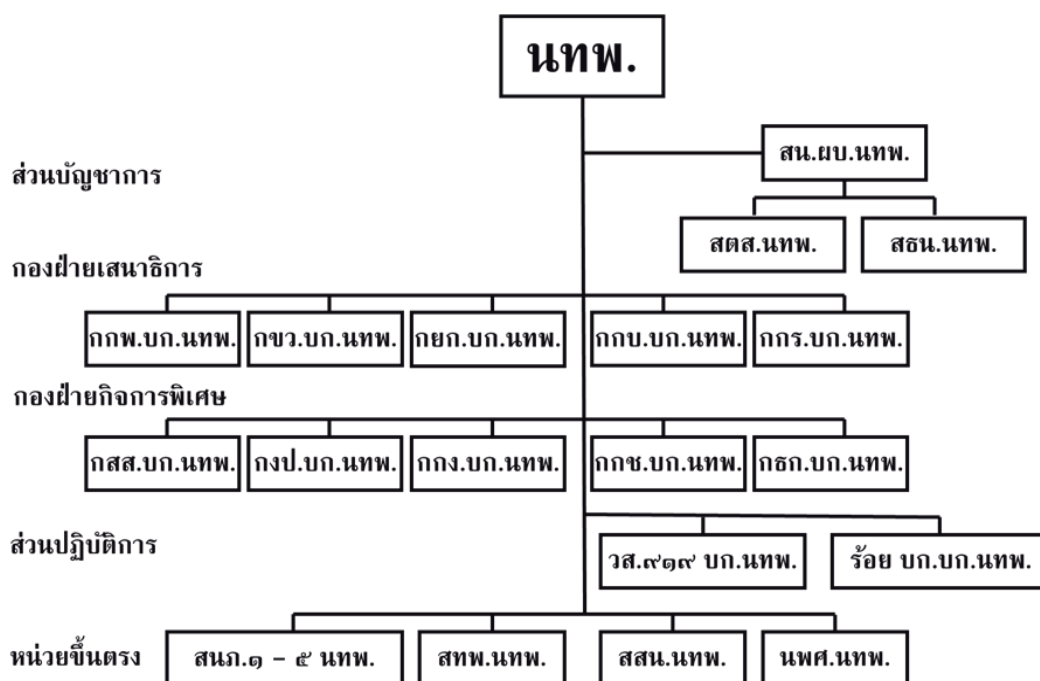
จงรักภักดี น้อมนำพระบรมราโชวาทและปฏิบัติตามคำสัจย์ปฏิญาณเป็นที่ไว้วางใจ
 ในงานที่รับมอบปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเท่าเทียม สร้างคุณค่าในงาน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
 กล้าหาญ ไม่เกรงกลัวต่อภัยอันตรายที่จะเกิด ยืนหยัดในสิ่งที่ถูก เปิดเผยในสิ่งผิด
 ยอมรับคำวิจารณ์ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง
 ทำงานเป็นทีม การพ รับฟัง และร่วมแสดงความคิดเห็น สนับสนุนให้มีการทำงาน
 ร่วมกัน สื่อสารอย่างเปิดเผย บูรณาการความคิดเป็นหนึ่งเดียว

๔. ภารกิจ

มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน
 และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการ
 พัฒนาชาติ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชนตลอดจนปฏิบัติ
 ภารกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นผู้บังคับบัญชา
 รับผิดชอบ

๕. การจัดหน่วย

แผนภาพที่ ๓-๑ ผังการจัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (นทพ.)

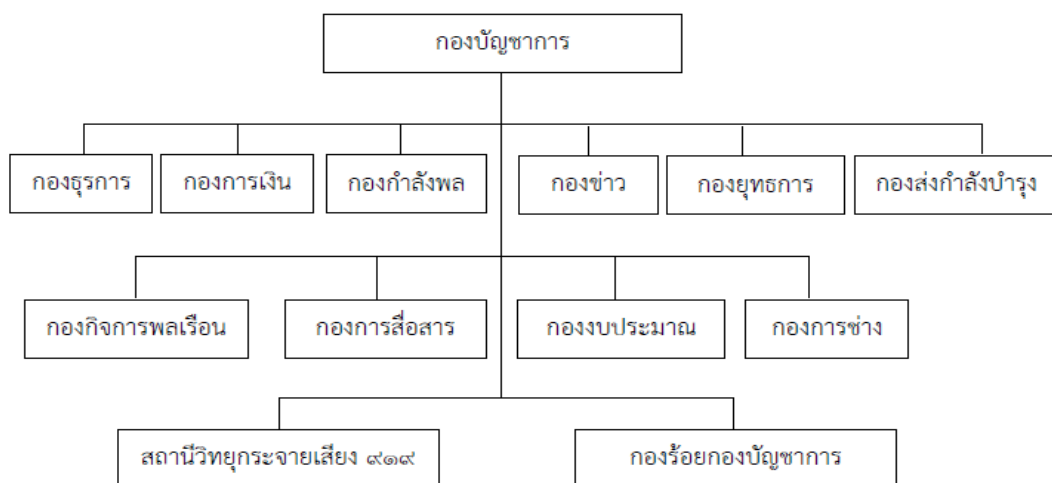
ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๖. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

- ๖.๑ วางแผน ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติตามที่ได้รับมอบหมาย
- ๖.๒ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการในด้านพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อ เสริม สร้างศักยภาพของคนและชุมชนในพื้นที่ พัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคง และพื้นที่ ที่มีปัญหาความมั่นคงภายใน
- ๖.๓ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการในด้านพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป้าหมาย ให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร
- ๖.๔ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนการลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติที่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนและพื้นที่ หรือปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- ๖.๕ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการร่วมกับส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนนโยบายของทางราชการในด้านความปลอดภัย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา
- ๖.๖ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับกิจการพลเรือน การปฏิบัติการทางจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นคงภายในชาติ
- ๖.๗ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากำลังพลของทหารและประชาชนด้วยการฝึกอบรมวิชาชีพแก่กำลังพลของทหาร และบุคคลอื่นตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

๗. หน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๒ ผังหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ภารกิจ และการจัดของหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. ภารกิจ มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลเพื่อให้งานฝ่ายอำนวยการ งานฝ่ายกิจการพิเศษ การปฏิบัติงานพัฒนา และการปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ที่หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้รับมอบหมายบรรลุมิติดอก มีผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

๓.๑ กำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และบริหารงานให้บรรลุมิติดอกของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓.๒ วางแผน อำนวยการ และดำเนินการปฏิบัติงานฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายกิจการพิเศษงานธุรการ งานบริการ งานรักษาความปลอดภัยภายในกองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

๔. การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่ แบ่งส่วนราชการออกเป็น

๔.๑ กองธุรการ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการ การสารบรรณ การธุรการกำลังพล การขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการและงานพิธีการต่าง ๆ

๔.๒ กองการเงิน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับจ่ายเงิน การบัญชี การเก็บรักษาเงินบัญชีและหลักฐานประกอบบัญชี ตลอดจนหลักฐานอื่น ๆ ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามระเบียบ แบบแผนของทางราชการ

๔.๓ กองกำลังพล มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงานกำกับดูแล และดำเนินการกิจการกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๔.๔ กองข่าว มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัย

๔.๕ กองยุทธการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงานกำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมจิตวิทยาและการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของชาติการจัดการฝึก การพัฒนาบุคลากร การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์และการประเมินการปฏิบัติงาน

๔.๖ กองส่งกำลังบำรุง มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับดูแล เกี่ยวกับการส่งกำลัง การซ่อมบำรุง การขนส่ง การบริการทางการแพทย์ การบริการอื่น ๆ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุง

๔.๗ กองกิจการพลเรือน มีหน้าที่ พิจารณาเสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินกิจการพลเรือนปฏิบัติการจิตวิทยา การประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือประชาชน การบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๘ กองการสื่อสาร มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ควบคุม กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการสื่อสาร และสารสนเทศ รักษาความปลอดภัยทางการสื่อสารและสารสนเทศให้กับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รวมทั้งประสานข่ายการสื่อสารและสารสนเทศกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๔.๙ กองงบประมาณ มีหน้าที่ พิจารณาเสนอความคิดเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการ เกี่ยวกับการงบประมาณ การบริหารทรัพยากร การตรวจสอบประเมินผล และควบคุมโครงการด้านงบประมาณ

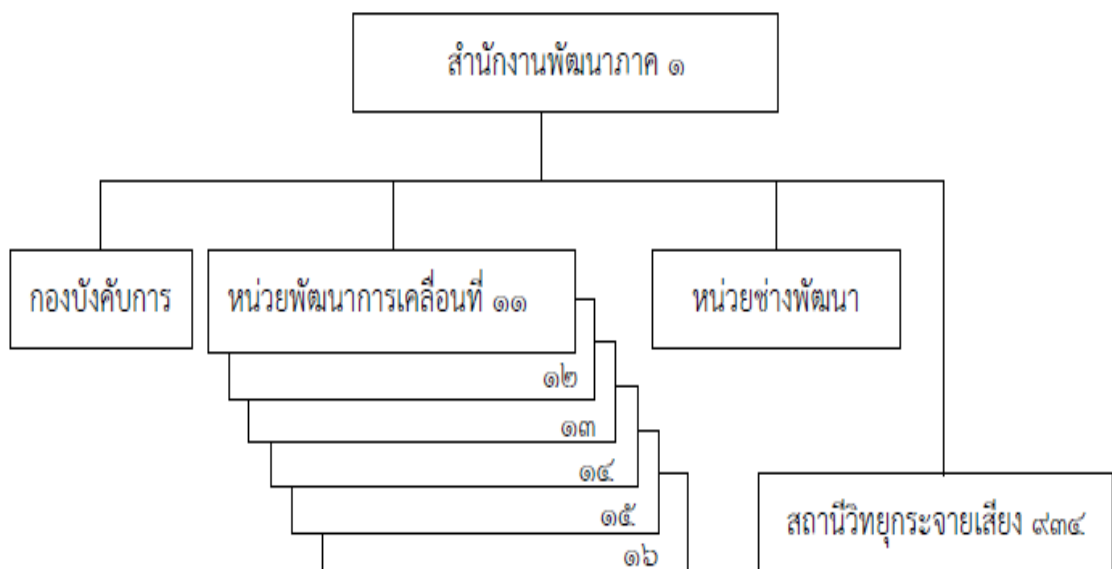
๔.๑๐ กองการช่าง มีหน้าที่ วางแผน อำนวยการ ประสานงาน ปรมาณการและกำกับดูแลเกี่ยวกับงานทางการช่างทั้งปวง

๔.๑๑ สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๑๙ มีหน้าที่ ส่งกระจายเสียง เผยแพร่ข่าวสารวิชาการต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพและความเป็นอยู่ของราษฎร เสนอบทความ สารคดี และให้ความรู้ความบันเทิง เป็นสื่อระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ตลอดจนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการจิตวิทยา ในพื้นที่รับผิดชอบ

๔.๑๒ กองร้อยกองบัญชาการ มีหน้าที่ อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล และดำเนินการเกี่ยวกับการ ตรวจวินัย การระวังป้องกัน การรักษาการณ์ การรักษาความปลอดภัย และการจราจร ณ กองบัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตลอดจนการบริการและการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

๑. สำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๓ ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓-๑ บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๑

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๑ นทพ.	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา
นพค.๑๑ สนภ.๑ นทพ.	วังเกียง	ท่าขนุน	ทองผาภูมิ	กาญจนบุรี
นพค.๑๒ สนภ.๑ นทพ.	แซร์อ้อ	แซร์อ้อ	วัฒนานคร	สระแก้ว
นพค.๑๓ สนภ.๑ นทพ.	ทุ่งเคล็ด	วังจันทร์	แก่งกระจาน	เพชรบุรี
นพค.๑๔ สนภ.๑ นทพ.	ตากแว้งล่าง	บ่อพลอย	บ่อไร่	ตราด
นพค.๑๕ สนภ.๑ นทพ.	ชุมทหาร	ห้วยคต	ห้วยคต	อุทัยธานี
นพค.๑๖ สนภ.๑ นทพ.	หนองนารี	สะเดียง	เมือง	เพชรบูรณ์
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๓๔	เขากิว	สะแกกรัง	เมือง	อุทัยธานี
ช.พัฒนา	หนองเค็ด	ท่าถ่าน	พนมสารคาม	ฉะเชิงเทรา

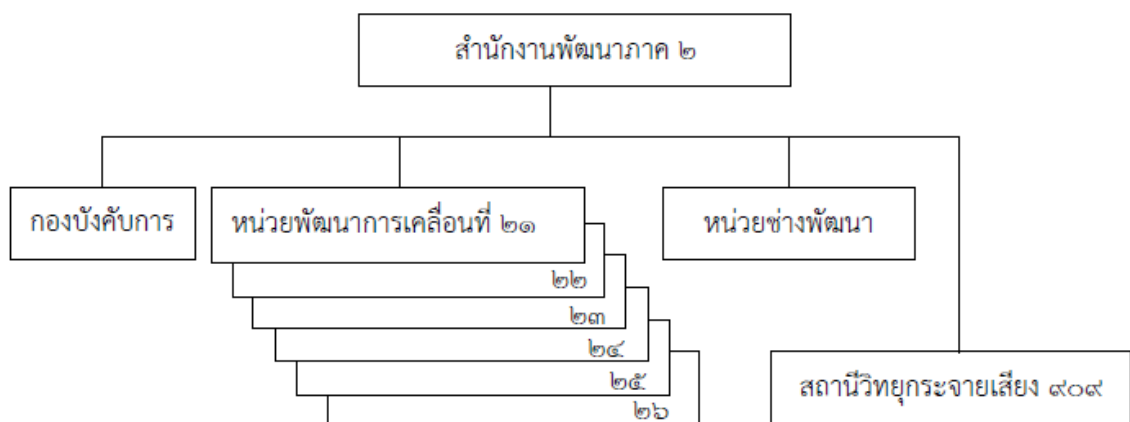
ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค ๑

รับผิดชอบพื้นที่ภาคกลาง รวม ๒๘ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, จ.นนทบุรี, จ.ปทุมธานี, จ.พระนครศรีอยุธยา, จ.นครปฐม, จ.สมุทรปราการ, จ.สมุทรสาคร, จ.สมุทรสงคราม, จ.กาญจนบุรี, จ.สุพรรณบุรี, จ.อ่างทอง, จ.สระแก้ว, จ.ปราจีนบุรี, จ.นครนายก, จ.ฉะเชิงเทรา, จ.ชลบุรี, จ.เพชรบุรี, จ.ราชบุรี, จ.ประจวบคีรีขันธ์, จ.ตราด, จ.จันทบุรี, จ.ระยอง, จ.อุทัยธานี, จ.ชัยนาท, จ.สิงห์บุรี, จ.เพชรบูรณ์, จ.ลพบุรี และ จ.สระบุรี

๒. สำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๔ ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓-๒ บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๒

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๒ นทพ.	ค่ายยุทธศิลป์ ประสิทธิ์	โนนสูง	เมือง	อุดรธานี
นพค.๒๑ สนภ.๑ นทพ.	โคกหนองแวง	นาบุญ	ศรีธาตุ	อุดรธานี
นพค.๒๒ สนภ.๑ นทพ.	ทางหลวง	บ้านแก้ง	นาแก	นครพนม
นพค.๒๓ สนภ.๑ นทพ.	ท่าสวรรค์	ท่าสวรรค์	นาดัวง	เลย
นพค.๒๔ สนภ.๑ นทพ.	ศรีมงคล	คำชะอี	คำชะอี	มุกดาหาร
นพค.๒๕ สนภ.๑ นทพ.	ศูนย์กลาง	ด่านศรีสุข	กิ่ง อ.โพธิ์ตาก	หนองคาย
นพค.๒๖ สนภ.๑ นทพ.	โคกพัฒนา	ไร่	พรรณานิคม	สกลนคร
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๐๙	รุ่งพัฒนา	ธาตุนาเวง	เมือง	สกลนคร
ช.พัฒนา	ค่ายยุทธศิลป์ ประสิทธิ์	โนนสูง	เมือง	อุดรธานี

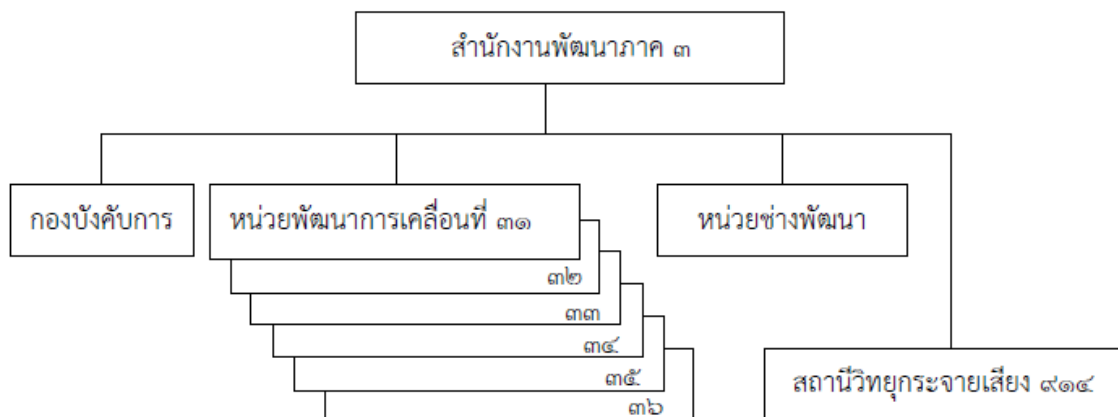
ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค ๒

รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน รวม ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จ.เลย, จ.หนองบัวลำภู, จ.ขอนแก่น, จ.อุดรธานี, จ.หนองคาย, จ.สกลนคร, จ.นครพนม, จ.มุกดาหาร, จ.กาฬสินธุ์ และ จ.บึงกาฬ

๓. สำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๕ ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓-๓ บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๓

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๓ นทพ.	ดอยน้อย	ดอยหล่อ	กิ่ง.อ.ดอยหล่อ	เชียงใหม่
นพค.๓๑ สนภ.๑ นทพ.	ป่าตองดอน ทรายทอง	ศิลาเพชร	ปัว	น่าน
นพค.๓๒ สนภ.๑ นทพ.	ทุ่งละคร	เชียงดาว	เชียงดาว	เชียงใหม่
นพค.๓๓ สนภ.๑ นทพ.	หัวฝาย	พระธาตุผาแดง	แม่สอด	ตาก
นพค.๓๔ สนภ.๑ นทพ.	ตาปะขาว หาย	หัวรอ	เมือง	พิษณุโลก
นพค.๓๕ สนภ.๑ นทพ.	เหล่าเจริญ เมือง	ทุ่งก่อ	กิ่ง อ.เวียงเชียงรุ้ง	เชียงราย
นพค.๓๖ สนภ.๑ นทพ.	คอนฝิ่ง กิ่ง อ.	แม่คะตวน	สบเมย	แม่ฮ่องสอน
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๑๔	ปงอ้อ	แม่จัน	แม่จัน	เชียงราย
ช.พัฒนา	ดอยน้อย	ดอยหล่อ	กิ่ง.อ.ดอยหล่อ	เชียงใหม่

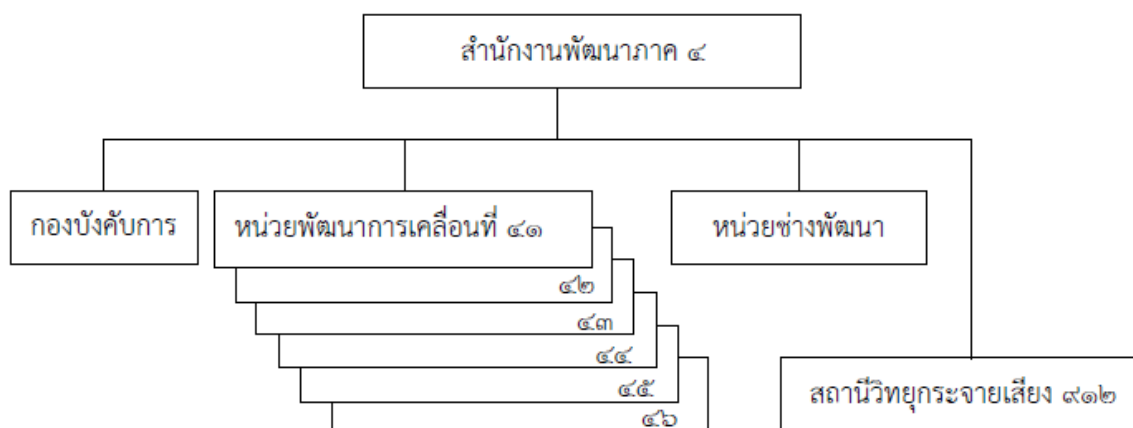
ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค ๓

รับผิดชอบพื้นที่ภาคเหนือ รวม ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จ.แม่ฮ่องสอน, จ.เชียงใหม่, จ.เชียงราย, จ.พะเยา, จ.น่าน, จ.ลำปาง, จ.ลำพูน, จ.แพร่, จ.ตาก, จ.สุโขทัย, จ.อุตรดิตถ์, จ.พิษณุโลก, จ.กำแพงเพชร, จ.พิจิตร และ จ.นครสวรรค์

๔. สำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๖ ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓-๔ บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๔

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๔ นทพ.	ทุ่งผิ่ป็นรูป	ป่าบอน	ป่าบอน	พัทลุง
นพค.๔๑ สนภ.๑ นทพ.	เจาะ	สุโหงปาดี	สุโหงปาดี	นราธิวาส
นพค.๔๒ สนภ.๑ นทพ.	ลือตอ	บาโร๊ะ	ยะหา	ยะลา
นพค.๔๓ สนภ.๑ นทพ.	คลองลายูง	ชุมพล	กิ่ง อ.ศรีนครินทร์	พัทลุง
นพค.๔๔ สนภ.๑ นทพ.	น้ำดา	น้ำดา	ทุ่งยางแดง	ปัตตานี
นพค.๔๕ สนภ.๑ นทพ.	สะพานเคียน	ควนโดน	ควนโดน	สตูล
นพค.๔๖ สนภ.๑ นทพ.	ใหม่พัฒนา	วัดประดู่	เมือง	สุราษฎร์ธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๑๒	บางนาค	บางนาค	เมือง	นราธิวาส
ช.พัฒนา	ทุ่งผิ่ป็นรูป	ป่าบอน	ป่าบอน	พัทลุง

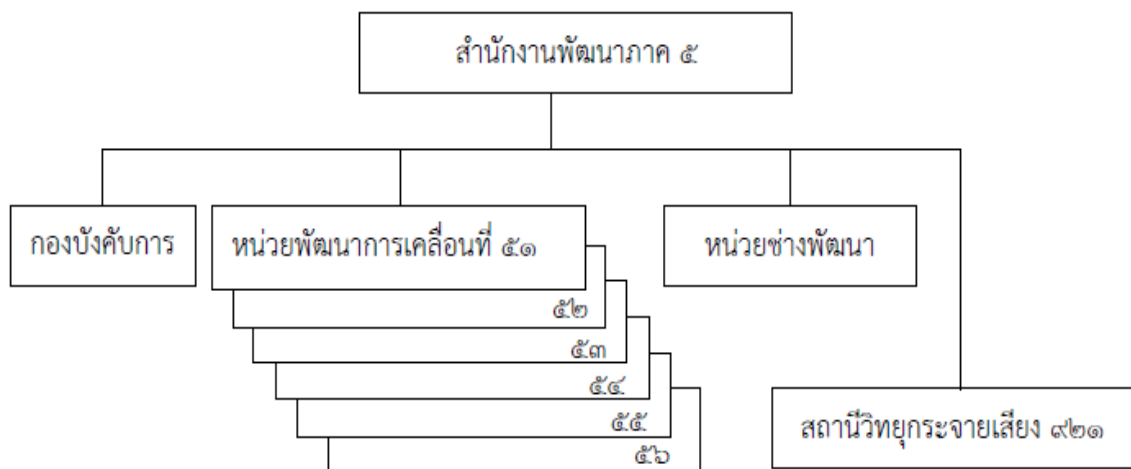
ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค ๔

รับผิดชอบพื้นที่ภาคใต้ รวม ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จ.ชุมพร, จ.ระนอง, จ.สุราษฎร์ธานี, จ.พังงา, จ.กระบี่, จ.ภูเก็ต, จ.นครศรีธรรมราช, จ.ตรัง, จ.พัทลุง, จ.สงขลา, จ.สตูล, จ.ปัตตานี, จ.ยะลา และ จ.นราธิวาส

๕. สำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๗ ผังการจัดสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ตารางที่ ๓-๕ บัญชีแสดงที่ตั้งหน่วยขึ้นตรงของสำนักงานพัฒนาภาค ๕

หน่วย	สถานที่ตั้ง			
	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
สนภ.๕ นทพ.				
นพค.๕๑ สนภ.๑ นทพ.	คาเตย	โนนหนาม แท่ง	เมือง	อำนาจเจริญ
นพค.๕๒ สนภ.๑ นทพ.	ดอนหนอง แหน	ตาเป็ก	เฉลิมพระเกียรติ	บุรีรัมย์
นพค.๕๓ สนภ.๑ นทพ.	สัมป่อย	สำโรง	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ
นพค.๕๔ สนภ.๑ นทพ.	ลาพุก	ตาเบา	ปราสาท	สุรินทร์
นพค.๕๕ สนภ.๑ นทพ.	เมืองเก่า	บ้านยาง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
นพค.๕๖ สนภ.๑ นทพ.	บก	กลาง	เดชอุดม	อุบลราชธานี
สถานีวิทยุกระจายเสียง ๙๒๑	โคกหนอง ปลาชีว	นาแซง	หล่มเก่า	เพชรบูรณ์
ช.พัฒนา	หลุมหิน	สะแกราช	ปักธงชัย	นครราชสีมา

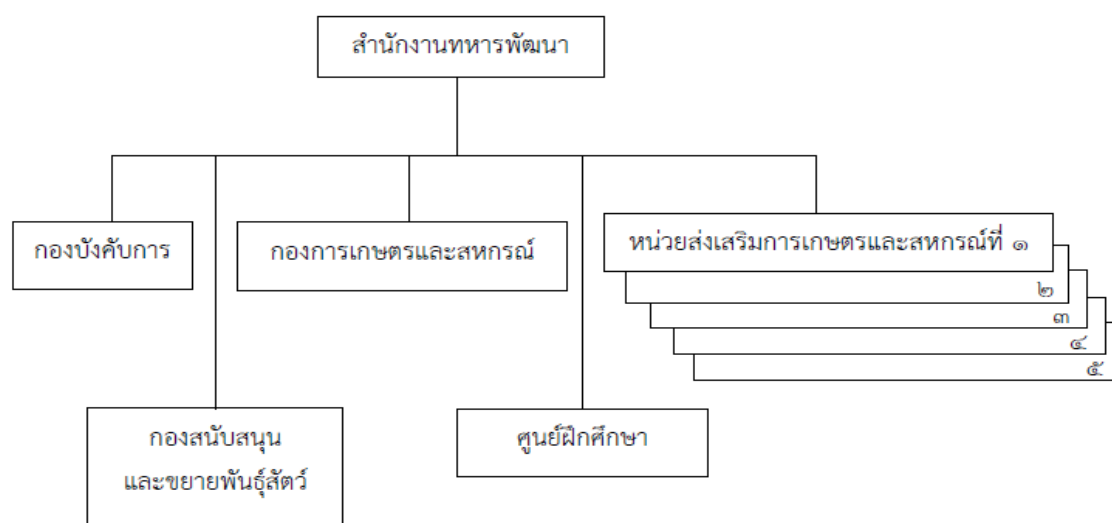
ที่มา : แผนปฏิบัติการราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาภาค ๔

รับผิดชอบพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง รวม ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จ.ร้อยเอ็ด, จ.ชัยภูมิ, จ.นครราชสีมา, จ.มหาสารคาม, จ.บุรีรัมย์, จ.สุรินทร์, จ.ยโสธร, จ.อำนาจเจริญ, จ.ศรีสะเกษ และ จ.อุบลราชธานี

๖. สำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๘ ผังการจัดสำนักงานทหารพัฒนา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติการราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. ภารกิจ มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น เกี่ยวกับ นโยบาย การใช้กำลังทหาร เพื่อการพัฒนาประเทศ วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแล ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ และด้านช่างฝีมือรวมทั้งการพัฒนาบุคลากรให้กับกำลังพล ของทหารและบุคคลอื่น ๆ เพื่อผลด้านความมั่นคงและการพัฒนาประเทศตลอดจนการสนับสนุนการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีผู้อำนวยการสำนักงานทหารพัฒนา เป็นผู้บังคับบัญชา รับผิดชอบ

๒. การแบ่งมอบเป็นหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

๓.๑ พิจารณาเสนอความเห็น เกี่ยวกับนโยบาย วางแผน อำนาจการ ประสานงานกำกับดูแล ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรและสหกรณ์ ด้านช่างฝีมือ การพัฒนาบุคลากร ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคงของประเทศ

๓.๒ จัดทำโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตร และสหกรณ์ด้านช่างฝีมือให้กับกำลังพล หน่วยทหาร ประชาชน และส่วนราชการจัดทำโครงการ พัฒนากำลังทหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งทหารกองประจำการ ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและ อุดมศึกษาอย่างเหมาะสมตามความต้องการของทหารและศักยภาพของหน่วย พัฒนาบุคลากร ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้มีศักยภาพในการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคง

๓.๓ ผลิตน้ำเชื้อผสมเทียมสัตว์ จัดหาพ่อพันธุ์แม่พันธุ์สัตว์ เพื่อสนับสนุน การขยายพันธุ์สัตว์

๓.๔ ดำเนินการเกี่ยวกับการผลิต การเก็บรักษา การส่งเสริม และการตลาด ด้านการเกษตร

๓.๕ ดำเนินการฝึกอบรม ส่งเสริม สนับสนุน ด้านพัฒนาอาชีพ ทักษะและความรู้ ในการดำรงชีวิต เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

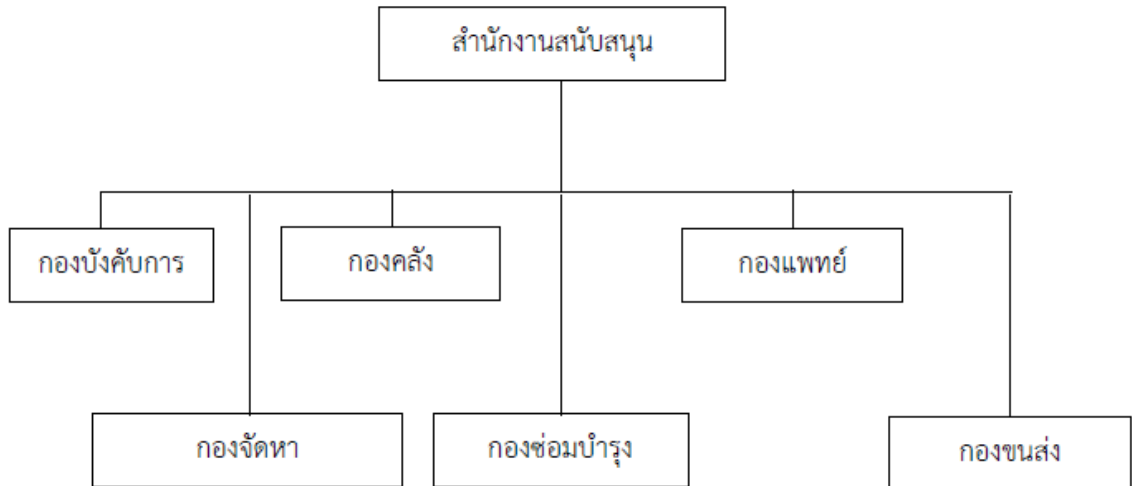
๓.๖ วิจัย ประเมินผล และพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเกษตร และสหกรณ์ตลอดจนพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

๓.๗ ประสานงานกับส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการเกษตรและสหกรณ์

๓.๘ วิจัย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคง รวมทั้งโครงการพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๗. สำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๙ ผังการจัดสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. ภารกิจ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนและบริการ รวมถึงงานด้านการส่งกำลังบำรุงทั้งปวง ให้แก่หน่วยต่าง ๆ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุน เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ที่สำคัญ

๓.๑ ดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอความต้องการ จัดหา เก็บรักษา แจกจ่าย และจำหน่าย สิ่งอุปกรณ์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

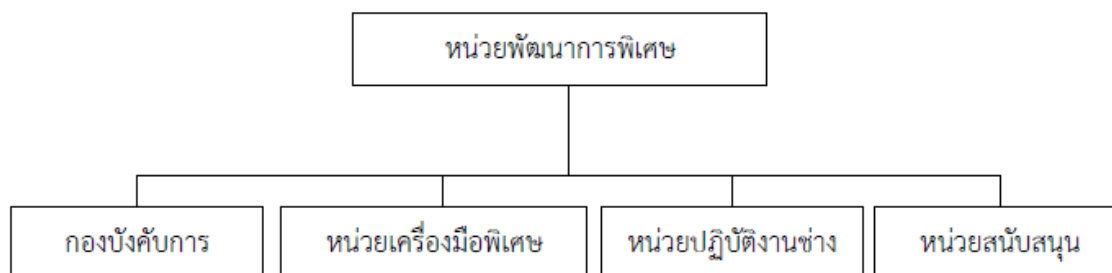
๓.๒ ดำเนินการซ่อมบำรุงตามระบบการซ่อมบำรุง ให้แก่หน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่เกินขีดความสามารถของหน่วย

๓.๓ ดำเนินการเกี่ยวกับการบริการด้านการขนส่ง แร่งงาน การแพทย์ การก่อสร้างการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสาธารณูปโภค ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓.๔ ดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการกำลังพล แผนงาน การส่งกำลังบำรุง การเงิน การงบประมาณ การสื่อสาร และสารสนเทศ ของสำนักงานสนับสนุน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้แก่ส่วนราชการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๘. หน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๑๐ ผังการจัดหน่วยพัฒนาการพิเศษ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. ภารกิจมีหน้าที่ปฏิบัติงานก่อสร้างงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายของรัฐบาลตลอดจนโครงการตามการร้องขอของส่วนราชการอื่น และงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติรวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้บังคับหน่วยพัฒนาการพิเศษ เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. การแบ่งมอบเป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่สำคัญ

๓.๑ ปฏิบัติงานตามโครงการพระราชดำริ โครงการตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลตลอดจนโครงการตามการร้องขอของส่วนราชการอื่น

๓.๒ สสำรวจและประมาณการสร้างเส้นทางคมนาคม การขุดลอกคูคลอง และการก่อสร้างอาคาร ภายในขีดความสามารถ

๓.๓ ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมชั้นทางลาดยางคอนกรีตเสริมเหล็ก และทางลูกรัง ภายในขีดความสามารถ

๓.๔ ก่อสร้างสะพาน และอาคารสิ่งปลูกสร้าง ภายในขีดความสามารถ

๓.๕ พัฒนาแหล่งน้ำ จัดสร้างระบบประปา และระบบน้ำบาดาลด้วยเครื่องมือ

ที่มีอยู่อย่างจำกัด

๓.๖ ช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยด้วยเครื่องมือที่มีอยู่

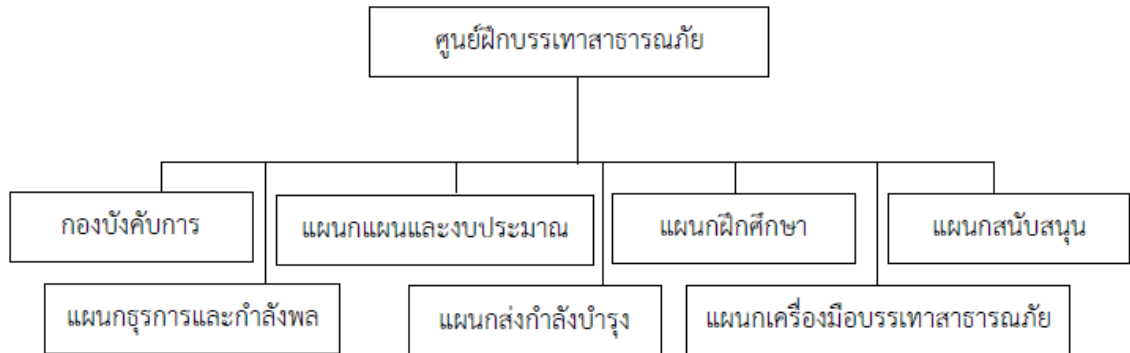
๓.๗ ปฏิบัติการจิตวิทยา และประชาสัมพันธ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการ

ปฏิบัติงาน

๓.๘ ปฏิบัติงานอื่นตามที่ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มอบหมาย

๙. ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๑๑ ผังการจัดศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. การกิจ มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษา และฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัยการค้นหา และช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไป ในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร และผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญและได้มาตรฐานตลอดจนการวิจัย ปรับปรุงและพัฒนาการฝึกและการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพไทยให้มีความทันสมัย โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัยเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๒. การแบ่งมอบเป็นหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่ที่สำคัญ

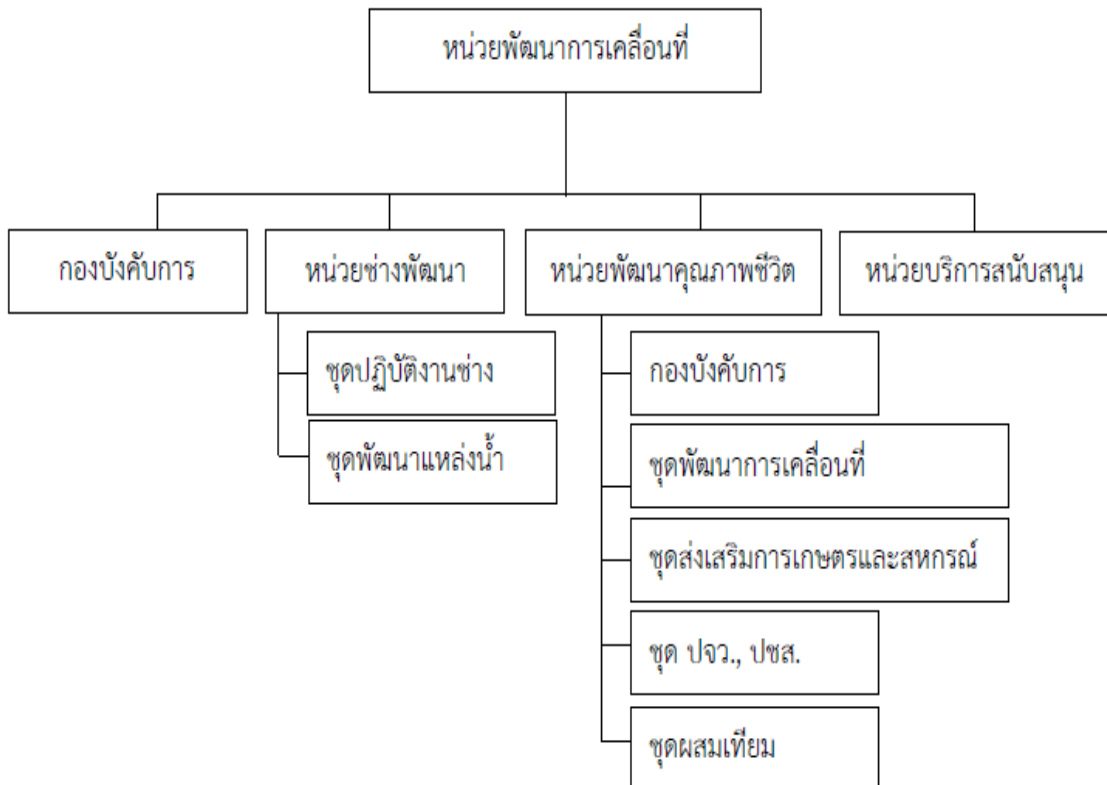
๓.๑ ดำเนินการจัดการศึกษา และฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิต และความรู้ทั่วไปในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป ให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา

๓.๒ จัดทำหลักสูตร/โครงการในการศึกษา การฝึกอบรมด้านการบรรเทาสาธารณภัยการค้นหา ช่วยชีวิต และความรู้ทั่วไปในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น เมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตร/โครงการในการพัฒนาบุคลากร ผลิตครูด้านการบรรเทาสาธารณภัยที่มีทักษะ ความชำนาญได้มาตรฐานในการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๓.๓ การวิจัย ปรับปรุง พัฒนาการฝึกและการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพไทยให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

๑๐. หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ - ๕ หน่วย บัญชาการทหารพัฒนา

แผนภาพที่ ๓-๑๒ ผังการจัดหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ - ๕ หน่วย
บัญชาการทหารพัฒนา

ที่มา : แผนปฏิบัติราชการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. ภารกิจ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ การพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสารและความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน การรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ราษฎรและหน่วยทหารสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยทหารเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. การแบ่งมอบ เป็นหน่วยขึ้นตรงสำนักงานพัฒนาภาค ๑ - ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ทรงประกาศเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๗ พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ความตอนหนึ่งว่า “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้นำแนวปรัชญาของพระองค์มาดำเนินการให้เป็นรูปธรรม โดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไถ่ มหาราชัน จำนวน ๓๗ แห่ง ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ทั้ง ๓๐ หน่วย หน่วยละ ๑ แห่ง กองการเกษตรและสหกรณ์ ๑ แห่ง หน่วยส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ ที่ ๑ - ๕ หน่วยละ ๑ แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ฯ กองบัญชาการกองทัพไทยพื้นที่กรมการสื่อสารทหาร ๑ แห่ง เพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ต้นแบบที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนทั่วไป เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของพื้นที่ โดยเน้นกระบวนการร่วมคิด เรียนรู้จากการลงมือทำตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้งได้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ฯ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระบบสารสนเทศของศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง เพื่อนำข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พร้อมกับกำหนดจุด

โครงการฯ บนแผนที่ โดยสามารถสืบค้นโครงการฯ ผ่านทางเว็บไซต์และโมบายแอปพลิเคชันทั้งระบบ IOS (ไอโอเอส) และ Android (แอนดรอย) เพื่อขยายผลสู่ชุมชน และให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ของประชาชนที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีแนวคิดมาจากหลักการการสร้างความ “พออยู่-พอกิน” ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำริเพื่อใช้ปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้นำหลักการดังกล่าว เพื่อสร้างความ “พออยู่-พอกิน” ให้แก่ราษฎรในพื้นที่รับผิดชอบ

การดำเนินงานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น จะดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ ของหน่วย โดยกำหนดกิจกรรมภาคบังคับ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยกิจกรรมที่ดำเนินการจะสามารถชี้ให้เห็นว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ให้แก่กำลังพล ของกองบัญชาการกองทัพไทย (บก.ทท.) และราษฎร ที่อยู่ใกล้เคียง ศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ศึกษา มีการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องของโครงการฯ เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์โครงการ ทั้งนี้ ต้องมีการวางแผน กำกับ ดูแล และติดตามอย่างต่อเนื่อง องค์กรความรู้ และสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพเสริม เพื่อลดรายจ่าย หรือเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

องค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ประกอบด้วย ๔ ส่วน

๑. พื้นที่ ๑ ไร่พอเพียง เป็นการจัดกิจกรรมตามหลักเกษตรผสมผสานในพื้นที่จำกัด เพื่อให้เกษตรกรมีอาหารและมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต เป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ในลักษณะ ๑ รายจ่าย – ๑ รายได้ โดยที่กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ มีการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดผลผลิตทั้งรายวัน รายเดือน รายปี เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่อเนื่องเกิดผลอย่างยั่งยืน ได้แก่ การทำนาข้าวอินทรีย์, การปลูกพืชผักสวนครัว เพาะเห็ด, การเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น เป็ด ไก่พื้นเมือง หมูหลุม การเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น การเลี้ยงปลาในนาข้าว การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การปลูกไม้ผล และการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

๒. ส่วนฐานการเรียนรู้ เป็นพื้นที่จัดการสาธิตกิจกรรมต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูล องค์ความรู้ นวัตกรรม ที่เป็นประโยชน์เหมาะสมตามสภาพภูมิสังคม มีความทันสมัย ผู้ที่เข้าศึกษาดูงานสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบด้วย

๒.๑ กิจกรรมด้านการลดต้นทุนการผลิต ได้แก่ ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์, ทำน้ำหมักชีวภาพ / น้ำส้มควันไม้ และสาธิตการปลูกไม้ผล

๒.๒ กิจกรรมด้านการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และการพึ่งตนเอง

๒.๒.๑ กิจกรรมด้านปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่ไข่, การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน, การเลี้ยงโคเนื้อ และการเลี้ยงหมูหลุม

๒.๒.๒ กิจกรรมด้านประมง เช่น การเลี้ยงปลาในนาข้าว / ในร่องสวน, การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก, การเลี้ยงปลาในกระชัง และการเลี้ยงกบ

๒.๒.๓ กิจกรรมด้านการเกษตร เช่น การเพาะเห็ด, การทำนาข้าวอินทรีย์, การปลูกผักปลอดสารพิษ และการปลูกไม้ผล

๒.๒.๔ กิจกรรมด้านพลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์, พลังงานลม, พลังงานแก๊สชีวภาพ และการปลูกพืชพลังงาน

๒.๒.๕ กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ, การปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงจากการเลี้ยงไส้เดือนดิน

๓. พื้นที่ส่วนกลาง เป็นพื้นที่สำหรับอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงาน ประกอบด้วย สถานที่บรรยาย/อาคารอเนกประสงค์, เก้าอี้รับฟังการบรรยาย, เครื่องขยายเสียง, ระบบไฟฟ้า ประปา แหล่งน้ำต้นทุน, ป้ายโครงการและแผนผังศูนย์การเรียนรู้ฯ, ห้องสุขา และการจัดการต้อนรับ

๔. ด้านการตลาด จัดให้มีอาคารสถานที่ในการจำหน่ายผลผลิตของศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อนำเงินที่ได้จากการจำหน่ายมาใช้บริหารจัดการ และผลิตสินค้า/บริการภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อไป

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เถลิงพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เติบโตให้ มหาราชัน ภายในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน ๓๗ ศูนย์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ ๓-๖ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไถ่ มหาราชัน

ชื่อหน่วย	ที่ตั้ง	ขนาดพื้นที่	องค์ความรู้	หมายเหตุ
นพค.๑๑ สนภ.๑ นทพ.	บ้านอุล่อง หมู่ ๔ ตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๓ ไร่	การเลี้ยงสุกรหลุม	
นพค.๑๒ สนภ.๑ นทพ.	บ้านแซร์อ หมู่ ๑ ตำบลแซร์อ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	๗ ไร่	การผลิตพลังงาน ทดแทน (แก๊ส- ชีวภาพ)	
นพค.๑๓ สนภ.๑ นทพ.	บ้านทุ่งเคล็ด หมู่ ๘ ต.วังจันทร์ อำเภอ แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี	๔๐,๕๔๙ ตารางเมตร	การเลี้ยงไก่เบตง โดยใช้แม่บุญธรรม	
นพค.๑๔ สนภ.๑ นทพ.	บ้านตากแว้งล่าง ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด	๑๔ ไร่	การน้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การ พัฒนาอย่างยั่งยืน	
นพค.๑๕ สนภ.๑ นทพ.	บ้านชุมทหาร ๒๒๕ หมู่ ๑ ตำบล ห้วยคต อำเภอ ห้วยคต จังหวัด อุทัยธานี	๒ ไร่	การปลูกผักไฮโดร โปนิคส์ (Hydroponics)	
นพค.๑๖ สนภ.๑ นทพ.	บ้านหนองนารี หมู่ ๕ ตำบลสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัด เพชรบูรณ์	๑๕ ไร่	การแปรรูปกล้วย (กล้วยฉาบและ กล้วยไส้มะขาม กวน)	
นพค.๒๑ สนภ.๒ นทพ.	บ้านโคกหนองแวง หมู่ ๕ ตำบลนาขุม อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี	๘ ไร่	การเพาะเห็ด (โคนน้อย, ภูฐาน)	

ตารางที่ ๓-๖ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เท็ดไต้ มหาราชัน (ต่อ)

ชื่อหน่วย	ที่ตั้ง	ขนาดพื้นที่	องค์ความรู้	หมายเหตุ
นพค.๒๒ สนภ.๒ นทพ.	บ้านทางหลวง หมู่ ๘ ตำบลบ้านแก้ง อำเภอณาแก จังหวัดนครพนม	๓๔ ไร่	ตู้ฟักไข่ราคา ประหยัด	
นพค.๒๓ สนภ.๒ นทพ.	บ้านท่าสวรรค์ หมู่ ๑ ตำบลท่า สวรรค์ อำเภอณา ด้าง จังหวัดเลย	๘ ไร่ ๑ งาน	การเพาะเห็ด	
นพค.๒๔ สนภ.๒ นทพ.	บ้านโคกพัฒนา หมู่ ๑๓ ตำบลไร่ อำเภอพรรณา นิคม จังหวัด สกลนคร	๕ ไร่	การเลี้ยงหมูหลุม	
นพค.๒๕ สนภ.๒ นทพ.	บ้านศูนย์กลาง หมู่ ๓ ตำบลด่าน ศรีสุข อำเภอโพธิ์ ตาก จังหวัด หนองคาย	๑๐๐ ไร่	โรงสูบน้ำ โดยใช้พลังงาน แสงอาทิตย์	
นพค.๒๖ สนภ.๒ นทพ.	บ้านโคกพัฒนา หมู่ ๑๓ ตำบลไร่ อำเภอพรรณา นิคม จังหวัด สกลนคร	๘ ไร่ ๑ งาน	การเลี้ยงกบ	
นพค.๓๑ สนภ.๓ นทพ.	บ้านป่าตอง หมู่ ๘ ตำบลศิลาเพชร อำเภอปัว จังหวัด น่าน	๒ ไร่ ๓ งาน	ปลูกพืชผักปลอด สารพิษด้วยระบบ น้ำหยด	
นพค.๓๒ สนภ.๓ นทพ.	บ้านทุ่งละคร หมู่ ๑ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	๑๘ ไร่	การเลี้ยงไก่พื้นเมือง (การเลี้ยงไก่ประดู่ หางดำเชียงใหม่)	

ตารางที่ ๓-๖ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เท็ดไท่ มหาราชนัน (ต่อ)

ชื่อหน่วย	ที่ตั้ง	ขนาดพื้นที่	องค์ความรู้	หมายเหตุ
นพค.๓๓ สนภ.๓ นทพ.	บ้านหัวฝาย หมู่ ๒ ตำบล พระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	๗ ไร่ ๑ งาน	การเลี้ยงปลา ในบ่อดิน	
นพค.๓๔ สนภ.๓ นทพ.	๔๗ หมู่ ๔ ตำบล หัวรอ อำเภอ เมือง จังหวัด พิษณุโลก	๖ ไร่	ผลิตก๊าซจาก ผักตบชวา	
นพค.๓๕ สนภ.๓ นทพ.	บ้านน้ำตกพัฒนา หมู่ ๗ ต.ทุ่งก่อ อำเภอเวียงเชียง รุ้ง จังหวัด เชียงราย	๔๓๗ ไร่ ๒ งาน	การปลูกมะนาว ในวงบ่อซีเมนต์	
นพค.๓๕ สนภ.๓ นทพ.	บ้านคอนฝิ่งหมู่ ๕ ตำบล แม่คะตวน อำเภอสบเมย จังหวัดมฮ่องสอน	๖ ไร่	การเผาแกลบ	
นพค.๔๑ สนภ.๔ นทพ.	บ้านควน หมู่ที่ ๖ ตำบล สู่ไหงป่าดี อำเภอสุไหงป่าดี จังหวัดนราธิวาส	๑๓ ไร่	การปลูกมะนาว (สายพันธุ์ตาฮิติ) ในบ่อซีเมนต์	
นพค.๔๒ สนภ.๔ นทพ.	บ้านลือตอ หมู่ที่ ๓ ต.บาไร่ อ.ยะหา จ.ยะลา	๒๒ ไร่ ๗ ตาราง วา	การเลี้ยงไก่เบตง	
นพค.๔๓ สนภ.๔ นทพ.	บ้านหนองโหล๊ะ หมู่ ๕ ตำบลชุม พล อำเภอศรี นครินทร์ จังหวัด พัทลุง	๑๔ ไร่	การผลิตอาหาร สัตว์	

ตารางที่ ๓-๖ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เท็ดไท่ มหาราชนัน (ต่อ)

ชื่อหน่วย	ที่ตั้ง	ขนาดพื้นที่	องค์ความรู้	หมายเหตุ
นพค.๔๔ สนภ.๔ นทพ.	บ้านควนไม้แดง หมู่ ๗ ตำบลหนอง หงส์ อำเภอกงหรา จังหวัด นครศรีธรรมราช	๓ ไร่ ๒ งาน	การเพาะเลี้ยง ปลากินพืช	
นพค.๔๕ สนภ.๔ นทพ.	บ้าน สะพานเคียน ม.๒ ต.ควนโดน อ. ควนโดน จ.สตูล	๒๑ ไร่	การปลูกหญ้าแฝก	
นพค.๔๖ สนภ.๔ นทพ.	บ้านใหม่พัฒนา หมู่ ๖ ตำบลวัด ประดู่ อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ ธานี	๒๔ ไร่ ๓ งาน ๓๐ ตารางวา	การผลิตปุ๋ยหมัก ชีวภาพ	
นพค.๕๑ สนภ.๕ นทพ.	บ้านคำเตย ตำบล โนน หนามแท่ง อำเภอเมือง จังหวัด อำนาจเจริญ	๓๔ ไร่ ๑ งาน	จักรยานสูบน้ำ	
นพค.๕๒ สนภ.๕ นทพ.	บ้านดอนหนอง แหน ตำบลตาเป็ก อำเภอเฉลิมพระ เกียรติ จังหวัด บุรีรัมย์	๑๘.๐๔ ไร่	การเลี้ยงไส้เดือน	
นพค.๕๓ สนภ.๕ นทพ.	บ้านสัมปอ หมู่ ๒ ตำบล สำโรง อำเภอ อุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ	๔ ไร่ ๒ งาน	การทำดินปลูก	
นพค.๕๔ สนภ.๕ นทพ.	บ้านลำพุก หมู่ ๑๔ ตำบล ตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	๕ ไร่	เตาเผาถ่านน้ำส้ม ควันไม้	

ตารางที่ ๓-๖ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไท้ มหาราชัน (ต่อ)

ชื่อหน่วย	ที่ตั้ง	ขนาดพื้นที่	องค์ความรู้	หมายเหตุ
นพค.๕๕ สนภ.๕ นทพ.	บ้านเมืองเก่า ตำบลบ้านยาง อำเภอเกษตร สมบูรณ์ จังหวัด ชัยภูมิ	๖ ไร่ ๓ งาน	การเพาะถั่วงอก ปลอดสารพิษ	
นพค.๕๖ สนภ.๕ นทพ.	บ้านบก หมู่ ๕ ตำบลกลาง อำเภอเดชอุดม จังหวัด อุบลราชธานี	๒๒ ไร่	โรงสีข้าวชุมชน	
กองการเกษตร และสหกรณ์ สทพ.นทพ.	บ้านพุดาด หมู่ ๙ ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี	๑๗ ไร่ ๒ งาน	การปลูกหมอน ทานผลสด (มีล เบอร์รี่) สายพันธุ์ เชียงใหม่ ๖๐	
นกส.๑ สทพ. นทพ.	บ้านแซร์อ ตำบลแซร์อ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	๕ ไร่	การเลี้ยงโคขุน	
นกส.๒ สทพ. นทพ.	บ้านโพนยางคำ ตำบลโนนหอม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	๑๕ ไร่	การผลิตแก๊ส ชีวภาพโดยใช้ถุ หมักพีวีซี	
นกส.๓ สทพ. นทพ.	บ้านวังไคร้ ตำบล วังหมัน อำเภอ สามเงา จังหวัด ตาก	๕ ไร่	การผลิตแก๊ส ชีวภาพโดยใช้ถุ หมักพีวีซี	
นกส.๔ สทพ. นทพ.	บ้านหินกูปหมู่ ๓ ตำบลสลู อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร	๗ ไร่	เครื่องตะบันน้ำ หรือ แอร์แว	

ตารางที่ ๓-๖ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ ๘๙ พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไถ่ มหาราชัน (ต่อ)

ชื่อหน่วย	ที่ตั้ง	ขนาดพื้นที่	องค์ความรู้	หมายเหตุ
นกส.๔ สทพ. นทพ.	บ้านลำพุก หมู่ ๑๔ ตำบลตาเบา อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์	๔ ไร่	การเลี้ยงไก่ไขบน บ่อปลา	
สทพ.นทพ.	กรมการสื่อสาร ทหาร กองบัญชาการ กองทัพไทย	๒ ไร่	การปลูกผักไฮโดร โปนิคส์	

ที่มา : แผนปฏิบัติการและการจัดหน่วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคง

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันการดำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบายวางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ ตาม ๘ แผนงานหลัก ดังนี้ ๑. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม ถนนหนทางนับเป็นปัจจัยสำคัญในการนำความเจริญเข้าไปสู่ท้องถิ่นพร้อม ๆ กับการนำผลผลิตของผู้คนออกมาสู่ตลาด ๒. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ๓. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ ๔. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ ๕. แผนงานการสาธารณสุข ๖. แผนงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๗. แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา ๘. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ

การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานความมั่นคงที่แสดงให้เห็นถึง ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) และ ข้อเสนอแนะ บทบาทในการดำเนินการของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการสนับสนุนงานความมั่นคง ดังนี้

๑. ศักยภาพ และโอกาส (Strengths & Opportunities) ดังนี้

๑.๑ สามารถดำเนินการจัดการศึกษาและฝึกอบรมความรู้ด้านการบรรเทาสาธารณภัย การค้นหาและช่วยชีวิตและความรู้ทั่วไป ในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นเมื่อเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ให้กับกำลังพลภายในกองทัพไทย ส่วนราชการอื่นและประชาชนทั่วไป

๑.๒ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๓ อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ตามแนวชายแดนให้สมบูรณ์ด้วยการจัดระเบียบชุมชนตามแนวชายแดนจัดสรรที่ทำกินให้ประชาชน เพื่อป้องกันการบุกรุกพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนให้มีอาชีพ, การศึกษา, อนามัย, มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างถาวร

๑.๔ การวางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยาของประเทศในท้องถิ่นทุรกันดารและในพื้นที่ที่กำหนด รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่กำหนด ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๑.๕ เพื่อนำครอบครัวราษฎรที่ยากจน ขาดแคลนที่ดิน ทำกิน มาพักอาศัยทำมาหากินในพื้นที่ที่กำหนด จำนวน ๑๐๗ ไร่ ๙๑ ตารางวา และใช้ที่ดินทำกินที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๑.๖ เพื่อให้ราษฎรในพื้นที่ใกล้เคียงฟาร์มตัวอย่างฯ มีงานทำโดยใช้งบประมาณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และเรียนรู้ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ปศุสัตว์ การประมง การเพาะชำขยายพันธุ์ พืชผัก และการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ สามารถนำมาประกอบอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักได้

๑.๗ ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ดำเนินการงานประชาสัมพันธ์ การเสนอข่าวสาร และความรู้ความบันเทิงต่อประชาชน

๑.๘ การจัดตั้งหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสอนให้ประชาชนรู้จักใช้ที่ดินที่มีจำกัดให้เกิดผลผลิตสูงสุดพอเลี้ยงครอบครัว เพื่อช่วยเหลือราษฎรที่ว่างงานให้มีงานทำ เพื่อให้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหมู่บ้านตัวอย่าง ที่ทำการเกษตรโดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง

๒. จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค (Weaknesses and Threats) ดังนี้

๒.๑ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากทุกฐานข้อมูลของประเทศในภูมิภาคควมรวมไว้ที่ศูนย์ส่วนกลาง โดยเฉพาะประเทศกลุ่มอาเซียนซึ่งศูนย์กลางที่เป็นศูนย์รวมที่จะก่อตั้งขึ้นต้องรวมถึงระบบฐานข้อมูลทั้งหมดของประเทศอาเซียน

๒.๒ ภัยคุกคามในรูปแบบปัจจุบันไม่สามารถแยกได้ชัดเจน มีความเชื่อมโยงในทุกมิติ และสามารถขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็ว

๒.๓ การอนุมัติงบประมาณไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากพิจารณาตามโครงการโดยขาดการพิจารณาความสำคัญและการพิจารณาความเร่งด่วน

๒.๔ หลักสูตรมุ่งหวังให้ประชาชน ข้าราชการ เยาวชนได้เรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ ทั้งมีการฝึกปฏิบัติ การนำไปศึกษาดูงานชุมชน / บุคคล ที่ประสบผลสำเร็จในการน้อมนำฯ ไปประยุกต์ใช้ จึงต้องใช้เวลา

๒.๕ การติดตาม และการอบรม : ทุกเดือน โดยเกษตร จว. เข้ามาช่วยดูโครงการ รวมถึง พัฒนาชุมชนได้ออกไปบรรยาย รวมถึง โครงการไทยนิยมเข้มแข็งและโครงการประชารัฐ

๒.๖ ต้องมีการวางแผนพัฒนา จะพัฒนาที่ละตำบล เริ่มจากตำบลที่มีอัตราเสี่ยง และรายได้ต่ำสุดก่อน โดยประสานข้อมูลจากกองกำลัງสุรศักดิ์มนตรีและจังหวัดในพื้นที่ให้ความเห็นชอบทุก ๆ ครั้ง ก่อนเข้ากำหนดพื้นที่ปฏิบัติงานและเมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จจะทำการส่งมอบงานในแต่ละปีให้กับเจ้าของพื้นที่ใช้ประโยชน์และดูแลบำรุงรักษา

ผลการปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาประเทศการป้องกัน แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมถึง การปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ดังจะเห็นได้จากผลการดำเนินการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งการดำเนินงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน ในพื้นที่ ๓๖๘ ตำบลชายแดน และพื้นที่ตอนในของประเทศโดยเฉพาะที่มีเงื่อนไข “ปัญหาความมั่นคง” ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ ที่ผ่านมามีหน่วยได้ดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ตำบลชายแดน จำนวน ๖๙ ตำบล/ปี สรุปผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้ ๑. งานก่อสร้างเส้นทางชนบท ดำเนินการก่อสร้างเส้นทางคมนาคม จำนวน ๔๔๔ เส้นทางรวมระยะทาง ๑,๕๕๗.๑๗๘ กิโลเมตร ๒. การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ ดำเนินการงานขุดลอกลำน้ำ งานขุดลอกสระเก็บน้ำ จำนวน ๕๗๔ โครงการ มีปริมาณกักเก็บน้ำ ๔๔,๑๒๑,๐๙๙ลบ.ม. ก่อสร้างและซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้าน ระบบผลิตน้ำดื่ม จำนวน ๖๒๕ โครงการ ก่อสร้างฝายกักเก็บน้ำ จำนวน ๒๕ แห่ง ขุดเจาะบ่อน้ำตื้น งานขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล พัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำนวน ๖๔๓ แห่ง และ ๓) งานพัฒนาช่วยเหลือประชาชน ได้แก่ ๓.๑) การส่งเสริมอาชีพ ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มธนาคารปูอินทรีย์ จำนวน ๑๙๒ โครงการ ๓.๒) การผสมเทียมโคดำเนินการผลิตน้ำเชื้อจากพ่อโคพันธุ์ดี สนับสนุนให้กับสถานีสผสมเทียม ๗๕ สถานี๙๔ ชุด ทั่วประเทศ สามารถดำเนินการผสมเทียมได้ ๓๖,๐๐๐ ครั้ง ติดตามลูกโคเกิดในปีที่ผ่านมา ได้จำนวน ๑๙,๙๐๐ ตัว ๓.๓) โครงการประมงหมู่บ้าน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ดำเนินการเพาะพันธุ์ปลาได้ จำนวน ๒๑ ล้านตัว ในฐานการผลิตพันธุ์ปลา ๑๙ ฐาน ทั่วประเทศแจกจ่ายให้กับราษฎร โรงเรียน และปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ

นอกจากนี้ ภารกิจหน่วยบัญชาการทหารพัฒนายังดำเนินการพัฒนาประเทศ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วยการสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้แก่ ๑. โครงการเกษตรผสมผสานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการเกษตรผสมผสานฯ ให้กับราษฎร เช่น การส่งเสริมการปศุสัตว์ การปลูกพืชผักสวนครัว การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และขุดสระเก็บน้ำในไร่นา จำนวน ๑,๓๘๖ โครงการ ผู้ได้รับผลประโยชน์ ๓,๑๙๘ ราย ๒. โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ ดำเนินการปลูกป่า จำนวน ๑๒๕ ไร่ ก่อสร้างฝาย จำนวน ๒,๐๒๙ แห่ง เพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ ๓. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการสนับสนุนโครงการฯ โดยการสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืชเพาะชำกล้าไม้หายาก และกำหนดรหัสประจำต้นเพื่อเป็นการปกป้องรักษา

ธรรมชาติและพันธุ์พืชในพื้นที่ รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนและประชาชนในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชตามแนวพระราชดำริ ๔. จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษาหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไท้ มหาราชัน ภายในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จำนวน ๓๗ ศูนย์ และภายนอกหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ๓๗ ศูนย์ และ สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ดำเนินการจัดฝึกอบรม ให้ความรู้ด้านยาเสพติดจำนวน ๗ หลักสูตร ๑๒๕ รุ่น ๖,๔๕๙ คน/ปี เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดให้กับเยาวชนกลุ่มเสี่ยงและสร้างชุมชน ให้เข้มแข็งปลอดภัยจากยาเสพติด

โดยมีการปฏิบัติงานที่สำคัญสนับสนุนงานของรัฐบาล และกองทัพไทย มีดังนี้

๑. “โครงการประชารัฐ” ซึ่งดำเนินการในทุกจังหวัดทั่วประเทศ อันเป็นการกระจายรายได้ และความเจริญสู่ท้องถิ่นทั่วประเทศ รวมถึง “โครงการไทยนิยมยั่งยืน”

๒. การจัดตั้งจุดบริการประชาชนในห้วงเทศกาลปีใหม่สงกรานต์ ออกพรรษา มีประชาชนเข้ารับบริการ จำนวน ๒๒,๔๒๗ คน รถยนต์ ๑๐,๙๗๘ คัน ซ่อมบำรุง ๑๕๓ คัน บริการทางการแพทย์ ๑๗ ครั้ง

๓. โครงการหมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้จัดทำโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” โดยคัดเลือกหมู่บ้านในการพัฒนาดำเนินการต่อเนื่อง ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๐ รวม จำนวน ๘๙ หมู่บ้านที่พัฒนาตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีการประกวดโครงการ “หมู่บ้านตัวอย่างตามรอยเท้าพ่อ” ประจำปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๐ แบ่งเป็น ๔ ประเภท และมีผลการประกวดฯ ดังนี้
๑. ด้านสิ่งแวดล้อม : ชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๓ สำนักงานภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, รองชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๔๕ สำนักงานภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ๒. ด้านพัฒนาแหล่งน้ำ : ชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๕๒ สำนักงานภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, รองชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๑๔ สำนักงานภาค ๑ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ๓. ด้านส่งเสริมอาชีพ : ชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๔๖ สำนักงานภาค ๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, รองชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๕๔ สำนักงานภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ ๔ ด้านการเกษตร : ชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๖ สำนักงานภาค ๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, รองชนะเลิศ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๒๔ สำนักงานภาค ๒ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ๔. โครงการ ๑ หน่วย ๑ วัด ๑ โรงเรียน ๑ ชุมชน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้จัดทำโครงการดังกล่าว จำนวน ๑๐ แห่ง รวม ๑๙ โครงการ

๕. งานตามสั่งการผู้บัญชาการทหารสูงสุดในการสนับสนุนหน่วยทหารและกองกำลังป้องกันชายแดนด้านยุทธการ จำนวน ๒๘ โครงการ

๖. งานการบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ ๑. การแจกจ่ายน้ำอุปโภค - บริโภค ให้กับราษฎร เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง จำนวน ๕๘ เทียว ปริมาณน้ำจำนวน ๕๐๔,๐๐๐ ลิตร ในพื้นที่ ๓ จังหวัด และ ๒. การจัดทำถังพล พร้อมยานพาหนะ ยุทโธปกรณ์ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่จังหวัดสกลนคร, จังหวัดนครพนม, จังหวัดกาฬสินธุ์, จังหวัดร้อยเอ็ด, จังหวัดยโสธร และ จังหวัดอุบลราชธานี ในห้วงเดือน ก.ค. - ส.ค.๖๐ โดยดำเนินการแจกข้าว

๑๑,๕๖๐ กล้อง แจกน้ำดื่ม ๒๗,๒๓๐ ขวดแจกถุงยังชีพ ๔,๔๐๒ ถุง ยาสามัญประจำบ้าน ๔๐๐ ชุด ขนย้ายราษฎรและสิ่งของ ๑,๔๗๗ เทียว

๗. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้ดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จังหวัดชายแดนใต้ โดยได้จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคจำนวน ๑๔ กลุ่ม ส่งเสริมกลุ่มอาชีพการเลี้ยงโค จำนวน ๓๐๐ ราย และดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้การเลี้ยงโคฟาร์มตัวอย่าง ณ บ้านปียา ตำบลยามูมิ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ

ทั้งนี้ การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สามารถเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ และสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาประเทศการป้องกัน แก้ไขปัญหาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน รวมถึง การปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ซึ่งทุกการดำเนินการ ภารกิจ และการปฏิบัติสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปียุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี นโยบายของรัฐบาล นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ นโยบายและวิสัยทัศน์ของกองบัญชาการกองทัพไทยรวมถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนประเทศสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ได้แก่ ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ความมั่นคงประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ดังนี้ ๑. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๒. ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ พัฒนาความมั่นคงทางการเมือง ขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ๓. ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เน้นการเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี การส่งเสริมระบบงานยุติธรรม และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม ขจัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรง และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนตามแนวทาง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ๔. บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยพัฒนาความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ความมั่นคง โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และอาเซียน พัฒนาพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม เรังรัดจัดทำหลักเขตแดน แก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน และพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองทั้งระบบ ๕. พัฒนาระบบ กลไก มาตรการ และความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ รักษาคุณภาพของความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย และเสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ ๖. พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ พัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทธโศปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคง

ภายใน การรักษาความมั่นคง การรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ ๗. พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติ และระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติและความมั่นคงรูปแบบใหม่ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยมีการบริหารจัดการในแนวทางที่มีการจัดลำดับความสำคัญและเสริมหนุนต่อกัน และ ๘. ปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่นวระนาบมากขึ้น กำหนดการบริหารจัดการที่ครบวงจรและยั่งยืน พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินการ และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุป

ในการศึกษาบทที่ ๓ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา โครงสร้างหน่วยงานภารกิจ แนวทางการปฏิบัติงาน และผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการขับเคลื่อนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของประเทศ โดยได้ดำเนินการ วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน จากการปฏิบัติงานของหน่วย รวมทั้ง ศึกษาผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา นำมาสู่การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนา การปฏิบัติงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเพื่อความมั่นคง

โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทยที่มีหน้าที่ในการพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายการวางแผนการดำเนินการการประสานงานและดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงของชาติสนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ปัญหาจากภัยพิบัติและการช่วยเหลือประชาชนตลอดจนปฏิบัติการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีภารกิจการจัดหน่วยประกอบด้วย

๑. กลุ่มปฏิบัติงานจำนวน ๖ หน่วยได้แก่สำนักงานพัฒนาภาค ๑-๕ และหน่วยพัฒนาการพิเศษโดยมีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติหลักในการพัฒนา โดยแบ่งพื้นที่รับผิดชอบดังนี้

๑.๑ สำนักงานพัฒนาภาค ๑ มีการมีพื้นที่รับผิดชอบภาคกลาง

๑.๒ สำนักงานพัฒนาภาค ๒ มีพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

๑.๓ สำนักงานพัฒนาภาค ๓ มีพื้นที่รับผิดชอบภาคเหนือ

๑.๔ สำนักงานพัฒนาภาค ๔ มีพื้นที่รับผิดชอบภาคใต้

๑.๕ สำนักงานพัฒนาภาค ๕ มีพื้นที่รับผิดชอบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

๑.๖ หน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นหน่วยก่อสร้างเพื่อสรรผลงานการพัฒนาในภาพรวมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำนักงานพัฒนาภาคทั้ง ๕ ภาค ยังมีหน่วยขึ้นตรงประกอบด้วยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ภาคละ ๖ หน่วยรวมทั้งสิ้น ๓๐ หน่วย ตั้งอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ และนอกจากนี้ แต่ละสำนักงานพัฒนาภาค ๑ หน่วยช่างพัฒนา และ ๑ สถานีวิทยุกระจายเสียง ก็เสนอผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์

๒. กลุ่มการศึกษาวิจัย มี ๒ หน่วย ได้แก่ สำนักงานทหารพัฒนา และศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย

๓. กลุ่มสนับสนุนหน่วยได้แก่สำนักงานสนับสนุน

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงาน ที่มีความพร้อมในการ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะ พื้นที่ตามแนวชายแดน พื้นที่ในท้องถิ่นทุรกันดาร หรือพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติ ด้วยการจัดโครงสร้าง ที่มีความหลากหลายสามารถสนับสนุน ภารกิจได้ในทุกมิติ โดยเฉพาะ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ซึ่ง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้ดำเนินการ จัดให้มี กิจกรรม และงบประมาณ เพื่อสนับสนุน ภารกิจดังกล่าว ได้อย่างเป็นรูปธรรม

โดยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและยุทโธปกรณ์ ปัจจัยด้านเวลา

บทที่ ๔

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

การวิจัย เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นี้เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหา และอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รวมถึงศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้เป็นคำตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

โดยมีลำดับการศึกษาดังนี้

๑. การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
๒. แนวความคิดผู้ทรงคุณวุฒิ
๓. สังเคราะห์ ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
๔. แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
๕. สรุป

การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากหน่วยชั้นตรงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทั่วประเทศ จำนวน ๔๐ แห่ง ผลการศึกษาพบว่า

หน่วยมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านการวางแผนของหน่วย ทั้งจากการสำรวจและการสัมภาษณ์พบว่าการวางแผนงานของหน่วย มีกระบวนการที่ยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยการวางแผนงานของหน่วยนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของคนในชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วม

ของประชาชนผ่านกระบวนการประชาคม ซึ่งสอดคล้องกับหลักความพอประมาณและความเป็นเหตุผลในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ส่วนการสร้างภูมิคุ้มกันหน่วยส่วนใหญ่ยังใช้หลักการดังกล่าวในการวางแผน ส่วนด้านการจัดองค์การและการจัดระเบียบงานพบว่า การจัดโครงสร้างการบริหารงานของหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีความชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นโครงสร้างที่กำหนดมาจากส่วนกลาง โดยหากเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินงาน บางครั้งหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะต้องมีความยืดหยุ่นในการจัดองค์การตลอดจนระเบียบบางอย่างของ กองทัพไทย เพื่อเป็นการดึงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยมากขึ้นด้านการดำเนินงาน พบว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาคำนึงถึงการบริหารงบประมาณให้สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้มากที่สุด ดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมจากประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปอย่างยุติธรรม และ ด้านการประเมินผล พบว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนามีรูปแบบที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ประชาชนรวมทั้งเครือข่ายร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา นั้นไม่สามารถกำหนดรูปแบบที่ชัดเจนได้ ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะและความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นส่วนของบุคลากร ซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญในการบริหารงาน อย่างไรก็ตามในการบริหารงานควรจะต้องใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้แก่ ความพอเพียง มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันบนเงื่อนไขของความรู้ และคุณธรรม มาประยุกต์ใช้กับการบริหารทั้งด้านการวางแผน การจัดองค์การ การดำเนินงาน และติดตามและประเมินผล ซึ่งหมายถึงการบริหารงานที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ และการดำเนินงานจะต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การใช้งบประมาณสามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้มากที่สุด

แนวความคิดผู้ทรงคุณวุฒิ

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จำนวน ๕ ท่าน เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงฯ จำนวน ๕ ท่าน และเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๕ ท่าน เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ครอบคลุมทุกระดับชั้นทุกมิติ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจาก ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้าน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และยุทธโธปกรณ์ และปัจจัยด้านเวลา โดยได้แสดงให้เห็นทราบถึง ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัยพร้อมแนวทางการแก้ไข เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สรุปได้ดังนี้

พลเอก พีระพงษ์ เมืองบุญชู (ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา)

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และ แนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : โครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นโครงสร้างที่ชัดเจนสามารถรับผิดชอบงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีหน่วยงานเฉพาะในการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ซึ่งในระดับหน่วยงานส่วนกลาง มีสำนักงานทหารพัฒนาเป็นแหล่งวิทยากร มี กองการเกษตรและสหกรณ์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, กองสนับสนุนและขยายพันธุ์สัตว์ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ๑-๕ ขับเคลื่อนในระดับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ๓๐ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ทั่วประเทศ มีหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตขับเคลื่อนการทำงานให้เป็นรูปธรรม ผ่านกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และกิจกรรมโครงการพระราชดำริงานเกษตรผสมผสานตามแนวทางพระราชดำริ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการปฏิบัติงานในสนาม แต่ในส่วนของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการจัดตั้ง หน่วยงานขึ้นภายหลังไม่ได้อยู่ในโครงสร้างหลัก จึงไม่ได้มีอัตรากำลังพลมาปฏิบัติหน้าที่จะต้องเฉลี่ยอัตรากำลังพลจากส่วนของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตเข้ามารับผิดชอบ

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่มีโครงสร้างการบังคับบัญชา และกำหนดหน้าที่ชัดเจน ปัญหาด้านบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากมีการบรรจุกำลังพลไว้ที่หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เพียง ร้อยละ ๕๐ ทำให้ขาดแคลนบุคลากรในการทำงาน ซึ่งบุคลากรที่ได้รับการบรรจุจะมีหน้าที่รับผิดชอบ ไม่จะเป็นการสร้างโครงสร้างถนนและการพัฒนาน้ำกินน้ำใช้ รวมทั้ง ใช้กำลังพลในการขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : ในประเทศกำลังพัฒนาการขาดแคลนงบประมาณในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องปกติ หน่วยงานต้องจัดลำดับความเร่งด่วนของงานและปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนแผนงานที่ได้วางไว้ ซึ่งโดยส่วนของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในระดับสำนักงานภาค และหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ โดยมีงบประมาณในการดำเนินการเริ่มต้น และเมื่อจัดตั้งก็ให้ศูนย์การเรียนรู้ได้แล้วศูนย์จะต้องบริหารงานและงบประมาณเพื่อดูแลตัวเองให้ได้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับประชาชนในพื้นที่

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์: หน่วยได้จัดศูนย์การเรียนรู้ฯ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุก สำนักงานภาค และหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่ ๑. พื้นที่ส่วนกลาง ๒. ๑ ไร่พอเพียง ๓. ฐานการเรียนรู้ ๔. การตลาด ซึ่งข้อเท็จจริงแต่ละหน่วยจะมีพื้นที่ในการดำเนินการที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับปริมาณพื้นที่ แต่หน่วย สภาภูมิประเทศ และปัจจัยอื่นๆ ส่วนพื้นที่ในการทำกินของประชาชนที่ไม่เท่าเทียมกัน ประชาชนสามารถปรับนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ให้เหมาะสมและพื้นที่ในการปฏิบัติงานและภูมิรัฐศาสตร์ของตำบลเป้าหมาย เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดกิจกรรมลงไปสู่การช่วยเหลือประชาชน

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : สำนักงานภาค และหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ มีเครื่องมือและยุทโธปกรณ์ ในการที่จะพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่สำหรับการสนับสนุนประชาชน ยังมีความสามารถให้การสนับสนุนได้อย่างจำกัด

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : การทำงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงนั้นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นตามแผนงานประจำปีของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่แบ่งมอบพื้นที่เป้าหมาย ๑ ตำบลต่อ ๑ ปีงบประมาณนั้น จะต้องมีการสร้างความต่อเนื่องต่อไปก็คือหน่วยจะต้องเข้ามาติดตามประเมินผลและขยายผลในปีต่อ ๆ ไปได้อีก

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยการเผยแพร่ให้กับกำลังพลและยึดถือเป็นแนวทางในการทำงานทุกระดับอย่างต่อเนื่องภายใต้สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อให้กำลังพลและประชาชนได้รับประโยชน์จากการทำงานอย่างเต็มที่ มีการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ประชาชน

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน : มีการจัดการแผนงานอย่างชัดเจนเหมาะสม เป็นธรรม คัดเลือกเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เข้าปฏิบัติงาน และคัดเลือกประชาชนเข้าร่วมโครงการ ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้อย่างเคร่งครัดในการดำเนินการที่การดำเนินการตามแผนงบประมาณและห้วงเวลา และติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามวงรอบการปฏิบัติงาน

๒.๓ การควบคุมและการประเมินผล : จัดการติดตามและประเมินผลโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ ตั้งแต่ คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา, สำนักงานภาค, หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ และเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาการพิเศษของทุกหน่วยงาน เพื่อนำเอาผลการดำเนินงานไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : การฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรทุกระดับในหน่วยงาน รวมทั้งกำหนดมาตรการการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กร จะทำให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงได้มากขึ้น

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง : มีการกำหนดแผนงานโครงการตามแผนงานประจำปีในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติงานภายใต้บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และยุทโธปกรณ์ที่มี โดยเริ่มจากตัวบุคลากรในปฏิบัติงานในทุกระดับ เพื่อปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการในพื้นที่เป้าหมายการพัฒนา ผ่านหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ทุกหน่วย โดยใช้งบประมาณในกิจกรรม การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน กิจกรรมโครงการพระราชดำริ และมีการประชาสัมพันธ์ผ่าน สถานีวิทยุกระจายเสียง และสื่อต่าง ๆ เพื่อต่อยอดและขยายผลให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม : ต้องการวิทยากร และงบประมาณ รวมถึงการบรรจุเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้เพียงพอ เหมาะสมในการปฏิบัติงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

๖. หาก หน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอย่างไร และต้องการ การสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ต้องทำให้ประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งภาคสังคม เข้ามา มีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมของหน่วย สร้างทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับชุมชน โดยเฉพาะความรู้สึกที่ดี ต่อหน่วยงาน และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พลโท สุชาติ สุทธิพล (รองผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา)

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และ แนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อน การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : โครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหาร พัฒนาเป็นโครงสร้างที่มาตรฐานมีการจัดแบ่งส่วนรับผิดชอบต่างๆอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติงาน พัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริได้ ที่ผ่านมามีการดำเนินการสามารถ ทำได้ในระดับหนึ่ง ข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น เนื่องจากโครงสร้างที่ได้จัดทำขึ้นนั้นเป็นโครงสร้าง ที่จะทำมานานแล้ว ปัจจุบันสถานการณ์เปลี่ยนแปลง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก็เปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นจะต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างบางอย่างเพื่อรองรับงานที่เกิดขึ้น เช่น กิจกรรม ศูนย์การเรียนรู้ฯ ส่วนนี้จะต้องบรรจุไว้ในโครงสร้าง หลักของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา พร้อมทั้งอัตรากำลังพลเพื่อให้กำลังพลเหล่านี้ได้ปฏิบัติงานตรงตามตำแหน่งและหน้าที่

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : มีบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงานการขับเคลื่อน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหาร พัฒนา นอกจากนี้บุคลากรที่มีอยู่ก็ขาดความรู้ความสามารถ จึงต้องมีการวางแผนในการบรรจุ และพัฒนาบุคลากร และมีการประชุมรับฟังความคิดเห็นสมาชิกในชุมชนที่แท้จริงและพร้อมแก้ไข และนอกจากนี้กำลังพลยังขาดแรงจูงใจในการทำงาน

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : งบประมาณที่ได้รับค่อนข้างจำกัดไม่สามารถ สนับสนุนงานพัฒนาได้เต็มที่ เพื่อไปสู่ความมั่นคงอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นควรปรับงบประมาณ เพิ่มเติมให้เหมาะสมสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ : ในการดำเนินการกิจกรรม โครงการพระราชดำริ งานเกษตรผสม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินไม่เพียงพอ และมีปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนอย่างต่อเนื่อง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะต้องพิจารณาพื้นที่ปฏิบัติการ ของผู้เข้าร่วมโครงการให้เหมาะสม สามารถดำเนินกิจกรรมของโครงการได้ ตามแผนงาน ของกิจกรรม

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : ในส่วนหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาความพร้อมในเรื่องของการใช้บุคลากรและวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ จึงไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหา

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : ในแต่ละพื้นที่แต่ละภาคสภาพสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน เช่น สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินการที่มีระยะเวลาที่ต่างกัน การทำงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงนั้น จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นตามแผนงานประจำปีของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่แบ่งมอบพื้นที่เป้าหมาย ๑ ตำบลต่อ ๑ ปีงบประมาณนั้น จะต้องสร้างความต่อเนื่องต่อไปก็คือหน่วยจะต้องเข้ามาติดตามประเมินผลและขยายผล ในปีต่อ ๆ ไปด้วย

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : ความเป็นอยู่ของประชาชนให้พอมีพอกิน เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจปัจจุบันมีค่าใช้จ่ายสูง ทำให้มีรายจ่ายมากกว่ารายรับเกิดหนี้สินในครัวเรือนเพิ่มส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนในครอบครัว ดังนั้น หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงดำเนินกาโครงการร่วมกับหน่วยงานราชการในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งประเทศมีมีอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน : มีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ตั้งแต่การเข้าไปประชาคมสำรวจความต้องการของประชาชนในพื้นที่ วางแผนประสานงาน ของงบประมาณและดำเนินโครงการติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ การดำเนินงาน : มีการประชาคม สอบถามความต้องการของประชาชน บูรณาการในท้องถิ่น จัดวิทยากรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียงในการเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายในครัวเรือนอย่างแท้จริง

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : เมื่อดำเนินการจัดทำโครงการโดยวิธีการต่างๆได้แก่การนำวัสดุอุปกรณ์ไปให้หรือไปร่วมในการทำกิจกรรม ก็จะมีการติดตามประเมินผล โดยมีการมาตรวจเยี่ยมราษฎรเป็นระยะเพื่อดู ผลผลิต ผลลัพธ์ ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ พร้อมกันนั้นก็จะเป็นการกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการของราษฎรให้เป็นไปตามหลักการ และมีหน่วยงานจากส่วนกลางเข้ามาติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการ ต่อไป

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : ปลุกจิตสำนึกของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้นให้เล็งถึงผลประโยชน์ของความสำคัญของโครงการเศรษฐกิจพอเพียง

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง : กำหนดเป็นแผนประจำปีของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชนอย่างไรบ้าง

๕.๑ การพัฒนาบุคลากร

๕.๒ งบประมาณในการปฏิบัติงาน

๕.๓ การมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

๖. หากหน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอย่างไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ควรที่จะมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและโครงการพระราชดำริงานการเกษตรผสมผสาน ให้มากกว่าเดิมในพื้นที่เป้าหมาย ปัจจุบันแผนงานโครงการที่จะนำไปสู่ความใกล้ชิดชาวบ้าน ก็คือโครงการ ส่งเสริมอาชีพพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และโครงการพระราชดำริงานการเกษตรผสมผสาน ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนได้โดยตรง ทั้งนี้หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องนำราษฎรไปศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อจุดเน้นแบบในการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำมาใช้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนรวมทั้งการส่งเสริมราษฎรในกิจกรรมโครงการพระราชดำริในงานของเกษตรผสมผสานโครงการ ซึ่งสามารถทำให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

พลโท สัณทัศน์ นันทิภาคย์ศิริ (รองผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา)

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และแนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : โครงสร้างของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นโครงสร้างที่มีความสมบูรณ์ และมีความชัดเจน สามารถปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากปัจจุบันสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป บัญชาการทหารพัฒนาได้รับมอบภารกิจที่มากขึ้น ดังนั้น จะต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อรองรับภารกิจ ใหม่ที่เกิดขึ้นตามความจำเป็น เช่น ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจัดทำขึ้นภายหลังจะต้องมีโครงสร้างใหม่ในการบรรจุอัตรากำลังพลเข้าปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยในภาพรวม จึงได้หมุนเอากำลังพลของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตไปปฏิบัติงานในตำแหน่งอื่น ๆ ด้วย ทำให้ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การพัฒนาเพื่อความมั่นคง ทั้งนี้ กำลังพลส่วนหนึ่งของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ยังขาดความชำนาญความเชี่ยวชาญ ขาดองค์ความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ขาดการแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : ขาดความต่อเนื่องในการจัดสรรงบประมาณ ให้กับหน่วยที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ด้านงบประมาณ การขาดแคลนงบประมาณเป็นปัญหาหลักสำคัญ ที่จะทำให้งานหรือกิจกรรมการ พัฒนาคุณภาพชีวิตและกิจกรรมโครงการพระราชดำริ ไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ได้วางเอาไว้ วิธีการแก้ไขคือจะต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการดำเนินงาน เพื่อนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้พัฒนาเพื่อความมั่นคง ถวายทอดให้ประชาชน ให้เป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์: พื้นที่ปฏิบัติการพื้นที่ ในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ในแต่ละภูมิภาค จะต้องเป็นการสาคิการถ่ายทอดความรู้ให้ประชาชน ได้เรียนรู้ โดยนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในพื้นที่ได้จริง ปัญหาเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละพื้นที่ ส่งผลให้การส่งเสริมอาชีพของราษฎรในแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน ส่งผลให้การดำเนินงานตามโครงการ พระราชดำริโดยเฉพาะการเกษตรผสมผสานก็จะมีสัดส่วนที่แตกต่างกัน เช่น ในบางพื้นที่ที่ราษฎร ไม่มีพื้นที่มาก การขุดสระไร่นาสวนผสม อาจจะไม่เหมาะสมอาจงดการดำเนินการ ในส่วนนี้ แล้วไปสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ได้ ในส่วนของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ก็เช่นกัน ในแต่ละพื้นที่ต้องศึกษาทางด้านภูมิศาสตร์ทางด้านสภาพอากาศ เพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ สามารถ ดำเนินการได้ในการที่จะเป็นตัวอย่างให้ราษฎรเข้ามาศึกษาดูงานสร้างเสริมอาชีพให้ราษฎรสามารถ ไปปฏิบัติต่อได้จริง

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ปัจจุบันมีอายุการใช้งานนาน จะต้องมีการปฏิบัติบำรุงและซ่อมแซม เครื่องจักรกลบางบางชิ้นหรือบางอย่าง อัตราการสิ้นเปลืองสูง ควรจะมีการจัดหาเครื่องจักรกล ทดแทน เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างคุ้มค่า

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : มีกิจกรรมบางกิจกรรมของ หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเรื่องกลุ่มอาชีพจะต้องใช้เวลามากกว่า ๑ ปีงบประมาณในการดำเนินการ เช่น การสร้างกลุ่มเลี้ยง วัวอาจจะต้องใช้ระยะเวลา ๔-๕ ปี ในการดำเนินการ เพราะฉะนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรจะจัดโครงการต่อเนื่อง ปีที่ ๑ ๒ ๓ ๔ หรือ ๕ จนโครงการประสบความสำเร็จในตำบลเป้าหมาย ๑ ตำบล

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้ให้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : หน่วยงานได้นำไปให้ประชาชนที่ได้รับโครงการ แล้วให้ ประชาชนที่ได้รับการอบรมสามารถเป็นตัวอย่างให้ หมู่บ้าน ตำบล ช่างเคียงนำไปขยายผล

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน : มีการคัดเลือกประชาชนที่ได้รับโครงการ ชัดเจนมีการประชาคม ดูจากรายได้ ความพร้อมโครงการอย่างชัดเจน ลงไปดูพื้นที่ สอบถาม ความต้องการแล้วอธิบายแนวทางการดำเนินงาน มีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

๒.๓ การดำเนินงาน : เป็นระบบงานประจำปี

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : มีการควบคุม ประเมินผลทุกปีหลังจาก ส่งเสริมโครงการฯ มีการประเมินผลจากหน่วยงานสนามและหน่วยงานจากส่วนกลาง

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอะไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : เกิดจากความตั้งใจของ ผบ.หน่วย ความจริงใจที่เข้าร่วมโครงการจากชาวบ้าน และงบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง : มีการอบรมชี้แจงผู้บังคับบัญชาหน่วย การขับเคลื่อนพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน นำตัวอย่างของชุมชนที่ดีเป็นแนวทางให้หน่วยงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปแก้ไข พัฒนา และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนนั้น บุคลากรในชุมชนเป็นปราชญ์ชาวบ้าน ต่อยอดให้คนอื่นต่อไป

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจต่อหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชนอย่างไรบ้าง : ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการนำประชาชนที่สนใจเข้าศึกษาดูงานในศูนย์เรียนรู้ฯ หรือพื้นที่ตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ

๖. หากหน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอะไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง : จัดตั้งชุมชนต้นแบบ ส่งเสริมนำศักยภาพของหน่วย เขียนแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นแผน ๓ - ๕ ปี นำงบประมาณ ความรู้ ปัจจัยการผลิต ตลาดจำหน่าย ส่งเสริมต้นน้ำ กลางน้ำ ต้นน้ำ ให้จบ สอนการบริหารงาน แบบบริษัท สามารถนำรายได้มาดูแลครอบครัว ชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม

พลโท กิตติพงศ์ กาญจนาคม (เสธ. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา)

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และ แนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : ตามแผนการพัฒนาของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา ซึ่งต้องเป็นตำบลชายแดนเท่านั้น ทำให้พื้นที่ชั้นในไม่ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยเฉพาะกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และกิจกรรมโครงการพระราชดำริ รวมทั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาด้วย

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้รับงบประมาณอย่างจำกัด ทำให้การจัดสรรงบประมาณให้หน่วยรองขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้การปฏิบัติงานของหน่วยไม่สามารถ เป็นรูปธรรมได้อย่างเต็มที่งบประมาณน้อยเกินไป สำหรับโครงการพัฒนาช่วยเหลือประชาชน และโครงการเกษตรเกษตรผสมผสาน ฯ

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ : ในการปฏิบัติงาน กิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน รวมถึงกิจกรรมโครงการพระราชดำริของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งเป็นงานภาคสนาม จะต้องพิจารณาถึง ภูมิรัฐศาสตร์ และที่ดิน ของประชาชน ที่เข้าร่วมโครงการ เข้ามาเป็น ปัจจัยในการพิจารณากิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ ร่วมกันกับชุมชนสำหรับศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง การกำหนดฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงนั้น จะต้องศึกษาภูมิศาสตร์ในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อกำหนดฐาน การเรียนรู้ ที่สามารถใช้งานได้จริง และเป็นตัวอย่างที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : เครื่องมือของหน่วยพัฒนา การเคลื่อนที่ที่จะต้องออกไปปฏิบัติงานในสนามของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต มิใช่เพียงพอในการ ที่จะสนับสนุนราษฎรทั้งพื้นที่เป้าหมายดังนั้นควรจะมีการวางแผนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ และยุทธวิธีอุปกรณ์เครื่องจักรกลให้คุ้มค่า ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อสนับสนุนราษฎรต่อไป

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : ในการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม และให้เกิดความยั่งยืนจึงต้องใช้ระยะเวลาในการทำงานอย่างยาวนาน

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้ให้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : กำลังพลของหน่วยเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งที่บ้าน และการทำงานภายในหน่วย

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน: หน่วยมีการแบ่งงานกันทำ และมีความรัก สามัคคีในการทำงาน เพื่อประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของงาน

๒.๓ การดำเนินงาน : มีการวางแผนการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติงานและ แผนงบประมาณของหน่วย ที่ต้องประสานสอดคล้อง ระหว่าง คน เครื่องมือ งบประมาณ และเวลา

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : ต้องมีการติดตามประเมินผล ตลอดเวลา และในทุกขั้นตอนของการทำงาน จากผู้ปฏิบัติงาน จากประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากหน่วยเหนือ และหน่วยงาน ติดตามประเมินผล

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : ส่งเสริมให้กำลังพล และประชาชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต ประจำวัน

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบายและดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชน นำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง : หน่วยมีศูนย์การเรียนรู้ ๆ เพื่อดำเนินการส่งเสริมให้ความรู้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ผ่านงาน เกษตรผสมผสาน ๆ ในทุกปีงบประมาณ

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม : ต้องการขยายพื้นที่การพัฒนาในตำบลชั้นในที่ไม่ใช่ตำบลชายแดน และงบประมาณเพิ่มมากขึ้นในงานเกษตรผสมผสาน

๖. หากหน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอย่างไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ต้องการขยายพื้นที่จากตำบลเป้าหมายที่เป็นตำบลชายแดนอย่างเดียว เป็นเขตรับผิดชอบทั้งหมดและต้องการงบประมาณเพิ่มมากขึ้น จาก ๑ ล้านบาท เป็น ๓ ล้านบาท

พลตรี ธนินทร์ พูทองคำ รอง เสธ. หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา (บริหาร)

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และแนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : องค์กรมีการจัดโครงสร้างได้ค่อนข้างสมบูรณ์ทั้งหน่วยเหนือ หน่วยรอง ซึ่งมีความสามารถสนับสนุนได้ดี แต่ที่สำคัญมีส่วนประชาสัมพันธ์ที่ดีมากคือ สถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งใช้ในการนำเสนอเผยแพร่ได้อย่างดี

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : บุคลากรต้องได้รับการอบรมที่เข้มข้น และส่งเสริมการเรียนรู้ดูงานอื่น ๆ และโครงการหลวงให้มาก และถ้าเป็นไปได้ต้องมีหลักสูตร เช่นเดียวกับหลักสูตรจิตอาสา เพื่อเพิ่มความสามารถของบุคลากร

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : ควรต้องมีงบประมาณสนับสนุนทำหน่วยตัวอย่างที่สมบูรณ์แบบและต่อเนื่อง ต้องดำเนินกิจกรรมในสมบูรณ์ทุก ๆ มิติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

๑.๔ ปัญหาด้านระยะเวลา : ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีรูปแบบที่สมบูรณ์ตัวอย่างที่ดี คือ โครงการตามแนวพระราชดำริต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สำเร็จด้วยดี

๑.๕ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ : การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในแต่ละภูมิภาคจะต้องพิจารณาถึง ภูมิรัฐศาสตร์ พื้นที่ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เหมาะสม เช่น พื้นที่ภาคเหนือ เป็นที่สูงประชาชนนับถือศาสนาพุทธและคริสต์ จึงนิยมการเลี้ยงหมูหลุม ในพื้นที่ภาคใต้ ตอนล่างเป็นพื้นที่ร้อนชื้นฝนตกชุก ประชาชนนับถือศาสนาอิสลามนิยมการเลี้ยงแพะ

๑.๖ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : เครื่องมือ อุปกรณ์และยุทธโปกรณ์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีอายุการใช้งานนาน และล้าสมัยจะต้องมีการวางแผนในการซ่อมบำรุงและจัดหาทดแทนเครื่องมือเพิ่มเติมให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน

๑.๗ ปัญหาด้านระยะเวลา : โครงการตามแนวทางพระราชดำริต่าง ๆ จะต้องดำเนินการตามแผนงาน อย่างต่อเนื่องและอาจใช้เวลายาวนานจึงจะบังเกิดผลสำเร็จ

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : จะต้องมีการขึ้นต้นในการสำรวจ จัดทำประชาคม และประเมินความเป็นไปได้ของโครงการ รวมทั้ง ตรวจสอบความซ้ำซ้อนของงานกับส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ แล้วจึงจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณเสนอตามขั้นตอนต่อไป

๒.๒ การจัดการ และการจัดระเบียบงาน : คำนึงถึงเงื่อนไขความรู้ และการบริหารจัดการ โดยให้งานชัดเจน มีเหตุผล เหมาะสมกับภูมิสังคม เหตุการณ์ สถานการณ์ โดยพัฒนาและดำเนินการด้วยความเป็นธรรม

๒.๓ การดำเนินงาน : คำนึงถึง เหตุผลว่าถูกต้องตามทำนองครองธรรมหรือไม่ มีเหตุผล และผลจะเป็นอย่างไรที่ดำเนินการหรือไม่ ได้ตามวัตถุประสงค์และมีผลสัมฤทธิ์หรือไม่ จะเป็นผลได้ผลเสียกับใครต้องอยู่ภายใต้สถานะของคุณธรรม

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : จะต้องมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ทุกขั้นตอนจากหน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชน

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอะไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : ใช้ระบบ ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของงาน

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไร : ให้ดำเนินงานภายใต้นโยบายหลัก คือ “ความสุขของประชาชน คือความสุขของเรา” โดยการไปที่บุคคล ชุมชน พื้นที่ภายใต้การเทิดทูนสถาบันหลักของชาติ

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชนอย่างไรบ้าง : ต้องการการสนับสนุนด้านกำลังพลและงบประมาณ

๖. หาก หน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอะไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ทำความเข้าใจและนำความรู้ที่ถูกต้องให้กับประชาชน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ให้ลึกซึ้งทั้ง ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข นำไปสู่ความสำเร็จ และให้มี วิทยากรประจำทุกศูนย์การเรียนรู้ฯ หรือ ส่งเสริมวิทยากรแกนนำเพื่อไปขยายผลสู่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมและที่สำคัญ

ผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และ แนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : โครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจัดได้เหมาะสมลงตัว เพียงแต่อัตราการจัดกำลังพลที่บรรจุลงในแต่ละตำแหน่ง อาจจะไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับมอบขึ้นมาในภายหลัง

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : ในการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น กระทำใน ๒ ส่วนส่วนแรกคือส่วนของการปฏิบัติงานในสนามโดยหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตดำเนินกิจกรรมผ่าน กิจกรรมพัฒนา

และช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำรินในเรื่องเกษตรผสมผสาน ซึ่งในส่วนนี้ มีการจัดอัตรากำลังพล เพื่อรองรับภารกิจอย่างชัดเจนข้อขัดข้องที่เกิดขึ้นคือ มีการบรรจุกำลังพลเพียงประมาณ ร้อยละ ๕๐ จึงทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มขีดความสามารถ ในส่วนของ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ซึ่งเป็นอีกภารกิจหนึ่งในการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ประชาชน ศูนย์การเรียนรู้ฯ นี้มีวัตถุประสงค์ ที่จะจัดทำตัวอย่างให้ประชาชนได้เข้ามาเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนา ประกอบอาชีพสร้างรายได้ลดรายจ่ายให้กับประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย ซึ่งปัจจุบันไม่มีอัตรา ที่แท้จริงรองรับจำเป็นต้องใช้อัตรากำลังจากที่อื่นเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ และนอกจากนี้เจ้าหน้าที่ศูนย์ การเรียนรู้ฯ ยังขาดความสามารถในการถ่ายทอดหรือขาดวิชาครู เพื่อให้ราษฎรหรือประชาชน สนใจเรียนรู้และเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงวิธีการที่จะต้องแก้ปัญหาเรื่องนี้คือ ต้องมีแผนงานในการพัฒนาให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่และบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ฯ ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงและเจ้าหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้ในการปฏิบัติได้จริงและถ่ายทอดได้จริงต่อไป อีกประเด็นคือเจ้าหน้าที่ ของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและศูนย์การเรียนรู้ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะต้องมีการวางแผน ถึงความก้าวหน้าในชีวิต ให้กับเจ้าหน้าที่เหล่านี้รวมทั้ง ในกิจกรรมบางกิจกรรมที่สามารถ มีรายได้ เสริมให้กับราษฎรให้กับราษฎรและเจ้าหน้าที่ที่ควรที่จะดำเนินการ เช่น ที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ จะต้อง มีการแบ่งสัดส่วนรายได้ที่เกิดจากศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้กับเจ้าหน้าที่ให้กับศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อดำรงสภาวะบำรุงสภาพของศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อไปได้ด้วย

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : ในปัจจุบัน ด้วยปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ในการบริหารประเทศทำให้การจัดสรรงบประมาณ ลงมายังหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จะต้องจัดลำดับความเร่งด่วนจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ ปัญหาอีกประการหนึ่งคือการส่งจ่าย งบประมาณ บางโครงการจะไม่สอดคล้องกับปริมาณงาน และบางครั้งการส่งจ่ายงบประมาณล่าช้า ทำให้เกิดผลในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณในภายหลัง

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ : ปัญหาภูมิศาสตร์ เป็นปัญหาหลักในการที่จะดำเนินการในการทำงานในพื้นที่ภาคใต้และพื้นที่ภาคเหนือการพัฒนา ส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนจะไม่เหมือนกัน ปรียบทางศาสนาทำให้การส่งเสริมอาชีพได้ ไม่เหมือนกัน สภาพภูมิอากาศพื้นที่ปฏิบัติงานพื้นดินก็จะทำให้การปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ได้ ไม่เหมือนกัน และประการสำคัญก็คือ พื้นที่ในการทำกิจกรรมศูนย์การเรียนรู้ฯ ของแต่ละหน่วย ไม่เท่ากัน จึงไม่สามารถที่จะทำกิจกรรมได้เหมือนกันได้ ในกรณีจำนวนพื้นที่ของราษฎรที่จะเข้าร่วม กิจกรรมหากมีพื้นที่น้อยก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานในกิจกรรมโครงการพระราชดำริได้ตาม วัตถุประสงค์

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : เครื่องมือเครื่องใช้และ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มาปัจจุบัน เป็นอุปกรณ์ ที่มีอายุมากค่อนข้างเก่าซึ่งไม่สามารถที่จะปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ที่มีอัตราการสิ้นเปลืองสูง และ มีการซ่อมแซมในราคาที่สูงแพงมาก ซึ่งจะมีผลต่อต้นทุนในการปฏิบัติงาน และจำนวนเครื่องมือ เครื่องใช้ในปัจจุบันสามารถดูแลกิจกรรมภายในหน่วยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ก็ได้ แต่ในการสนับสนุน ประชาชนจะต้องมีการวางแผนจัดลำดับความเร่งด่วนให้เหมาะสม

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : หน่วยบัญชาการทหารพัฒนากำหนดระยะเวลาในการทำงานตามปีงบประมาณไว้ ๑ ปีต่อ ๑ ตำบลเป้าหมาย ซึ่งบางครั้งก็ไม่สอดคล้องกับปริมาณงานหรือจำนวนงานที่จะต้องปฏิบัติอาจจะต้องพิจารณาเองงานเป็นตัวตั้งในการทำงานว่างานชิ้นนั้นควรจะใช้ระยะเวลานานเท่าไร

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : การวางแผนก่อนเข้าปฏิบัติงานจะต้องมีการสืบสภาพเพื่อหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดหลังจากนั้นก็มีการประชาคมสอบถามความต้องการของราษฎรในพื้นที่เพื่อได้รับทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของราษฎร การมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ มีผลต่อการเสนอความต้องการของราษฎร ถ้าวรรวมมือกันเป็นหนึ่งก็จะทำให้ได้รับทราบความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน : การจัดการและการจัดระเบียบงานเมื่อได้ข้อมูลความต้องการของราษฎรแล้วก็จะมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ถึงความเหมาะสมของสถานที่ที่จัดทำโครงการความเหมาะสมของราษฎรแล้วจัดลำดับความเร่งด่วนอย่างเป็นธรรมพร้อมทั้งเข้าดำเนินโครงการโดยประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ การดำเนินงาน : ก่อนเข้าทำโครงการ จะมีการเข้าไปพบราษฎรและทำความเข้าใจให้ความรู้สร้างความมั่นใจความภาคภูมิใจให้กับราษฎรในการเข้าร่วมโครงการโดยสื่อถึงการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่ามีความสำคัญเพียงไรปฏิบัติแล้วได้ผลดีอย่างไร เป็นต้น

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : มีการติดตามประเมินผลโดยมีการมาตรวจเยี่ยมราษฎรเป็นระยะเพื่อดูผลผลิตผลลัพธ์ ว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ พร้อมกันนั้นมีการกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามโครงการของราษฎรให้เป็นไปตามหลักการและมีหน่วยงานจากส่วนกลางเข้ามาติดตามประเมินผลความสำเร็จของโครงการต่อไป

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : หน่วยงานแต่ละหน่วยงานมีสิ่งมีค่าที่สุดคือบุคลากรของแต่ละหน่วยงานการที่จะนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารนั้นจะต้องมีการอบรมทำความเข้าใจบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ความเข้าใจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนและของแท้จึงสามารถจะดำเนินการให้เป็นผลดี เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการวางแผนในการอบรมพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจัง

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไร : หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาหน่วยขึ้นตรงอยู่ทั่วประเทศ การที่จะให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องอาศัยหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ทั่วประเทศเป็นตัวกระจายองค์ความรู้ให้แก่ประชาชนซึ่งแนวนโยบายก็คือส่วนกลางจะต้องเปรียบเสมือนโรงเรียน โดยให้หน่วยภูมิภาคเข้ามาเรียนรู้และนำไปสู่ประชาชน ซึ่งจะต้องเรียนรู้อย่างจริงจังเพื่อที่จะนำไปสอนชาวบ้านได้ ในส่วน

ของหน่วยงานตามภูมิภาคก็จะจัดศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อให้ราษฎรเข้ามาดูงานแล้วนำไปเผยแพร่ผ่านกิจกรรมการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริต่อไป

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชนอย่างไรบ้าง : ในความช่วยเหลือที่ต้องการเพื่อเผยแพร่ส่งเสริมความเข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชน ควรที่จะมีการบูรณาการกับหน่วยงานอื่น ๆ มากกว่านี้ เพราะงานแต่ละงานอาจจะมีลักษณะที่เหมือนกัน บางครั้งก็เป็นงานที่ซ้ำซ้อน บางครั้งก็เป็นงานที่ซ้ำเสริม แต่ถ้ามีการบูรณาการและสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว จะทำให้เกิดการส่งเสริมทำงานทดแทน และเสริมกันแทนการซ้ำซ้อน ซึ่งจะทำให้ภารกิจที่ได้รับมอบประสบความสำเร็จในพื้นที่ปฏิบัติงาน ควรที่จะมีการระบุทบทวนภารกิจให้ชัดเจนของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

๖. หากหน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอะไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ควรที่จะมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและโครงการพระราชดำริโดยเฉพาะงานเกษตรผสมผสานให้มากกว่าเดิมในพื้นที่เป้าหมาย ปัจจุบันแผนงานโครงการที่จะนำไปสู่ความใกล้ชิดชาวบ้าน ก็คือโครงการ ส่งเสริมอาชีพพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและโครงการเกษตรผสมผสานซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนได้โดยตรงทั้งนี้หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องนำราษฎรไปศึกษาดูงานที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อดูต้นแบบในการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาใช้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนรวมทั้งส่งเสริมราษฎรในกิจกรรมโครงการพระราชดำริ ในงานเกษตรผสมผสาน ซึ่งโครงการดังกล่าวสามารถทำให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

เจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และ แนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : ปัญหาด้านโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นมาภายหลังและมีงบประมาณในการสนับสนุน โดยมีหลักการจัดทำศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ในการประกอบอาชีพของราษฎรในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ทั้ง ๓๐ หน่วย ซึ่งที่ผ่านมาไม่ได้มีโครงสร้างอัตราที่แท้จริงรองรับหน่วยจะต้องนำกำลังพลจากส่วนอื่น ๆ มาปฏิบัติหน้าที่

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : ไม่เหมาะสม เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนกำลังพลของผู้ปฏิบัติงานในสนามในภาพรวม จึงจำเป็นต้องมีการหมุนเวียนกำลังพลเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในงานต่าง ๆ โดยเฉพาะงานของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บางส่วนไม่ได้จัดเจ้าหน้าที่ประจำในการปฏิบัติงาน แต่จะมอบหมายให้กำลังพลบางท่านหมุนเวียนเข้ามาปฏิบัติงานแทน และใช้กำลังพลที่มีขีดความสามารถบางท่านปฏิบัติงานหลักของตัวเองแล้วมาปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้ฯ

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น ๔ ส่วนได้แก่ พื้นที่ส่วนกลาง พื้นที่ส่วนฐานการเรียนรู้ พื้นที่ ๑ ไร่พอเพียง และพื้นที่การตลาด ซึ่งแต่ละพื้นที่จะต้องใช้งบประมาณในการดำรงอยู่ของกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมบางกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ไม่สามารถที่จะก่อให้เกิดรายได้นำมาเลี้ยงดูส่วนของตัวเองได้ จำเป็นต้องอาศัยรายได้จากส่วนอื่น ๆ มาช่วยในการดำเนินการ ซึ่ง ไม่เพียงพอในการดำเนินการในภาพรวม จำเป็นที่จะต้องได้รับการสนับสนุนสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา หรือจากผู้บังคับหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้กิจกรรมสามารถดำรงอยู่ได้

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ : ด้านพื้นที่ปฏิบัติการของศูนย์การเรียนรู้ปัจจุบันศูนย์การเรียนรู้ฯ จะต้องประกอบด้วย ๔ ส่วนคือ ๑. พื้นที่ส่วนกลาง ซึ่งเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ภาพรวม ๒. พื้นที่ฐานการเรียนรู้ก็จะเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านอาชีพต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ลดรายจ่ายให้กับราษฎรที่เข้ามาศึกษาดูงานซึ่งในส่วนนี้จะต้องทำให้เกิดการปฏิบัติได้จริง ๓. ๑ ไร่พอเพียง เป็นการจัดพื้นที่ตัวอย่างที่ สำหรับราษฎรที่มีพื้นที่ไม่มากนักให้เข้ามาศึกษาดูงานว่าพื้นที่ ๑ ไร่ก็สามารถที่จะสร้างรายได้สร้างความมั่นคงให้กับตัวเองและครอบครัวได้ ๔. คือส่วนการตลาดเมื่อสร้างอาชีพขึ้นมาแล้ว อาจจะต้องสามารถหาตลาด เพื่อรองรับอาชีพหรือรองรับผลผลิตที่เกิดขึ้นจากอาชีพนั้น เพื่อที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการหรือราษฎรมีรายได้ในการประกอบอาชีพในการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขต่อไป จำเป็นต้องจัดให้เหมาะสมกับข้อจำกัดข้างต้น

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : สำหรับวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ของศูนย์การเรียนรู้ฯ ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่นั้น จะไม่มีเครื่องจักรกลเป็นของตัวเอง ต้องอาศัยจาก หน่วยช่างพัฒนาเข้ามาทำงานจึงจะสามารถดำเนินการได้ ซึ่งเครื่องจักรกลเหล่านี้หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ก็ไม่สามารถที่จะนำไปสนับสนุนราษฎรในพื้นที่ในการทำกิจกรรมเหมือนศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้อย่างครบถ้วน จึงควรมีการวางแผนจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้ และยุทโธปกรณ์รวมทั้งเครื่องจักรกลที่จำเป็นสำหรับศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ และเครื่องจักรกลเหล่านี้หรือเครื่องมือเหล่านี้ต้องสามารถใช้ร่วมกับชุมชนได้โดยมีการวางแผนในการทำงานอย่างรัดกุมและมีประสิทธิภาพ

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : การทำงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงนั้นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นตามแผนงานประจำปีของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่แบ่งมอบพื้นที่เป้าหมาย ๑ ตำบลต่อ ๑ ปีงบประมาณนั้น จะต้องสร้างความต่อเนื่องต่อไปก็คือหน่วยจะต้องเข้ามาติดตามประเมินผลและขยายผลในปีต่อ ๆ ไปด้วย

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้ให้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จะต้องมีการวางแผนในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ฯ ร่วมกับชุมชน โดยอาศัยเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาช่วยกันดำเนินการให้เหมาะสมกับ สภาพภูมิศาสตร์สถานการณ์ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน : ในการจัดการในการจัดระเบียบของ การดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ฯ นั้น จะต้อง มีการวางแผนมีระเบียบวิธีปฏิบัติ และการจัดทำแนวทาง คู่มืออย่างชัดเจน

๒.๓ การดำเนินงาน : ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯ ต้องนำเอาหลักการ ทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ ๙ รวมทั้งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการดำเนินการของศูนย์ฯ เพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามาศึกษาดูงาน แนะนำเอาไปปฏิบัติ

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : ต้องมีการติดตามประเมินผลตลอดเวลา จากทุกภาคส่วน

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อนำเอาหลักการข้างต้นมาใช้ในการบริหารงานเพื่อการสนับสนุน งานพัฒนาเพื่อความมั่นคงนั้น ศูนย์การเรียนรู้ฯ จะต้องมีการพัฒนาตัวเองให้สมบูรณ์เหมาะสม กับชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างแท้จริงโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะจาก ภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชน นำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง : ในงานมีการกำหนดนโยบาย ใดๆหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาหน่วยขึ้นตรงอยู่ทั่วประเทศการที่จะให้ประชาชนนำเอาหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะต้องอาศัยหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่ทั่วประเทศเป็นตัวกระจาย องค์ความรู้ให้แก่ประชาชนซึ่งแนวนโยบายก็คือหักส่วนกลางจะต้องเปรียบเสมือนโรงเรียน โดยให้ หน่วยภูมิภาคเข้ามาเรียนรู้และนำไปสู่ประชาชน ซึ่งจะต้องเรียนรู้อย่างจริงจังเพื่อที่จะนำไปสอน ชาวบ้านได้ในส่วนของหน่วยงานตามภูมิภาคก็จะจัดศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อให้ราษฎรเข้ามาดูงานแล้ว นำเอาไปเผยแพร่ผ่านกิจกรรมการพัฒนาช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริต่อไป

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชน อย่างไรบ้าง : ต้องการงบประมาณบุคลากร และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๖. หากหน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอย่างไร และต้องการ การสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ควรที่จะมีโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมอาชีพและโครงการ พระราชดำริโดยเฉพาะงานเกษตรผสมผสานให้มากกว่าเดิมในพื้นที่เป้าหมาย ปัจจุบันแผนงาน โครงการที่จะนำไปสู่ความใกล้ชิดชาวบ้าน ก็คือโครงการส่งเสริมอาชีพพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และโครงการพระราชดำรินงานของเกษตรผสมผสาน ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนได้โดยตรง ทั้งนี้หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องนำราษฎรไปศึกษาดูงานศูนย์เรียนรู้ฯ เพื่อดูต้นแบบในการพัฒนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและนำมาใช้ส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในกิจกรรมการพัฒนา และช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งส่งเสริมราษฎรในกิจกรรมโครงการพระราชดำรินงานของเกษตร

ผสมผสาน ซึ่งโครงการดังกล่าวสามารถทำให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้

ผู้แทนเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑. ปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัย และ แนวทางการแก้ไข ในการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ได้แก่

๑.๑ ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร : โครงสร้างองค์กรในระดับของเจ้าหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิต ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาซึ่งอยู่ตามหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่ทั้ง ๓๐ หน่วยนั้น มีโครงสร้างอัตราการจัดเพื่อรองรับกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่ในสนามเป็นหลัก โดยเข้าไปทำกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนในเรื่องการส่งเสริมอาชีพให้กับราษฎร และทำกิจกรรมโครงการพระราชดำริในเรื่องงานเกษตรผสมผสาน จัดกำลังพลเข้าไปช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ จัดทำเกษตรพอเพียงให้แก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นต้นแบบของหมู่บ้านประมาณ ๑๕ - ๒๐ ครัวเรือนในตำบลเป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ ในส่วนของศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นภายหลังดังนั้นจึงไม่มีโครงสร้างอัตราเพื่อปฏิบัติงานในการกิจดังกล่าว จะต้องมีการจัดสรรกำลังพลมารองรับงานในส่วนนี้ จึงทำให้การเกิดการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงานรวมทั้งบุคลากร ก็ขาดความรู้และความชำนาญในการทำงาน

๑.๒ ปัญหาด้านบุคลากร : บุคลากรในปัจจุบันยังมีปริมาณไม่เพียงพอเนื่องจากมีการบรรจุน้อยกว่าอัตราที่ควรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงาน ได้ ตามความสามารถ ทำให้หลายคนต้องรับหน้าที่ในหลาย ๆ หน้าที่ประสิทธิภาพในการทำงานอาจลดลง และปัญหาเรื่องการบรรจุคนให้ตรงกับความต้องการยังต้องมีการปรับเปลี่ยนจึงจะทำงานได้ตามตำแหน่งและหน้าที่

๑.๓ ปัญหาด้านงบประมาณ : งบประมาณในการปฏิบัติงาน ของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ในกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และกิจกรรมโครงการพระราชดำริในเรื่องงานเกษตรผสมผสาน งานเหล่านี้จะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการให้เกิดโครงการในพื้นที่เป้าหมาย งบประมาณที่ได้รับมีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่จัดให้เกิดรูปธรรมอย่างเต็มที่ จำเป็นต้องจัดลำดับความเร่งด่วนของกิจกรรมบางกิจกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างในชุมชน

๑.๔ ปัญหาด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ : ศูนย์เรียนรู้ฯ หลาย ๆ ศูนย์ จะมีพื้นที่ไม่เพียงพอในการแบ่งสัดส่วนขององค์ประกอบทั้ง ๔ ส่วน และศูนย์เรียนรู้ฯ บางส่วน บางศูนย์ จะควรที่จะมีการพัฒนาฐานการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ฐานการเรียนรู้ทุกฐานควรที่จะให้ผู้ที่มาศึกษาดูงานนำไปปฏิบัติได้จริงบนพื้นฐานของความเป็นจริง เช่น ในพื้นที่ภาคใต้ ประชาชนนับถือศาสนาอิสลามเพราะฉะนั้นไม่ควรส่งเสริมการเลี้ยงหมูหลุม ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือราษฎรนิยมเลี้ยงโคกระบือเพราะฉะนั้นศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรที่จะมองประเด็นความเป็นไปได้ในการจัดฐานการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรู้ในส่วนนี้ด้วย

๑.๕ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ : หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่เก่าและล้าสมัยจะต้องมีการวางแผนปรับปรุง และจัดหาทดแทนเพื่อให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน และจะต้องมีการวางแผนการใช้งานร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการใช้งานที่คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

๑.๖ ปัญหาด้านระยะเวลา : มีกิจกรรมบางกิจกรรมของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตในเรื่องกลุ่มอาชีพจะต้องใช้เวลามากกว่า ๑ ปีงบประมาณในการดำเนินการ เช่น กลุ่มเลี้ยงวัวอาจจะต้องใช้ระยะเวลา ๔-๕ ปี

๒. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารงานหรือไม่ ถ้านำมาใช้ให้นำมาใช้อย่างไรบ้าง

๒.๑ การวางแผน : เนื่องจากงานของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการปฏิบัติงานภาคสนามที่จะต้องออกไปสัมผัสกับประชาชนในพื้นที่การพัฒนาโดยตรง ดังนั้นในการดำเนินงานจะต้องมีการวางแผนอย่างรัดกุม ตามขั้นตอนของการดำเนินงาน เริ่มตั้งแต่การเข้าสำรวจพื้นที่ การทำประชาคม การวิเคราะห์ศึกษาความเป็นไปได้ของงานการตรวจสอบความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ๆ และการวางแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้งบประมาณเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และอนุมัติแผนงานในการดำเนินงานตามแผนงานประจำปีงบประมาณต่อไป

๒.๒ การจัดการและการจัดระเบียบงาน : จะต้องมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติประจำหลักการวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจนเหมาะสมและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

๒.๓ การดำเนินงาน : การดำเนินงานของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้งบประมาณ ที่หน่วยได้เสนอไว้และได้รับอนุมัติจากหน่วยเหนือ

๒.๔ การควบคุมและการประเมินผล : จะต้องมีการติดตามประเมินผลตามแผนการปฏิบัติงาน ดูผลผลิตผลลัพธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมคุ้มค่าและเกิดประโยชน์กับประชาชนและชุมชนอย่างแท้จริง โดยมีการตรวจสอบ จากทั้งภาคเอกชน หน่วยงาน และหน่วยงานตรวจสอบอื่น ๆ

๓. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น : การปฏิบัติงานของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความรู้ในเรื่องของการเป็นวิทยากรการถ่ายทอดความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ชุมชนในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ความสามารถที่แท้จริงและความตั้งใจในการทำงาน ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาบุคลากรวิทยากรเจ้าหน้าที่ของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งหาแรงจูงใจเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง : สำนักงานภาคและหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่มีเครื่องมือและยุทธศาสตร์ในการที่จะพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่สำหรับการสนับสนุนประชาชน มีความสามารถในการสนับสนุนได้อย่างจำกัด

๕. ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม : ต้องการความร่วมมือการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป้าหมายภาคภูมิภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เข้ามาช่วยกันในการกำหนดแนวทางและร่วมกันปฏิบัติงาน

๖. หากหน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอย่างไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง : ในการจัดทำฐานการเรียนรู้ ควรที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมของฐานการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ทำงาน และให้ได้ประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชนในพื้นที่

สังเคราะห์บทสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับ ปัจจัย ปัญหา และอุปสรรค ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ความคิดเห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจากปัจจัยหลายประการที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและยุทธโธปกรณ์ ปัจจัยด้านเวลา และได้ให้ความคิดเห็นถึงปัญหา และอุปสรรคที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างองค์กร

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากโครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เนื่องจากหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งมาเป็นเวลานาน โดยเปลี่ยนแปลงนามหน่วยมาจากกองอำนวยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป. กลาง) โครงสร้างในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ได้รองรับการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายได้แก่ การก่อสร้างเส้นทางในชนบท การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ การพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และเกษตรผสมผสาน ซึ่งในปัจจุบันภารกิจของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้น หน่วยรับภารกิจเพิ่มเติมในเรื่องการบรรเทาสาธารณภัย การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ รวมถึงการขยายงานของงานเกษตรผสมผสานตามแนวทางพระราชดำริเป็นโครงการพระราชดำริเต็มรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมย่อยหลาย ๆ กิจกรรม โดยโครงสร้างในปัจจุบัน ยังไม่ได้มีการปรับปรุง เพื่อรองรับภารกิจงานที่เพิ่มเติม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการวางแผนในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อให้สามารถรองรับภารกิจที่เพิ่มเติมขึ้นมาโดยเฉพาะภารกิจในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง โดยกำหนด

โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ฯ กำหนดโครงสร้างของหน่วยงานรับผิดชอบโครงการพระราชดำริ ที่มีอัตรากำลังพลถาวรเพื่อให้ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากร

จากการศึกษาวิจัยพบว่าปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาและอุปสรรคด้านบุคลากร โดยในที่นี้แบ่งออกเป็น ๓ กรณีได้แก่

๒.๑ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ซึ่งเกิดจากการบรรจุบุคลากรได้ไม่ครบ โดยเฉพาะในหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาบรรจุกำลังพลประมาณ ร้อยละ ๕๐ ของกำลังพลที่ปฏิบัติหน้าที่จริง จึงจำทำให้ขาดแคลนกำลังพลที่จะปฏิบัติงานในภาพรวม จึงมีการหมุนเวียนกำลังพลเข้าปฏิบัติหน้าที่ในภารกิจงานต่าง ๆ โดยภารกิจของการพัฒนาเพื่อความมั่นคงนั้นรับผิดชอบโดยหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งแต่ละหน่วยได้รับการบรรจุกำลังพลไม่เพียงพอ ทำให้กำลังพลจะต้องปฏิบัติงานในหลาย ๆ หน้าที่พร้อมกัน หรืออาจต้องหมุนเวียนกำลังพลจากส่วนอื่นเข้ามาช่วยปฏิบัติงานในการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ในกรณีของศูนย์การเรียนรู้ฯ ซึ่งไม่ได้มีโครงสร้างอัตราการจัดกำลังพลที่ชัดเจน ก็จะเป็นการ หมุนเวียนเอากำลังพล จากหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือส่วนอื่น ๆ เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ หน่วยควรมีการวางแผนบรรจุกำลังพลให้เพียงพอในการทำงาน

๒.๒ ปัญหาเรื่องความรู้ความสามารถของบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสนับสนุนงานพัฒนา เพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา พบว่า กำลังพลส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความสามารถความเข้าใจในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ และยังขาดความสามารถในการถ่ายทอดความรู้หากความสามารถในการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งในการนี้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรที่จะมีแผนในการพัฒนาบุคลากร เจ้าหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิต เจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้มีความรู้ความสามารถในเรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิชาครูให้กับประชาชนในพื้นที่

๒.๓ ปัญหาเรื่องแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่และบุคลากรในการทำงาน เพื่อนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อความมั่นคง ซึ่งในการนี้หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการวางแผน สร้างความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการของเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและเจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน และนอกจากนี้ในส่วนของศูนย์การเรียนรู้ฯตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้ฯ มีรายได้ที่เกิดจากการทำงาน ซึ่งส่วนนี้สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนา ภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้เกิดความยั่งยืนและมั่นคงและสามารถกำหนดเป็นผลการตอบแทนให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้อีกทางหนึ่งได้ เช่น ฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ เมื่อครบวงจรอบ จะมีรายรับจากการขายพืชและสัตว์ที่ได้ดำเนินการ รายได้ส่วนนี้สามารถนำมาแบ่งเป็นสัดส่วน และส่วนหนึ่งสามารถใช้เป็นค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแรงจูงใจได้อีกทางหนึ่ง

๓. ปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยแบ่งเป็นปัญหาหลัก ๆ ดังนี้

๓.๑ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงานของกิจกรรมพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริ ทำให้ไม่สามารถสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ทุกโครงการ จำเป็นที่จะต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วนและคัดเลือกโครงการที่เห็นว่า มีความจำเป็นและสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริงขึ้นมาดำเนินการในส่วนของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงงบประมาณที่ได้รับจัดเป็นงบประมาณที่เป็นจำนวนจำกัดเพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายในหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัยดูงานของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งการขาดแคลนงบประมาณจะทำให้ศูนย์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ไม่สมบูรณ์ ที่จะให้ประชาชนเข้ามาศึกษาดูงาน ในกรณีนี้ จำเป็นที่จะต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดำเนินงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง หรือถ้าไม่สามารถดำเนินการได้จะต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วนของงานให้สำเร็จเป็นงานไป

๓.๒ การขาดแคลนความต่อเนื่องในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการปฏิบัติงานหรือการดำเนินงาน ทำให้โครงการหลาย ๆ โครงการในกิจกรรมพัฒนาเพื่อความมั่นคง จะต้องหยุดชะงัก และไม่ประสบความสำเร็จ หรือดำเนินการต่อไปได้อย่างไรซ้ำ ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการจัดสรรงบประมาณควบคู่ไปกับการกำหนดระยะเวลาในการทำงาน เพื่อให้สามารถทำงานในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างประสบความสำเร็จ เช่น โครงการเลี้ยงวัว จะต้องใช้ระยะเวลา ๔-๕ ปี เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนโครงการได้อย่างครบวงจรดังนั้น ควรมีการสนับสนุน งบประมาณต่อเนื่องเป็นปี ๆ ไปตามแต่กิจกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อกิจกรรมได้เกิดขึ้นครบวงจรและสามารถทำให้เกิดรายได้กับโครงการได้อย่างถาวรและยั่งยืน

๓.๓ งบประมาณตามโครงการได้รับล่าช้าทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จตามหวังระยะเวลา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรมีการเร่งรัดให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณของโครงการลงสู่หน่วยปฏิบัติได้ทันหวังระยะเวลาในการดำเนินงาน หรือในกรณีที่ได้รับงบประมาณล่าช้าก็ควรมีการผ่อนผันระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อให้สามารถจัดทำโครงการได้สำเร็จคล่องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายต่อไป

๓.๔ นโยบายให้ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงดำเนินการกิจกรรมภายในโครงการเพื่อให้มีรายรับและสามารถดูแลกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ จะต้องมีการพิจารณาความเป็นไปได้ของโครงการก่อนดำเนินการ เนื่องจากว่ากิจกรรมหลายส่วนของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้มีรายรับ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนอื่น ๆ ดังนั้นหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาจึงควรมีการวางแผนในการจัดการเรื่องการสนับสนุนงบประมาณและการจัดการเรื่องรายรับของศูนย์การเรียนรู้ฯ แต่ละศูนย์ให้ชัดเจน เพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ สามารถดำรงกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่จะทำให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ ประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องมียกงบประมาณในการลงทุนเพื่อทำให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ มีความสมบูรณ์

ทั้ง ๔ ส่วนอันได้แก่ พื้นที่ส่วนกลาง ๑ ไร่พอเพียง ฐานการเรียนรู้และการตลาด ซึ่งในส่วนของ ๑ ไร่พอเพียง และฐานการเรียนรู้ จะต้องมีการวางแผนในการบริหารจัดการที่ดี เพื่อให้เกิดรายได้มาบริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้อย่างเพียงพอ โดยไม่ต้องพึ่งพางบประมาณจากภายนอกในอนาคต

๔. ปัญหาและอุปสรรค ด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยพบว่า พื้นที่เป้าหมาย ที่ตั้ง ขนาดของพื้นที่ที่จัดทำโครงการ และภูมิรัฐศาสตร์ของการปฏิบัติงาน ที่แตกต่างกันส่งต่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน และกิจกรรมโครงการพระราชดำริที่ไม่เหมือนกัน ดังนี้

๔.๑ ด้วยสภาพภูมิรัฐศาสตร์ ที่แตกต่างกัน ทำให้กิจกรรมของโครงการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริแตกต่างกัน โดยเฉพาะศูนย์การเรียนรู้ทุกพื้นที่ จะมีโครงสร้างพื้นฐานเหมือนกัน คือประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง ๑ ไร่พอเพียง ฐานการเรียนรู้ และการตลาด แต่กิจกรรมย่อยในฐานการเรียนรู้จะต้องเปลี่ยนแปลงตามพื้นที่ภูมิศาสตร์รัฐศาสตร์ของแต่ละพื้นที่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมความเป็นไปได้ ประชาชนสามารถเข้ามาศึกษาดูงานแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ ดังนั้น ศูนย์การเรียนรู้ฯ ควรมีพื้นที่สาธิตการปลูกพืชไร่ ในพื้นที่ภาคใต้ประชาชนทำสวนยางพารา ปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนั้น ศูนย์การเรียนรู้ฯ น่าจะมีการสาธิตการทำสวนยางพารา การกรีดยาง และการทำสวนปาล์มน้ำมัน เป็นต้น และกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพก็ควรเลือกกิจกรรมที่ใช้ทรัพยากรภายในชุมชน

๔.๒ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ ในการดำเนินกิจกรรมโครงการพระราชดำริในกิจกรรมเกษตรผสมผสาน จำเป็นจะต้องเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีพื้นที่ทางการเกษตรเป็นของตนเอง เพื่อที่จะทำกิจกรรมทางการเกษตรปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ขุดสระในไร่นาสวนผสม กรณีที่เกษตรกรไม่มีพื้นที่ทำกิน ก็ไม่สามารถที่จะเข้าร่วมโครงการได้ ส่วนกรณีส่วนศูนย์การเรียนรู้ฯ ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ บางหน่วยมีพื้นที่ในการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ฯ น้อย ก็อาจสามารถทำเป็นตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางได้ตามสมควร ตามพื้นที่และปัจจัยที่มีอยู่

๕. ปัญหาและอุปสรรคด้านวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และยุทโธปกรณ์

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือและยุทโธปกรณ์ เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยพบว่า

๕.๑ หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่เก่าและล้าสมัยจะต้องมีการวางแผนปรับปรุง และจัดหาทดแทนเพื่อให้เพียงพอในการปฏิบัติงาน พบว่า วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือและยุทโธปกรณ์ ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ ที่จะต้องออกไปปฏิบัติงานในสนามของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตมีไม่เพียงพอในการที่จะสนับสนุนราษฎรทั้งพื้นที่เป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นควรจะมีการวางแผนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้และยุทโธปกรณ์เครื่องจักรกลให้คุ้มค่า ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อสนับสนุนราษฎรต่อไป

๕.๒ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และยุทธโศปกรณ์ ของศูนย์การเรียนรู้ฯ ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ จะไม่มีเครื่องจักรกลเป็นของตัวเองต้องอาศัยจากหน่วยช่างพัฒนาเข้ามาทำงาน จึงจะสามารถดำเนินการได้ ซึ่งเครื่องจักรกลเหล่านี้หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ที่ไม่สามารถที่จะนำไปสนับสนุนราษฎรในพื้นที่ในการทำกิจกรรมให้เหมือนในศูนย์เรียนรู้ฯ ได้อย่างครบถ้วนราษฎรจึงไม่สามารถที่จะนำโครงการไปปฏิบัติได้จริง จึงควรมีการวางแผนจัดสรรเครื่องมือเครื่องใช้ และยุทธโศปกรณ์รวมทั้งเครื่องจักรกลที่จำเป็นสำหรับศูนย์การเรียนรู้ฯ ให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ และเครื่องจักรกลเหล่านี้หรือเครื่องมือเหล่านี้ต้องสามารถใช้ร่วมกับชุมชนได้โดยมีการวางแผนในการทำงานอย่างรัดกุมและมีประสิทธิภาพ

๖. ปัญหาและอุปสรรคด้านเวลา

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านเวลาส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา พบว่า

๖.๑ การทำกิจกรรมของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่เป้าหมายประจำปีงบประมาณ กำหนดระยะเวลาการดำเนินการไว้พื้นที่ละ ๑ ปี ทำให้กิจกรรมที่ต้องใช้เวลาในการทำยาวนานและต่อเนื่องไม่สามารถกระทำได้ การกำหนดให้ปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายแต่ละพื้นที่เพียงระยะเวลา ๑ ปี ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาอาจไม่เหมาะสม ควรที่จะกำหนดระยะเวลาของการปฏิบัติโครงการในระยะเวลาที่สามารถปฏิบัติได้จริง เพื่อให้โครงการได้สัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพ เช่น กลุ่มเลี้ยงวัวอาจจะต้องใช้ระยะเวลา ๔-๕ ปี ในการดำเนินการโครงการให้ประสบผลสำเร็จ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาควรจัดโครงการต่อเนื่อง ๔-๕ ปี จนโครงการประสบความสำเร็จในตำบลเป้าหมาย ๑ ตำบล

๖.๒ การทำงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความมั่นคงนั้นจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นตามแผนงานประจำปีของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่แบ่งมอบพื้นที่เป้าหมาย ๑ ตำบลต่อ ๑ ปีงบประมาณนั้นจะต้องสร้างความต่อเนื่องต่อไป โดยหน่วยจะต้องเข้ามาติดตามประเมินผลและขยายผลในปีต่อ ๆ ไปด้วย

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับงานการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้ความคิดเห็นถึงแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและต่อเนื่องรวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบอย่างจริงจัง

๒. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

โดยจัดทำอัตราผู้ปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้ฯ กำหนดให้มีตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ และบรรจุกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้งหน่วยให้เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจ โดยเฉพาะกำลังพลของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. พัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน จัดทำหลักสูตรการศึกษาอบรมที่เป็นมาตรฐาน และมีแผนการส่งบุคลากรไปอบรมศึกษาดูงานภายนอกหน่วย และเตรียมความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและถ่ายทอดความรู้ให้แก่กำลังพลและประชาชนได้อย่างถูกต้อง

๔. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของศูนย์การเรียนรู้ฯ จัดทำคู่มือศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้ในการขับเคลื่อน บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ โดยคู่มือดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ ในการบริหาร ดำเนินการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๕. จัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจ เพื่อสนับสนุนด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง การกำกับ ติดตามการใช้งบประมาณเป็นระยะ จนบรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิผลในการใช้งบประมาณ

๖. ในการจัดทำแผนงานการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการอ่อนตัวเรื่องปัจจัยเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมของหน่วยในพื้นที่เป้าหมายได้สำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กำลังพล และประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่ประชาชนในการเข้าร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยหน่วยต้องเปิดโอกาสให้กำลังพล และประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

๘. ผู้บริหารหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในทุกระดับต้องแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ต้องสร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนารูปแบบการประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้หน่วยงานรับรู้การทำงานของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทราบความต้องการของพื้นที่และความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดความต้องการเครื่องมือและยุทธโธปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในกิจกรรมพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รายการที่จะดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้ทั้งหมด ควรมีการวางแผน พัฒนาจะใช้เครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ กับประชาชนให้สูงสุด ร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยอย่างจริงจัง

สรุป

งานวิจัยเรื่อง เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รวมถึงศึกษา แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สรุปได้ ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจาก ปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและยุทธโปกรณ์ ปัจจัยด้านเวลา และได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหา โครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ไม่ทันสมัยที่ไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่มีหน่วยงานที่มีอัตราเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยตรง

๒. ปัญหา การขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถ ในการถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและขาดแคลนแรงจูงใจในการทำงาน

๓. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ งบประมาณไม่ต่อเนื่อง งบประมาณล่าช้า และนโยบายการพึ่งพาตนเองของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๔. ปัญหาข้อจำกัดด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึงพื้นที่ทำกินของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริ

๕. ปัญหา วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และยุทธโปกรณ์ เก่า ล้าสมัย และการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และยุทธโปกรณ์ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน เป็นปัจจัยในการเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการในพื้นที่และคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๖. ปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบอย่างจริงจัง

๒. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยจัดทำอัตราผู้ปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้ฯ กำหนดให้มีตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ และบรรจุกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทั้งหน่วยให้เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจ โดยเฉพาะกำลังพลของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. พัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน จัดทำหลักสูตรการศึกษาอบรมที่เป็นมาตรฐาน และมีแผนการส่งบุคลากรไปอบรมศึกษาดูงานภายนอกหน่วย และเตรียมความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และถ่ายทอดความรู้ให้แก่กำลังพลและประชาชนได้อย่างถูกต้อง

๔. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของศูนย์การเรียนรู้ฯ จัดทำคู่มือศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้ในการขับเคลื่อน บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ โดยคู่มือดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ ในการบริหาร ดำเนินการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๕. จัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจ เพื่อสนับสนุนด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง การกำกับ ติดตามการใช้งบประมาณเป็นระยะ จนบรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิผลในการใช้งบประมาณ

๖. ในการจัดทำแผนงานการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการอ่อนตัวเรื่องปัจจัยเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมของหน่วยในพื้นที่เป้าหมายได้สำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยขึ้นตรงหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กำลังพลและประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่ประชาชนในการเข้าร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยหน่วยต้องเปิดโอกาสให้กำลังพลและประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

๘. ผู้บริหารหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในทุกระดับต้องแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ต้องสร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนารูปแบบการประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้หน่วยงานรับรู้การทำงาน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทราบความต้องการของพื้นที่และความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดความต้องการเครื่องมือและยุทธโศปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในกิจกรรมพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รายการที่จะดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้ทั้งหมด ควรมีการวางแผนพัฒนา จะใช้เครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ กับประชาชนให้สูงสุด ร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยอย่างจริงจัง

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และเพื่อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

สรุป

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และนำประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปใช้เป็นคำตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ครอบคลุมทุกระดับชั้นทุกมิติ พบว่า

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยที่ส่งต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจาก ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและยุทธโศปกรณ์ และปัจจัยด้านเวลา โดยได้แสดงให้เห็นถึงปัญหาอุปสรรคของแต่ละปัจจัยพร้อมแนวทางการแก้ไข เพื่อให้การดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหา โครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ไม่ทันสมัย ที่ไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่มีหน่วยงานที่มีอัตราเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยตรง

๒. ปัญหา การขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถ ในการถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและขาดแคลนแรงจูงใจในการทำงาน

๓. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ งบประมาณไม่ต่อเนื่อง งบประมาณล่าช้า และนโยบายการพึ่งพาตนเองของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๔. ปัญหาข้อจำกัดด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึงพื้นที่ทำกินของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริ

๕. ปัญหา วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และยุทธโธปกรณ์ เก่า ล้าสมัย และการขาดแคลน วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และยุทธโธปกรณ์ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน เป็นปัจจัยในการเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการในพื้นที่และคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม

๖. ปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๑. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบอย่างจริงจัง

๒. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยจัดทำอัตราผู้ปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้ฯ กำหนดให้มีตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ และบรรจุกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทั้งหน่วยให้เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจ โดยเฉพาะกำลังพลของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

๓. พัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน จัดทำหลักสูตรการศึกษาอบรมที่เป็นมาตรฐาน และมีแผนการส่งบุคลากรไปอบรมศึกษาดูงานภายนอกหน่วย และเตรียมความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน และถ่ายทอดความรู้ให้แก่กำลังพลและประชาชนได้อย่างถูกต้อง

๔. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของศูนย์การเรียนรู้ฯ จัดทำคู่มือศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อน บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ โดยคู่มือดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้ฯ ในการบริหารดำเนินการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๕. จัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจ เพื่อสนับสนุนด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง การกำกับ ติดตามการใช้งบประมาณเป็นระยะ จนบรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิผลในการใช้งบประมาณ

๖. ในการจัดทำแผนงานการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรมีการอ่อนตัวเรื่องปัจจัยเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมของหน่วยในพื้นที่เป้าหมายได้สำเร็จ ลุล่วงตามวัตถุประสงค์โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม โดยหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ หน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ต้องมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กำลังพลและประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อม

ให้แก่ประชาชนในการเข้าร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยหน่วยต้องเปิดโอกาสให้กำลังพล และประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

๘. ผู้บริหารหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในทุกระดับต้องแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ต้องสร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนารูปแบบ การประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้หน่วยงานรับรู้การทำงาน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาทราบความต้องการของพื้นที่และความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดความต้องการเครื่องมือและยุทธโศปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในกิจกรรมพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รายการที่จะดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้ทั้งหมด ควรมีการวางแผน พัฒนา จะใช้เครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ กับประชาชนให้สูงสุด ร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน หน่วย อย่างจริงจัง ทั้งในรูปแบบของการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และส่งเสริมการประยุกต์ใช้ในทุกระดับ (องค์กร และบุคคล) เพื่อให้ หน่วย สามารถนำเอาหลักการดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

๒. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๒.๑ ผู้นำ และบุคลากรของ หน่วย ควรศึกษาเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างจริงจัง เพื่อให้ นำเอาองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของหน่วย ได้รวมถึงสามารถปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในองค์กรและประชาชนในพื้นที่

๒.๒ ผู้นำหน่วย จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกในการทำงาน คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยผู้นำควรที่จะพัฒนาทักษะในการทำงาน โดยเฉพาะด้านการประสานงาน เพื่อให้หน่วยมีเครือข่ายการทำงานที่จะช่วยดูแลและพัฒนาพื้นที่ โดยที่หน่วยไม่จำเป็นต้องมีงบประมาณและพื้นที่จำนวนมาก นอกจากนี้ผู้นำควรประชาสัมพันธ์แนวคิดในการบริหารเพื่อสร้างความร่วมมือและการยอมรับในการดำเนินงาน จากกำลังพลและประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรบริหารงานโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ คน (บุคลากรและประชาชน) งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอื่น ๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๔ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ หน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรจัดทำฐานข้อมูลของพื้นที่ที่รับผิดชอบ และสร้างระบบ/กลไกในการปรับปรุงฐานข้อมูล ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำเอาข้อเท็จจริงมากำหนดแผนการดำเนินงานของหน่วย ซึ่งจะทำให้หน่วยสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

๒.๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ หน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนิน กิจกรรมของ หน่วย มาจากความต้องการที่แท้จริงของกำลังพล และประชาชนก่อให้เกิดการยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รวมทั้ง ให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อให้ กำลังพลและประชาชนมีความตระหนักรู้ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้ง สามารถพัฒนา ตัวเอง/กลุ่ม/ชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

๒.๖ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ หน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ควรให้ความสำคัญกับบริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการกำลังพลและประชาชน ด้วยความเป็นธรรมเพื่อสร้างความรู้สึกรู้ว่า หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และ หน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นองค์กรของประชาชนที่เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่/ชุมชน ร่วมกับประชาชน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กองราชการส่วนตำบล, กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย. กฎหมายระเบียบและข้อบังคับองค์การบริหารส่วนตำบล : (รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๒). พิมพ์ครั้งที่ ๓, กรุงเทพฯ : กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง, ๒๕๔๓.
- กลุ่มพัฒนากรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรอบแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๔๖.
- คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจพอเพียง, ๒๕๔๘.
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย UNDP. รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทย ปี ๒๕๕๐ เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาคน. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย, ๒๕๕๐.

วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย เอกสารวิจัย

- ชุตีรักษ์ ใจชื่น. “การศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสร้างความมั่นคงของมนุษย์ศึกษากรณีศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลบางนางลี่ อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม”. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๙.
- วันวิสา เกิดพุด. “การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ : กรณีศึกษาศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง จังหวัดชลบุรี”. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๙.
- วินัย สุปินะ. “การดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียงเฉลิมพระเกียรติ ของกรมการพัฒนาชุมชน ในจังหวัดน่าน”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้, ๒๕๔๔.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

อรพินทร์ สฟโซคชัย และคณะ. “โครงการศึกษารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล: รายงานผลการศึกษา”. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๔๐.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

มหาดไทย, กระทรวง. “สำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน ตัวชี้วัด ๖ คุณ ๒”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.cddweb.cdd.go.th/economic/project/framework/kpi๖_๒.html, ๒๕๕๑.

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “เศรษฐกิจพอเพียง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88%E0%B8%9E%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%87#.E0.B8.AD.E0.B9.89.E0.B8.B2.E0.B8.87.E0.B8.AD.E0.B8.B4.E0.B8.87>

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

คำชี้แจง

ในการวิจัย เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อศึกษาปัจจัย ปัญหา และอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา รวมถึงศึกษา แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ให้ตรงตามความเป็นจริงท่านมากที่สุด และขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ โดยข้อมูลที่ได้นำเสนอในภาพรวมมิได้นำเสนอเป็นรายองค์การแต่อย่างใด และขอรับรองว่าคำตอบของท่าน จะถือเป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๕ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานในสังกัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาและผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงานหน่วยงานในสังกัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ส่วนที่ ๓ นโยบายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

ส่วนที่ ๔ สภาพปัญหาและปัจจัยในการบริหารงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

ส่วนที่ ๕ ประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์ อันจะทำให้การทำการวิจัยในครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานในสังกัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาเติมข้อความ หรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ถูกต้องและสมบูรณ์

๑. ขนาดของหน่วยงานในสังกัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา คือ
 - หน่วยงานขนาดใหญ่
 - หน่วยงานขนาดกลาง
 - หน่วยงานขนาดเล็ก
๒. จำนวนบุคลากรของหน่วยงานในสังกัดหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาของท่านมีจำนวนรวมทั้งสิ้น
..... คน (ข้าราชการ/ลูกจ้างประจำ/ลูกจ้างชั่วคราว)
๓. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ
๔. ท่านทำงานอยู่ในหน่วยงาน นทพ. แห่งนี้มาเป็นระยะเวลา.....ปี.....เดือน

ส่วนที่ ๒ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงาน หน่วยงานในสังกัด หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการวางแผน					
๑. หน่วยงานมีการวางแผนการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ					
๒. หน่วยงานมีการวิเคราะห์ห้องค์กร และสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบ ก่อนที่จะมีการวางแผน					
๓. หน่วยงาน มีการวางแผนการดำเนินงาน โดยยึดหลักการแก้ไขปัญหาของชุมชนรอบหน่วย					
๔. หน่วยงานมีการ วางแผนโดยคำนึงถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากแผน					
๕. หน่วยงาน มีแผนการอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง ปรับแผนได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง					
๖. แผนการดำเนินงานของ หน่วยงานมีความยืดหยุ่น					
๗. หน่วยงาน มีแผนสำรองในกรณีที่แผนการดำเนินงานแรกไม่บรรลุวัตถุประสงค์					
๘. หน่วยงานมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเครือข่าย ประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจ ในพื้นที่ เพื่อปรับแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ					

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๙. หน่วยงานมีแผนการส่งเสริมและพัฒนาภายในหน่วยงาน อย่างต่อเนื่อง					
๑๐. หน่วยงานนำข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมาร่วมวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในปี ต่อๆ ไป					
๑๑. หน่วยงานมีการวางแผนโดยเชื่อมโยงความต้องการของประชาชน กับองค์ความรู้ของชุมชน และนโยบายของรัฐ					
๑๒. หน่วยงานมีการวางแผนการดำเนินงานโดยไม่เอื้อผลประโยชน์ให้แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแค่เพียงฝ่ายเดียว					
๑๓. หน่วยงานมีการวางแผนการดำเนินงานโดยคาดการณ์ถึงสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน					
๑๔. หน่วยงานมีการวางแผนโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม					
ด้านจัดองค์การ และการจัดระเบียบงาน					
๑๕. โครงสร้างการบริหารงานของหน่วยงานมีความชัดเจน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานด้านพัฒนาเพื่อความมั่นคง					
๑๖. หน่วยงาน มีคำอธิบายลักษณะงาน (ภาระงาน) ของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน					
๑๗. หน่วยงานมีกฎระเบียบเพื่อควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจน					
๑๘. ระเบียบของหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ประชาชน หน่วยงานภายนอก เช่น NGOs หรือภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงาน					
๑๙. ลำดับชั้นการทำงาน ของฝ่ายต่างๆ ในหน่วยงาน ไม่ยุ่งยาก ซ้ำซ้อน					

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๒๐. หน่วยงาน มีระเบียบการทำงานที่ยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม					
๒๑. การออกกฎระเบียบของ หน่วยงาน ยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรม					
ด้านการดำเนินงาน					
๒๒. หน่วยงานสามารถบริหารงบประมาณได้เพียงพอ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงาน					
๒๓. หน่วยงาน มีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานอย่างเพียงพอ					
๒๔. หน่วยงาน สามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
๒๕. การมอบหมายอำนาจหน้าที่ ในหน่วยงาน คำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นหลัก					
๒๖. หน่วยงานมีการจัดประชุมร่วมกันกับทุกภาคส่วนเพื่อพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
๒๗. หน่วยงานสามารถปรับรูปแบบการทำงาน ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ อย่างเหมาะสม					
๒๘. หน่วยงานมีการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานเป็นหลัก					
๒๙. หน่วยงานให้ความสำคัญกับประชาชน ภาคเอกชน NGOs ในพื้นที่เพื่อพัฒนาชุมชนร่วมกัน					
๓๐. หน่วยงานมีการดำเนินการโดยยึดหลักความโปร่งใส โดยเปิดโอกาสให้ ประชาชน ภาคเอกชน ร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน					

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๓๑. หน่วยงานมีการส่งเสริม ความสามัคคีระหว่างเจ้าหน้าที่ และประชาชนภาคเอกชน NGOs ในชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสำนึกความเป็นชุมชนร่วมกัน					
๓๒. บุคลากรมีความรู้เพียงพอ สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี					
๓๓. บุคลากรของหน่วยงาน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำงานซึ่งกันและกัน ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานขององค์กร					
๓๔. บุคลากรของหน่วยงาน สามารถนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการพัฒนาระบบการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง					
๓๕. บุคลากรมีจำนวนเพียงพอกับภาระงานที่ หน่วยงานรับผิดชอบ					
๓๖. บุคลากรในหน่วยงานมีความรอบรู้ในหน้าที่ที่รับผิดชอบ					
๓๗. หน่วยงานมีการส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้ระบบการทำงานของฝ่ายต่างๆ เพื่อให้สามารถทำงานแทนกันได้ในกรณีฉุกเฉิน					
ด้านการควบคุมและประเมินผล					
๓๘. หน่วยงาน มีการติดตาม ควบคุม ดูแลการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด					
๓๙. หน่วยงาน มีการประเมินผลงานของบุคลากร ที่ยุติธรรม					
๔๐. หลักเกณฑ์ในการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานมีความสมเหตุสมผล และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง					

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔๑. หน่วยงาน มีการติดตามการดำเนินงานกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่กำหนด ขึ้นเพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปได้ทันเวลา					
๔๒. หน่วยงานเปิดโอกาสให้ ประชาชน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ร่วมประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร					
๔๓. หน่วยงานมีการติดตามผลของฝ่ายต่างๆ ซึ่งจะมีการให้คำแนะนำซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง					

ส่วนที่ ๓ นโยบายของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในการส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

กรุณาเติมข้อความ หรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ถูกต้องและสมบูรณ์

๑. หน่วยงานของท่านมีแผนงานที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมให้กำลังพลและประชาชนนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำรงชีวิตหรือไม่

..... ๑) ไม่มี

..... ๒) มี

๒. ที่ผ่านมา หน่วยงานของท่านได้มีการสอดแทรกหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในกิจกรรม/โครงการต่างๆ ขององค์กรหรือไม่

..... ๑) ไม่มี

..... ๒) มี

๓. หน่วยงานมีนโยบายและแนวทางการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ให้แก่ประชาชนอย่างไร

๓.๑ โครงสร้างองค์การ

๑) หน่วยงานได้มีการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงหรือไม่

..... ๑) ไม่มี

..... ๒) มี

๒) ใครเป็นผู้ที่รับผิดชอบหลักในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

..... ๑) คณะผู้บริหาร

..... ๒) ข้าราชการ

..... ๓) ลูกจ้างประจำ

..... ๔) เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์เรียนรู้

..... ๕) อื่นๆ โปรดระบุ

๓) กลไกที่สำคัญในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

..... ๑) การส่งเสริม สนับสนุนของ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

..... ๒) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ

..... ๓) การสนับสนุนจากภาคเอกชน / NGOs

..... ๔) ความต้องการจากภาคประชาชนในพื้นที่

๔) กลยุทธ์ของ หน่วยงาน ในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงคืออะไร (ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ)

..... ๑) การประชาสัมพันธ์

..... ๒) จัดศูนย์การเรียนรู้

..... ๓) การเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชนในชุมชน

..... ๔) อื่นๆ โปรดระบุ.....

๓.๒ ด้านบุคลากร

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง	
	ใช่	ไม่ใช่
๑) ในหน่วยงานของท่านมีจำนวนบุคลากรที่เพียงพอต่อการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง		
๒) บุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความเต็มใจในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง		
๓) บุคลากรที่รับผิดชอบในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง มีภาระงานความก้าวหน้าของงานให้ท่านรับทราบ		
๔) บุคลากรที่รับผิดชอบในการส่งเสริม เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ มีความรับผิดชอบในการทำงานเป็นอย่างดี		

๓.๓ งบประมาณ

ประเด็นการบริหาร	ตรงกับสภาพความเป็นจริง	
	ใช่	ไม่ใช่
๑. งบประมาณของหน่วยงานที่ใช้ในการส่งเสริม เผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง มีเพียงพอต่อการบริหารงาน		
๒. นอกจากงบประมาณของหน่วยงานแล้ว มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการส่งเสริม เผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง		

๓.๔ สถานที่

โปรดเลือกสถานที่ที่เป็นแหล่ง เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานของท่าน

- ๑) ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 ๒) ห้องสมุดประชาชน
 ๓) ศาลาอ่านหนังสือ
 ๔) แพลนนาชาติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (ทฤษฎีใหม่)
 ๕) อื่นๆ โปรดระบุ

๓.๕ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

๑) หน่วยงานของท่านมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่พอเพียงพอต่อการส่งเสริม เผยแพร่ ความรู้ความเข้าใจ ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง หรือไม่

- ๑) มีจำนวนเพียงพอ
 ๒) มีจำนวนไม่เพียงพอ
 ๒) หน่วยงานของท่านมีการผลิตสื่อการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อะไรบ้าง
 ๑) แผ่นพับ
 ๒) หนังสือ
 ๓) โปสเตอร์
 ๔) สื่อตามสาย
 ๕) อื่นๆ โปรดระบุ

ส่วนที่ ๔ สภาพปัญหาและปัจจัยในการบริหารงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

๑. ปัญหาด้านโครงสร้างองค์กร

.....
.....
.....

๒. ปัญหาด้านบุคลากร

.....
.....
.....

๓. ปัญหาด้านงบประมาณ

.....
.....
.....

๔. ปัญหาด้านสถานที่

.....
.....
.....

๕. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

.....
.....
.....

๖. ปัญหาด้านระยะเวลา

.....
.....
.....

ท่านต้องการความช่วยเหลือในการส่งเสริม และเผยแพร่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้แก่ประชาชนอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ ๕ ประเด็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์

๑. ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน มีการนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัว ภายใต้เงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม) มาใช้ในการบริหารงาน หรือไม่ ถ้านำมาใช้ นำมาใช้อย่างไรบ้าง

- การวางแผน (คำนึงถึง ความมีเหตุผล เหมาะสมกับสถานการณ์ ยืดหยุ่น และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเอกชน/ประชาชนในพื้นที่)

.....
.....
.....
.....

การจัดการและการจัดระเบียบงาน (มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นธรรม)

.....
.....
.....
.....

- การดำเนินงาน

.....
.....
.....
.....

- การควบคุมและการประเมินผล

.....
.....
.....
.....

๒. ท่านคิดว่า หน่วยงานของท่าน ควรทำอย่างไร เพื่อให้สามารถนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงให้มากขึ้น

.....
.....
.....
.....

๓. หน่วยงานของท่านมีการกำหนดนโยบาย และดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการปฏิบัติอย่างไรบ้าง (ซึ่งจะพิจารณาสมรรถนะขององค์กร จากโครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้)

.....
.....
.....
.....

๔. หาก หน่วยงานของท่านต้องการส่งเสริมให้ภาคประชาชนนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ปฏิบัติให้มากขึ้นพื้นที่รับผิดชอบของท่าน ต้องทำอะไร และต้องการการสนับสนุนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ขอของพระองค์เป็นอย่างสูง
พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒
ผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ : พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์
- วัน เดือน ปี เกิด : ๗ มกราคม ๒๕๐๙
- การศึกษา : โรงเรียนเบญจมราชูทิศ นครศรีธรรมราช
: โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ ๒๕
: ปริญญาตรี โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ ๓๖
: ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
: หลักสูตรชั้นนายร้อยเหล่า ร.
: หลักสูตรชั้นนายพันเหล่า ร.
: หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

ประวัติการทำงานโดยย่อ

- : ผู้บังคับหมวดปืนเล็ก ร.๓ พัน.๒
- : รองผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา ร.๕ พัน.๒
- : ผู้บังคับกองร้อยอาวุธเบา ร.๕ พัน.๒
- : นายทหารฝ่ายยุทธการและการฝึก ร.๕ พัน.๒
- : ผช.หน.ฝยก. พล.ร.๕
- : ทน.แผนก กพป. สวฝ. ยก.ทหาร
- : นายทหารฝ่ายเสนาธิการ สปช.ทหาร
- : ผช.ผอ.กวก.สปช.ทหาร
- : รอง ผอ.กงป.สปช.ทหาร
- : ผอ.กกรม.สปช.ทหาร
- : ผอ.กคก.สบท.สปช.ทหาร
- : ผอ.กงป.นทพ
- : ผบ.นพค.๑๖
- : ผบ.นพค.๔๕
- : เสธ.สนภ.๓ นทพ.
- : เสธ.สนภ.๕ นทพ.
- : รอง ผอ.สนภ.๕ นทพ.
- ตำแหน่งปัจจุบัน : รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค ๕ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ผู้วิจัย พันเอก นพรัตน์ รัตนพงศ์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาภาค 5 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงรับรู้ทุกข์สุขของราษฎรทั้งจากการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ชนบท ทั่วทุกภูมิภาคด้วยพระองค์เองและจากการทรงงานด้านข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ จึงได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขและบรรเทาความทุกข์ยาก ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อมิให้เกษตรกรเหล่านั้นละทิ้งแผ่นดิน โดยทรงเน้นให้มีความ “พออยู่ พอกิน” สามารถพึ่งตนเองได้ก่อน แล้วจึงค่อยสร้างความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้นไปทรงชี้แนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยให้ยึดมั่นในวิถีพอมีพอกินและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งทรงหมายความถึงเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ทั้งนี้ ทรงอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนว่าหมายถึง มีอยู่มีกิน ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความโลภน้อย ไม่เบียดเบียนผู้อื่น พอประมาณตามอัตภาพ และมีเหตุผล

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติ มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกเป็นอย่างดี

ซึ่งในสภาวะการณ์ปัจจุบันการดำรงไว้ซึ่งเอกราชอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยขึ้นตรงกองบัญชาการกองทัพไทย มีหน้าที่พิจารณา เสนอความเห็นเกี่ยวกับ นโยบายวางแผน อำนาจการ ประสานงาน และดำเนินการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงของชาติ สนับสนุนภารกิจของรัฐในการพัฒนาชาติป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน ตลอดจนปฏิบัติภารกิจอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายมีหน่วยขึ้นตรง

9 หน่วย แบ่งเป็น 3 กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วยกลุ่มปฏิบัติการจำนวน 6 หน่วย ได้แก่ สำนักงานพัฒนาภาค 1-5 และหน่วยพัฒนาการพิเศษมีหน้าที่เป็นส่วนปฏิบัติหลักในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและช่วยเหลือประชาชน (หน่วยพัฒนาการพิเศษเป็นหน่วยงานก่อสร้างใช้ในการช่วยส่วนรวม เพื่อสนับสนุนงานของสำนักงานพัฒนาภาคให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น) สำนักงานพัฒนาภาคทั้ง 5 สำนักงานมีหน่วยขึ้นตรงประกอบด้วย หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 6 หน่วย รวมทั้งสิ้น 30 หน่วย ตั้งอยู่ทุกภาคของประเทศ หน่วยช่างพัฒนา สถานีวิทยุกระจายเสียง นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มศึกษาและวิจัยจำนวน 2 หน่วย ได้แก่ สำนักงานทหารพัฒนา ศูนย์ฝึกบรรเทาสาธารณภัย และกลุ่มสนับสนุน จำนวน 1 หน่วย ได้แก่ สำนักงานสนับสนุน

หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพี่น้องประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดารดีขึ้น จำเป็นต้องพัฒนาทุก ๆ ด้าน พร้อมกันไป ทั้งทางวัตถุและจิตใจอันเป็นการช่วยเหลือประชาชนตามหลักการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนช่วยตนเองได้ต่อไป หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา จึงได้ดำเนินงานพัฒนาช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นตาม 8 แผนงานหลัก คือ 1. แผนงานสร้างเส้นทางคมนาคม 2. แผนงานส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ 3. แผนงานพัฒนาแหล่งน้ำ 4. แผนงานพัฒนาชุมชนและสาธารณสุข 5. แผนงานการสาธารณสุข 6. แผนงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 7. แผนงานการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยา 8. แผนงานสังคมสงเคราะห์และอื่น ๆ ซึ่งการช่วยเหลือตามแผนงานนี้จะกระทำในนามศูนย์บรรเทาสาธารณภัย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

แผนงานหลักในการปฏิบัติงานพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนานั้น ถือว่าได้กำหนดไว้ให้สามารถตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชนได้อย่างครอบคลุม หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในมิติใหม่ให้สามารถเข้าถึงและเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาและบรรเทาทุกข์ความเดือดร้อนของประชาชนในทุกพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยได้ประสานกับทางศูนย์ดำรงธรรมกระทรวงมหาดไทย ในการนำปัญหาเรื่องร้องทุกข์ของประชาชนในแต่ละพื้นที่เพื่อจะได้ประสาน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศอยู่แล้ว สามารถเข้าไปแก้ไขความเดือดร้อนต่าง ๆ ได้มีความคล่องตัว และสะดวก รวดเร็วขึ้นด้วย หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ไม่ใช่มีหน้าที่แค่การซ่อมบำรุง สร้างทาง สร้างถนนหนทางต่าง ๆ เท่านั้น แต่เรามีการฝึกฝนสร้างความเชี่ยวชาญให้กับทหารของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้สามารถเข้าไปถ่ายทอดความรู้ในการสร้างงาน เพื่อฝึกอาชีพต่าง ๆ ให้กับชุมชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล รวมไปถึงขยายผลไปถึงการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่มอาชีพ และจัดหาตลาดรองรับอีกด้วย ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเลี้ยงตัวเองได้ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนาได้น้อมนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มาใช้บริหารงานภายในหน่วย และขยายสู่ชุมชนโดยดำเนินการให้เป็นรูปธรรม จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ 89 พรรษา หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เทิดไถ่ มหาราชัน จำนวน 37 แห่ง ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยพัฒนาเคลื่อนที่ทั้ง 30 หน่วย หน่วยละ 1 แห่ง กองการเกษตรและสหกรณ์ 1 แห่ง หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1-5 หน่วยละ 1 แห่ง และศูนย์การเรียนรู้ฯ กองบัญชาการกองทัพไทย พื้นที่ กรมการสื่อสารทหาร 1 แห่ง และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงภายนอกหน่วยขึ้นจำนวนหนึ่ง เพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้

ฯต้นแบบ ที่จะนำไปสู่การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้สำหรับประชาชนทั่วไป เป็นแหล่งเสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การถ่ายทอด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสืบทอดภูมิปัญญา วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของพื้นที่ โดยเน้นกระบวนการร่วมคิด เรียนรู้ จากการลงมือทำตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน รวมทั้ง ได้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระบบสารสนเทศของศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง เพื่อนำข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเผยแพร่ประชาสัมพันธ์พร้อมกับการกำหนดจุดโครงการฯ บนแผนที่ โดยสามารถสืบค้นโครงการฯ ผ่านทางเว็บไซต์และโมบายแอปพลิเคชันทั้งระบบ IOS (ไอโอเอส) และ Android (แอนดรอยด์) เพื่อขยายผลสู่ชุมชน และให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเองเป็นศูนย์การเรียนรู้ฯ ของประชาชน ที่จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนอย่างยั่งยืน

โดยการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของศูนย์เรียนรู้ฯ ทั้ง 37 ศูนย์ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาไปสู่ชุมชน ได้มีการดำเนินการตามแผนงานโครงการของหน่วย ที่ผ่านมาแต่ละศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ดำเนินการตามสมรรถนะและขีดความสามารถของหน่วย ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการอย่างหลากหลายตามโครงสร้างภายในของศูนย์การเรียนรู้ฯ แต่ละศูนย์ ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่ส่วนกลาง ฐานการเรียนรู้ ตลาด และพื้นที่ 1 ไร่พอเพียง การนำเสนอการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อชุมชน ดำเนินการผ่านการเข้ามศึกษาดูงาน และนำไปขยายผลผ่านกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และโดยการริเริ่มขอประชาชนเอง ซึ่งการได้รับการยอมรับและความร่วมมือจากชุมชน ไม่เหมือนกันทำให้ได้รับผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ปัจจัย ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยกระทำภายใต้ขอบเขตงานของหน่วยขึ้นตรง หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของบุคลากรที่มีภารกิจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใน หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อให้ได้ข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติสามารถนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร และงานวิจัยทางแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา รวมทั้ง ระเบียบ คำสั่งข้อบังคับ ประกาศ บันทึก และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Interview) ที่ใช้ในการศึกษาเป็นบุคลากร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ที่มีภารกิจหรือมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บังคับหน่วยพัฒนาเคลื่อนที่และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงฯ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นข้อมูลปฐมภูมิ

3. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ผู้เขียนใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นหลัก ในการตรวจสอบและรับรองผลสำหรับเทคนิควิจัยที่นำมาใช้ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตามรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดนิยามและรูปแบบของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนากับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ให้เหมาะสมและครอบคลุมตามสภาวะแวดล้อม ซึ่งแหล่งข้อมูลในการวิจัยได้จาก เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา งานเขียน และผลงานในอดีตด้านการพัฒนาประเทศ รวมถึง การสัมภาษณ์ผู้ชำนาญการ และผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น

2. ศึกษารวบรวมปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา เพื่อหาข้อมูลขั้นตอนการเตรียมการและการปฏิบัติเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาในงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง

ผลการวิจัย

ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจาก ปัจจัยหลายประการ ที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านด้านพื้นที่และภูมิรัฐศาสตร์ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือและยุทธโศปกรณ์ ปัจจัยด้านเวลา โดย ปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลัก

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
ดังนี้

1. ปัญหาโครงสร้างองค์กรของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนาที่ไม่ทันสมัยไม่ครบถ้วน ทำให้ไม่มีการจัดหน่วยงานที่แท้จริงที่มีอัตราเจ้าหน้าที่รองรับการปฏิบัติงานโดยตรง
2. ปัญหา การขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดความรู้ ความสามารถ ในการถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและขาดแคลนแรงจูงใจในการทำงาน
3. ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ งบประมาณไม่ต่อเนื่อง งบประมาณล่าช้า และนโยบายการพึ่งพาตนเองของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
4. ปัญหาข้อจำกัดด้านพื้นที่ปฏิบัติการ ที่ตั้ง และภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึง พื้นที่ทำกินของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการพระราชดำริ เป็นปัจจัยในการเลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการในพื้นที่และคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม
5. ปัญหา วัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และยุทธโปกรณ์ ที่เก่า ล้าสมัย และการขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และยุทธโปกรณ์ ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชน
6. ปัญหาการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ

ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2

แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้มีระบบการติดตาม ตรวจสอบอย่างจริงจัง
2. ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง ของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา โดยจัดทำอัตราผู้ปฏิบัติงานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง กำหนดให้มีตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และบรรจุกำลังพลของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ทั้งหน่วยให้เพียงพอกับการปฏิบัติภารกิจ โดยเฉพาะกำลังพลของหน่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงของหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา
3. พัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน จัดทำหลักสูตรการศึกษาอบรมที่เป็นมาตรฐาน และมีแผนการส่งบุคลากรไปอบรมศึกษาดูงานภายนอกหน่วย และ เตรียมความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ การเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากร ของ นทพ. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการทำงานและถ่ายทอดความรู้ให้แก่กำลังพลและประชาชนได้อย่างถูกต้อง

4. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของศูนย์การเรียนรู้ของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำคู่มือศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อใช้ในการขับเคลื่อน บริหารศูนย์การเรียนรู้ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยคู่มือดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหาร ดำเนินการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

5. จัดสรรงบประมาณเฉพาะกิจ เพื่อสนับสนุนด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง การกำกับ ติดตามการใช้งบประมาณเป็นระยะ จนบรรลุเป้าหมาย และมีประสิทธิผลในการใช้งบประมาณ

6. ในการจัดทำแผนงานการพัฒนาในพื้นที่เป้าหมาย ของ นทพ. ควรมีการอ่อนตัวเรื่องปัจจัยเวลา เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมของหน่วยในพื้นที่เป้าหมายได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. พัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม โดย นทพ. และ นขต.นทพ. ต้องมีบทบาทสำคัญในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กำลังพลและประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความพร้อมให้แก่ประชาชนในการเข้าร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ โดยหน่วยต้องเปิดโอกาสให้กำลังพลและประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารได้หลากหลายช่องทางมากขึ้น

8. ผู้บริหาร นทพ. ในทุกระดับต้องแสดงบทบาทในการขับเคลื่อนการบริหารงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ต้องสร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนารูปแบบการประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้หน่วยงานรับรู้การทำงานของ นทพ. ทราบความต้องการของพื้นที่และความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดความต้องการเครื่องมือและยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนและกิจกรรมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รายการที่จะดำเนินการช่วยเหลือประชาชนได้ทั้งหมด ควรมีการวางแผน พัฒนา จะใช้เครื่องมือ เพื่อให้เกิดประโยชน์ กับประชาชนให้สูงสุด ร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับ หน่วย อย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน หน่วย อย่างจริงจัง ทั้งในรูปแบบของการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และส่งเสริมการประยุกต์ใช้ในทุกระดับ (องค์กร และบุคคล) เพื่อให้ หน่วย สามารถนำเอาหลักการดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้นำ และบุคลากรของ หน่วย ใน นทพ. ควรมีศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง เพื่อให้ นำเอาองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของหน่วย ได้รวมถึงสามารถปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในองค์กรและประชาชนในพื้นที่

2.2 ผู้นำหน่วยใน นทพ. จะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ในการบริหาร มีความรับผิดชอบมีจิตสำนึกในการทำงาน คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก โดยผู้นำควรจะพัฒนาทักษะในการทำงาน โดยเฉพาะด้านการประสานงาน เพื่อให้ หน่วย มีเครือข่ายการทำงานที่จะช่วยดูแลและพัฒนาพื้นที่ โดยที่ หน่วย ไม่จำเป็นต้องมีงบประมาณและพื้นที่จำนวนมากนอกจากนี้ผู้นำควรประชาสัมพันธ์แนวคิดในการบริหาร เพื่อสร้างความร่วมมือ และการยอมรับในการดำเนินงานจากกำลังพลและประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 นทพ.และนขต.นทพ. ควรบริหารงานโดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ คน (บุคลากรและประชาชน) งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอื่นๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 นทพ.และนขต.นทพ. ควรจัดทำฐานข้อมูลของพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ และสร้างระบบ/กลไกในการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถนำเอาข้อเท็จจริงมากำหนดแผนการดำเนินงานของ หน่วย ซึ่งจะทำให้ หน่วย สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

2.5 นทพ.และนขต.นทพ. ควรสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของ หน่วย มาจากความต้องการที่แท้จริงของกำลังพลและประชาชนก่อให้เกิดการยอมรับ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อให้กำลังพลและประชาชนมีความตระหนักรับผิดชอบในการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งสามารถพัฒนาตัวเอง/กลุ่ม/ชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

2.6 นทพ.และนขต.นทพ. ควรให้ความสำคัญกับบริหารงานด้วยความโปร่งใส และให้บริการกำลังพลและประชาชนด้วยความเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึกว่า นทพ.และนขต.นทพ. เป็นองค์กรของประชาชน ที่เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาพื้นที่/ชุมชนร่วมกับประชาชน